

NOVI TEHNIK

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Franc Ratajc iz Vinskega vrha 15 pri Slivnici mi piše, da njegov sestavek »Pozabljeni Kozjanci« še ni objavljen, čeprav je v njem vse resnično. S tem pa še ni rečeno, da tudi NE BO! Naši novinarji so se tam okoli 1. mudili in preverjali stvari.

V današnji številki Novega tednika imamo nekaj »težkih« stvari, tako da smo bili v redakciji kar presenečeni, da se kaj takega dogaja med nami. Na probleme in primere so nas opozorili bralci, novinarji so beležili, preverjali in tehtali — pa vendar stvari so take, kot jih posredujemo. K sreči takih in podobnih primerov ni mnogo — zato se nam zdi, da bomo v bodoče bolj ravnali tako, da jih ne bo. In morda bo prav, da zdaj, ko toliko govorimo o vlogi in mestu krajevne skupnosti, ljudje pogledamo okoli sebe, pomagamo tam, kjer so pomoči potrebni, vzgojno delujemo, kjer je to še najbolj potrebno, in grajamo nevskečne primere, da jih odpravimo.

Saj smo zato, kaj ne?

Vaš urednik

NJENO ŽIVLJENJE

Sonce je nekje v zatonu. Goste nizke megle se pode nad Bohorjem. Stojim ob grobu daljnjih sorodnikov, ki jih nisem nikoli poznala. Opazujem dogorevajoče sveče, kako se z njihovimi plameni poigrava mrzel jesenski veter. Ko se začnem dolgočasiti, opazujem okoli.

Pogled se mi ustavi na sveže zakopanem grobu in deklici, ki kleče izza njega. Z drobnimi prstki grebe po ilovnati zemlji. Pozen jesenski veter ji mrši dolge lase, premrzni roki stiskata prst, po nežnem, otroškem obrazu si vedno znova utirajo pot solze.

Gledam od dežja izprani venec in poizkušam prebrati ime na žalnem traku. Končno uspeh razbrati: »Moji ljubi mami...«

Nekje globoko v sebi čutim z deklico, pri srcu me stiska. Stopim k deklici, ki me v svoji žalosti ne opazi.

»Nikar ne joči« ji rečem. Velike, temne oči, ki izražajo globoko žalost, pomešano z obupom, strme vame. Deklico ponovno oblijejo solze in prizadevanje, da bi pritisnila ihtenje, je zaman. V globokem joku pridušeno izgovarja: »Mamica, mami, oh moja mamica...« Objamem deklico in jo nagovorim, naj gre z menoj. Peljem jo v svojo toplo sobo. Ne brani se iti.

Ponudim ji stol in prednjo postavim poln krožnik. Gledam majhno bitje, ki je s slastjo sestradanega reveža. Ko odrine krožnik začne, ne da bi jo prosila, govoriti: »Moja mamica me je imela zelo rada. Mamica mi je rekla, da jo je očka zapustil, ko mu je povedala, da bo mene dobila. Včasih je moja mamica zelo veliko jokala. Tisto noč, ko je moja mamica umrla, mi je rekla, naj bom pridna in dobra, da so še nekje dobri ljudje, ki me bodo vzeli k sebi in me bodo imeli radi. Rekla mi je, da moram ubogati in ko bom šla v šolo, se moram pridno učiti. Ko sem se naslednje jutro zbudila, sem prišla čisto potihlo k maminini postelji, jo poljubila in se zelo ustrašila. Lice je imela čisto mrzlo, negibno. Mislila sem, da jo tako zelo zebe, zato sem jo začela buditi. A nisem je mogla zbuditi. Ko smo mamico pokopali, je prišel k meni neki gospod, pripeljal se je z velikim avtomobilom in bil je zelo lepo oblečen. Rekel mi je, da me bo peljal tja, kjer je veliko otrok brez mamic. Jaz pa sem imela mamico preveč rada in sem zbežala od tega gospoda k teti v sosednjo vas. Veste, to ni moja teta, je zelo stara in vezi ji pravimo teta. Rekla mi je, da lahko ostanem pri njej. Sele kasneje sem zvedela, da je bil tisti gospod moj očka. Vsak dan grem na maminin grob in se dolgo pogovarjam z njo. Ampak ona je čisto tiho, jaz pa ji vedno znova govorim, kako zelo jo imam rada.«

S težavo zadržujem solze. V meni se postavlja nešteto vprašanj, na katera si ne znam odgovoriti. Čemu, le čemu mora otrok trpeti, le kaj je zagrešil v svojem življenju, da nosi težko breme žalosti? Ali mora zares nositi očetov in materin trenutek slabosti, kot žalost, obup in večno manjvrednost vse življenje? Zakaj je otrok prikrajšan za vso brezskrbnost otroštva? Kaj neki se bo zgodilo z deklico, ko bo starša, ki ji je iz usmiljenja ponudila skrb in zaupanje, morda tudi ljubezen, ki se nikoli, kljub neizmerni dobroti, ne bo mogla primerjati z zapečkom materine ljubezni, brez moči, kar ho pa kmalu?

Mar bo deklico zares prekrila vsa umazanost življenja?

Zdrznem se. Deklica stoji pred menoj. Razmišljanje me je popeljalo s seboj, da nisem vedela, kdaj je deklica vstala. Temne žalostne oči so uprte vame in mi nemo govore: »Gledaš me, kakor da se ti smilim. Vem, ne moreš mi pomagati, zato nikar ne čuti z menoj, saj ti imaš vse, kaj pa jaz...?«

Ko odhaja mi obljubi, da se bo še oglasila. Sama sem. Soba, v kateri mi je bilo vedno tako zelo udobno, toplo in domače, se mi zdi v trenutku nemega govora, ki ga govorim s seboj, tuja in mrzla.

Deklica je odšla, a še vedno se mi zdi, da slišim njeno življenjsko zgodbo, ki se je končala po šestem letu nesrečnega rojstva. Ali pa se je nemara zdaj šele začela?

Da, po klofuti ostane lice rdeče. A rdečica kmalu izgine. Bolečina pa ne. Zlasti pa spomin na bolečino ne zbledi. Spomin na bolečino raste in se razvija s časom. In koliko časa bo z otrokom rasel spomin na bolečino? Odgovor je le eden: »Vse njeno življenje.«

ANGELCA DROBNE

»Mladost je najlepša, toda to spoznaš šele, ko odrasteš!« Tako nekako je zapisala pred časom članica literarnega krožka na šoli v Rimskih Toplicah. Da je ta mladost res lepa, bogata, barvita kot jesenski gozd, so dali življenja v trenutku največje preizkušnje naroda stotisoči komaj malo starejših. Med temi je bil tudi narodni heroj Ilija Badovinec, ki mu že enaintrideset let bistra Gračnica žubori žalostinko ob grobu. Ta spomenik in ta grob imajo v oskrbi mladinke in mladinci osnovne šole iz Rimskih Toplic, ki skrbijo tudi za druga grobišča in spominska obeležja v svojem šolskem okolišju. In tako doraščajoče generacije vedno znova povzemajo izročilo, ki se utrjuje v njihovo zavest, da je za lepo mladost bila plačana visoka cena, ki jo je vredno braniti z delom, znanjem in če je treba tudi z orožjem.

(Foto: J. KRAŠOVEC)

SREČANJE NA ČRETI

V spomin na dan pred 34 leti, ko so se na Dobrovljah partizanske sile na Stajerskem prvič postavile po robu okupatorju in v počastitev 30-letnice osvoboditve, je bilo pred kratkim tradicionalno tekmovanje v orientaciji za pokal partizanske Črete. Tekmovanje je organiziralo Planinsko društvo Vransko—Tabor in to pod pokroviteljstvom Telesnokulturne skupnosti iz Žalca.

Med pionirji je zmagala ekipa PD Vransko—Tabor, med mladinci PD Prebold in pri članih ekipa Jamarskega kluba Črni galeb iz Prebolda. Vse tri ekipe so prejele v trajno last pokal partizanske Črete. Da pa je tekmovanje potekalo v duhu obujanja tradicij NOB, je po končanem tekmovanju zbranim spregovoril prvoborec LUDVIK ZUPANC-IVO, ki je med drugim izrazil željo, da naj tudi mladi stopajo po poti svetlih dni naše revolucije in ohranjajo njene pridobitve.

Partizanske Dobrovlje so bile po 34 letih znova priče borbi, ki pa je potekala v prijateljskem in športnem duhu, brez nasilja in prelivanja krvi, kot takrat, ko je nemški škorenj oblastno korakal po naših tleh.

DARKO NARAGLAV

TOMŠIČEVA V CELJU

Danes je na obisku v Celju Vida Tomšičeva, članica predsedstva SR Slovenije. Skupaj s predsednico republiške konference za družbeno aktivnost žena Olgo Vrabicevo bo obiskala nekaj celjskih kolektivov, in sicer ob 9. uri Toper, ob 11. uri vzgojno varstveno ustanovo na Lavi in ob 12. uri Pionirski dom. Pogovarjali se bodo o družbeno-ekonomskem in samoup-

ravnem položaju žena.

Vida Tomšičeva in Olga Vrabiceva se bosta udeležili javne tribune, ki bo ob 16. uri v stavbi družbenopolitičnih organizacij v Celju. Na tej tribuni, na kateri bodo sodelovale delegatke iz pretežno ženskih celjskih delovnih organizacij, bodo razgrnili nekaj vprašanj v zvezi s samoupravnim in družbeno-ekonomskim položajem žena v celjski občini.

DOM POHIŠTVA CELJE

ZIDANSKOVA 10—Telefon 23-771

Kuhinja GAMA

— ponos vašega doma!
Naša kuhinja ustvarja udobnost, svetlobo in toplino.

DELO ŽENE V KRAJU

Danes popoldan bo v Celju javna tribuna, na kateri bo govor o družbenoekonomskem in samoupravnem položaju žena celjske občine. Javno tribuno organizirata svet za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk in občinska konferenca SZDL Celje, udeležili pa se jo bosta tudi VIDA TOMŠIČ, članica predsedstva SR Slovenije in OLGA VRABIC, predsednica republiške konference za družbeno aktivnost žensk. Ob tej priložnosti pa smo poprosili za razgovor Majda Trogarjevo, predsednico sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Celje.

NT: Mi lahko poveste nekaj več o vsebini dela sveta za spremljanje družbenoekonomskega položaja žena?

Majda Trogar: »Posebno v letošnjem letu, ki so ga Združeni narodi proglasili za mednarodno leto žena, mora biti aktivnost žensk sestavni del vseh družbenopolitičnih in samoupravnih organov, ki naj se vključujejo v akcijo za ugotovitev novega ustavnega položaja delovnih ljudi v naši družbi. To je namreč tudi edina pot za nadaljnji napredek družbenega in osebnega položaja žensk. V zvezi s tem je svet za spremljanje družbenoekonomskega položaja žensk sprejel nekatere konkretne naloge in akcije. Predvsem za ugotovitev položaja žensk v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah bo potrebno izdelati analizo o samoupravnih in politični angažiranosti žena v naši občini. Izdelati bomo morali anketo o pogojih dela delavk, zaposlenih v gostinstvu, bolj bomo morali angažirati sredstva javnega obveščanja z načrtnimi oddajami ob mednarodnem letu žena, da se aktivneje vključijo v obravnavanje proble-

mov, ki zadevajo ženo. Organizirati bomo morali razgovore v krajevni skupnosti o položaju in problemih kmečkih proizvajalk in na tej osnovi dogovoriti program organiziranja najrazličnejših tečajev in strokovnih predavanj, ki so povezana z delom v kmetijstvu. To je le del nalog, ki si jih je zastavil naš svet v svoj program dela.«

NT: Danes popoldan bo v Celju javna tribuna o družbenoekonomskem in samoupravnem položaju žena, kjer bo prisotna tudi Vida Tomšičeva. O čem bo govora na tej javni tribuni?

Majda Trogar: »S to javno tribuno želimo predvsem ugotoviti družbeno, politično in samoupravno organiziranost žena v naši občini. Analizirali smo podatke o tem, koliko je zaposlenih žena v naši občini, kje delujejo, kako

so vključene v samoupravne organe, kako delujejo v samoupravnih interesnih skupnostih, kako so vključene v delo družbenopolitičnih organizacij in podobno.«

NT: V izhodiščih za javno tribuno je zapisano, naj bi bila osnovna celica delovanja žena krajevna skupnost. Zakaj tako?

Majda Trogar: »To predvsem zato, ker je to skupnost občanov v naselju, kjer se prepletajo vsakodnevni proizvodni, potrošniški, družinski, sosedski, kulturni, izobraževalni in drugi družbeni odnosi. Delovni ljudje lahko preko krajevne skupnosti, kjer žive, čim učinkoviteje vplivajo na porabo in razporeditev sredstev za skupno porabo. S tem naj bi se presežila odtujenost, da ne bi kdo drug, razen delovnega človeka, ki dohodek ustvarja, v njegovem imenu odločal o tem, kako se bodo sredstva porabila. V krajevni skupnosti se pojavljata delavec in delavka kot oče in mati predšolskih in šolskih otrok, ki bosta urejala zadeve v otroškem varstvu, v šoli s celodnevним bivanjem, kot potrošnika bosta težila k ureditvi trgovinskih centrov, servisnih dejavnosti, varnega in komunalno urejenega okolja, skratka, srečevala se bosta z vsemi problemi, ki nastajajo in jih uveljavljala ter reševala preko delegacij v krajevni skupnosti, občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti do republike in federacije.«

DAMJANA STAMEJČIČ

SVEČANE PREMIERE IZVEN CELJA

Ob letošnjem Tednu domačega filma bodo svečane premiere novih slovenskih in jugoslovanskih filmov tudi v drugih krajih celjskega območja. Tako bodo nove filme videli v Slovenskih Konjicah, Kozjem, na Polzeli, v Velenju in v Storah. Pokroviteljstvo nad filmi so prevzeli Steklarna v Rogaski Slatini, kulturna skupnost Smarje, Konus, Tovarna nogavic Polzela, Gorenje in Železarna Stora. Ekipa filmskih delavcev bodo obiskale omenjene kraje in se predstavile občinstvu. Obiskale bodo tudi nekatere delovne kolektive v Celju.

»SMREKA«

NA SAMOUPRAVNI POTI

Lesnoindustrijsko podjetje Smreka v Gornjem gradu je v soboto, 25. oktobra praznovalo 20. obletnico obstoja. Smreka je TOZD Glin iz Nazarij od leta 1974, ko je prišlo do združitve obeh delovnih organizacij. Od takrat beleži vidne uspehe na celotnem področju gospodarjenja, v slabih dveh letih pa je delavsko samoupravljanje že zajelo slehernega zaposlenega v Smreki, kar je tudi cilj TOZD v približevanju sodelovanja delavcev o rezultatih svojega dela.

Ustanovitev podjetja Lesna obrt Smreka sega v leto 1955. V podjetju je pričelo delati 40 delavcev, to število pa se je le počasi večalo, ker potrebe niso narekovale večjega razmaha podjetja. Namreč, tisti čas so širom Gornje Savinjske doline obratovale številne privatne žage in podjetja za predelavo lesa.

V začetku so bile velike težave. Razdrobljenost posameznih obratov, slaba tehnična oprema (na primer delavci so sami zbrali denar, da so nakupili prve stroje), slabi delovni prostori — vse to daje prvim petim letom pečat težkega porajanja, ki pa je v letih od 1955 dalje rodilo malo, a dovolj trdno podjetje, ki je bilo zmožno samostojno obratovati in se razvijati.

Prva samoupravna organa, delavski svet in delavsko kontrolo, sta bila sprejeta v letu 1972. Tako je Smreka le stopila v korak z vsemi naprednimi podjetji pri nas. Ker so se začele težave s preskrbo s surovino, Glin Nazarij je v letu 1972 omejil

količino dobavljenega lesa na 600 kubičnih metrov, kar ni zadoščalo za zmogljivost predelave, je bilo treba misliti na sodelovanje z Glin. Ker so se težave nadaljevale, je prišlo leta 1974 do priključitve k združenim gozdarskim in lesarskim proizvodnji Glin Nazarij, v katerem deluje kot samostojen TOZD še danes.

Smreka proizvaja poleg ostalih, manjših artiklov lesene montažne objekte. V prihodnjem letu planirajo povečati proizvodnjo kar za 65 odst., kar bo spremljalo izboljševanje organizacijske, kadrovske in tehnološke zgradbe. Isto-

časno pa seveda obstaja želja in želja po poglobljanju samoupravnih odnosov, ki imajo za cilj boljšo in večjo storilnost.

V Smreki je zdaj zaposlenih 130 delavcev, večino od njih je zaposlena že daljši čas, tako da je bilo praznovanje toliko bolj prisrčno.

Na proslavi, ki je bila v soboto v obratu tesarstva, so se zbrali prav vsi zaposleni, upokojeanci ter predstavniki OZD Glin Nazarij in družbeno politični delavci občine Mozirje. O razvoju in nalogah TOZD Smreka je

spregovoril predsednik DS Ivo Pustoslemšek, v imenu družbenopolitičnih organizacij občine Mozirje pa je slavljence pozdravil in jim k prazniku čestital predsednik izvršnega sveta Hubert Herček.

Delavski svet se je ob tej svečanosti spomnil tudi upokojeincev, katere je simbolično nagradil. Nagrade in priznanja pa so prejeli tudi drugi zaslužni delavci tega podjetja.

TEKST IN FOTOGRAFIJE
JOŽE MIKLAVČ

»Smrekinci« dvajsetletniki ob simbolu svojega podjetja

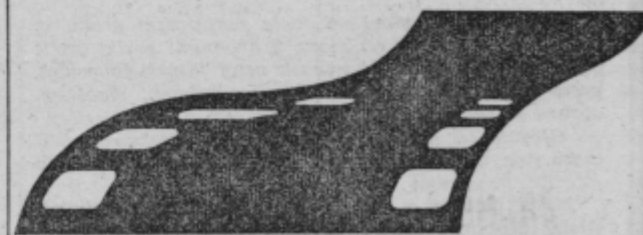
NT — RC IN MINERVA

SREČANJE V GRIŽAH

S prehodom v jesensko sezono bomo tudi v programu Radia Celje obnovili tradicionalne javne radijske oddaje v različnih krajih celjske regije. Kraj za prvo javno radijsko oddajo (neposredni prenos) smo izbrali v žalski občini in sicer Griže. Oddajo smo sicer želeli pripraviti v bližnji Zabukovici, ki je znana kot star rudarski kraj, zdaj pa za njen hitrejši in še boljši razvoj skrbi Minerva, vendar pri njih nimajo ustrezne dvorane. No, nič hudega ne bo, če bo zdaj oddaja v Grižah in sicer v tamkajšnji dvorani Svobode in to 16. novembra ob 10.00 uri dopoldne. Pokroviteljstvo nad oddajo je ljubeznivo sprejel kolektiv Minerve, mi pa se bomo potrudili, da bo program sestavljen čimbolj pestro, tako za tiste v dvorani, kot one, ki nam bodo prisluhnili preko radijskih valov.

Za uvod povejmo samo nekaj udeležencev, ki bodo poskrbeli za prijetno vzdušje: to je ansambel »Veseli Libočani«, ki letos praznuje 20-letnico obstoja, ženski pevski zbor iz Griž pa Griški kvintet in še kdo, katerega ime pa naj zaenkrat ostane skrivnost, kot presenečenje. O svojem delu bodo spregovorili predstavniki Minerve pa krajevne skupnosti, rokometne ekipe Minerve iz Griž in drugi. Seveda ne bo oddaja minila tudi brez iger za poslušalce v dvorani. Skratka, z našimi javnimi radijskimi oddajami v jesenskem času bomo startali 16. novembra v Grižah. Upajmo, da tako kot vedno, uspešno!

tv

Teden domačega filma

VSI O FILMU

Morda nekoliko preveč zahteven naslov! Toda letošnji Teden domačega filma ljubiteljem sedme umetnosti ne bo dal le lepega števila domačih filmov, ampak tudi bogat program spretnih prireditev. Vse v slogu manifestacije, ki naj ob 30-letnici domačega filma še poudari osnovno vodilo celjskega Tedna — vsi moramo o filmu vedeti več, bolj ga moramo začutiti kot nacionalno kulturno vrednoto, ki mora rasti iz naših razmišljanj, čustvenih in miselnih zadržkov pa upov.

Med letošnjimi spretnimi prireditvami moramo omeniti vsaj pet posebnosti: obiske in pogovore filmskih in filmsko vzgojnih delavcev v šolah in delovnih organizacijah, tri razstave (30 let jugoslovanskega filma, jugoslovanskega in tujega plakata, literature in periodike o filmu), srečanje filmskovzgojnih delavcev Slovenije in pogovor o filmskih klubih, slovesno akademijo ob 30-letnici domačega filma in posvet o slovenski filmski kritiki.

Posvet o slovenski filmski kritiki bo pomenil nadaljevanje lanskega pogovora, ko so publicisti in kritiki prvokrat tudi s teoretičnih izhodišč opredelili filmsko kritiko in njen pomen v socialistični samoupravni družbi. Letos bi naj posvet odgrnil probleme že z dveh področij — prikaz informativnega in kritičnega spremljanja filmskih sporedov v množičnih občilih ter problem filmske kritike kot enega izmed načinov usmerjanja in filmske vzgoje gledalca. Pri pripravi tega posveta bodo sodelovali nekateri slovenski filmski publicisti. Glede na različne pristop in konceptualne poglede na pomen filmske kritike v množičnih sredstvih obveščanja bo tak posvet nedvomno koristen. Še več. TDF 75 letos tudi z nagradami ne bo obšel filmske kritike in bo, tako je vsaj predvideno, podelil Badjurovo nagrado za najboljšo filmsko kritiko ali oddajo, ki najbolj kakovostno in nepretrgano spremlja filmski program.

V sodelovanju z združenjem filmskovzgojnih delavcev Slovenije bomo v Tednu domačega filma pripravili tudi pogovor o filmski vzgoji, predvsem pa o filmskih klubih, krožkih in filmskih gledališčih. Čeprav je učni načrt slovenskega jezika s književnostjo in estetsko vzgojo v osnovnih in srednjih šolah obogaten s problematiko filma, vendar ni vidnih sprememb v rasti organizacijskih oblik, v katerih bi se mladi načrtno in pod mentorskim vodstvom ukvarjali s filmom. ZNKPO ima skupaj s šolami in zavodom za šolstvo pri izpeljavi tega cilja odgovorno nalogo. Celjski posvet ne bo samo ponavljal znane težave. Nakazati bo moral tudi nekatere rešitve. Se posebej zato, ker filmska dejavnost vse bolj vzbuja družbeno zanimanje in skrb.

In končno — med animacijskimi dogodki v letošnjem TDF moramo omeniti slavnostno akademijo. Na akademiji se bodo gledalcem predstavili najbolj znani jugoslovanski filmski umetniki. To bo dober in res privlačen uvod v TDF in v sklepni del proslav ob 30-letnici domačega filma.

J. V.

ŽALEC

O POŠTNIH USLUGAH

V slabem tednu dni sta bili v Zalcu kar dve seji Izvršnega sveta Skupščine občine.

Na 41. seji so govorili o zavarovalnih premijah vplačanih od organizacij združenega dela z območja občine, v nadaljevanju pa so obravnavali poročilo o problematiki poštne prometa na območju občine. V zvezi s tem so poudarili, da se morajo poštne delavice iz območja žalske občine bolj vključiti v družbeno življenje v občini. Zanimiv je bil tudi podatek, ki ga je posredoval podpredsednik Izvršnega sveta Stane Lesjak, da pride v občini Zalec na sto prebivalcev samo 2,31 telefona. V Celju na primer 15 telefonov na sto prebivalcev, v velenjski občini okrog štirinajst in v republikli trinajst. Glede na to, so žalčani na dnu lestvice. Na seji so poudarili tudi to, da poštne promet v občini močno zaostaja za gospodarskim in družbenim razvojem. Zato bo treba čim prej pričeti z izgradnjo nove pošte v Zalcu, potrebno bo zgraditi avtomatske telefonske centrale v Petrovčah in Grižah, razširiti pa bodo morali tudi dosedanje centrale v Preboldu, na Polzeli in Vranskem, v Veliki Pirešici, Andražu in Galiciji bo treba ustanoviti enote poštne omrežja ter na sploh izboljšati kvaliteto dostave v vseh krajevnih skupnostih. Ena poglobitvenih nalog, ki jih bo treba še urediti pa je tudi ta, da bi pošte v večjih krajevnih skupnostih delale tudi popoldne. Sicer pa bo vso navedeno problematiko treba upoštevati tudi v razpravah o osnutku srednjeročnega razvoja občine Zalec. V nadaljevanju seje Izvršnega sveta so govorili tudi o delu občinske uprave, požarnem varstvu ter o problematiki komunalne izgradnje in stanovanjskega gospodarstva.

V ponedeljek pa je bila 42. seja Izvršnega sveta Skupščine občine Zalec, na kateri so govorili o stanovanjskem

gospodarstvu, o zasnovi programa za uvedbo srednjih šol v žalski občini ter o osnutku srednjeročnega načrta razvoja občine Zalec od leta 1976 do leta 1980.

V zvezi s problematiko stanovanjskega gospodarstva so poudarili, da bo potrebno pri gradnji stanovanj slediti razvoju gospodarskih in družbenih služb. Vse bolj bo potrebno razvijati družbeno izgradnjo in to predvsem v Zalcu, kjer želi stanovati vse več ljudi. Pa tudi sicer bo treba vse bolj razvijati in krepiti center v občini. Samoupravna stanovanjska skupnost bo morala čim prej izdelati družbeni dogovor o cenah stanovanj, gradbena inšpekcija pa bo morala povečati nadzor.

Opozorili so še na en problem. Gre namreč zato, da nekatere, predvsem manjše, organizacije združenega dela sredstev za stanovanjsko izgradnjo ne uporabijo, pač pa jih namenijo v obratna sredstva.

Ko so na seji govorili o zasnovi programa za uvedbo srednjih šol v občini Zalec, so poudarili, da žalska občina izpolnjuje pogoje za ustanovitev samostojne dvestoletne srednje šole, kot jo predvideva bodoči zakon o srednjem šolstvu. Največji problemi bodo prav gotovo v ustreznih kadrih, prostorih in ne nazadnje v ustreznih stanovanjih. Zato bodo tem vprašanjem posvečali vso skrb.

JANEZ VEDENIK

ODGOVOR

JAVNEGA DELAVCA

ODGOVOR DR. SREČKA SAVERNIKA

»Ortopantomograf« za slikanje čeljusti, je bil po dobavi zaradi prostorske stiske začasno montiran v rtg. kabinetu RZD Celje. Slikanje je bilo enkrat tedensko.

Rtg služba Zdravstvene doma Celje, je kasneje nabavila nove rtg. aparature in so prostor v katerem je bil postavljen ortopantomograf preuredili, zato je bil ta aparat demontiran.

Kasneje nam je uprava RZD odstopila nov prostor, ki smo ga preure-

dili in vanj namestili oba rtg. aparata potrebna zobozdravstveni službi. Tako smo lahko sedaj urejali, da rtg. za slikanje zob posluje ves dan.

Pri premeščanju aparatur je bil izgubljen manjši sestavni del »ortopantomografa«. Predvidevamo, da bo »ortopantomograf« ponovno usposobljen za redno delo v drugi polovici novembra.

S tovariškimi pozdravi
DR. SAVERNIK SREČKO
UPRAVNIK TOZD
ZOBODRAV. SLUŽBE
CELJE

ŽALEC TUDI O KADROVSKI POLITIKI

Včera je bil v Zalcu sestanek z vodji delegacij oziroma konferenc delegacij za zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti ter delegatov družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Zalec. Na seji so govorili o osnutku plana srednjeročnega razvoja občine Zalec od leta 1976—1980, o osnutku družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini ter se seznanili z gradivom za sejo Skupščine občine, ki bo 4. novembra.

Ob koncu sestanka so govorili še o vlogi krajevnih skupnosti v luči novih dokumentov, ki jih je sprejela skupščina Socialistične republike Slovenije.

J. V.

MLADI IZ CELJSKEGA OBMOČJA

NA PROSLAVI OZN!

Bela krajina z značilnimi brezovimi gaji se je kopala v dopoldanskem soncu, ki je obarvalo gozdove po pobočjih Gorjancev. Vinica, rojstna vas pesnika Otona Zupančiča, nas je pričakala praznično pripravljena z zastavami in slavloloki, kot se spodobi za vaščane, ki so proslavljali svoj krajevni praznik in bili hkrati gostitelji republiške proslave klubov OZN, ki je bila v soboto 25. oktobra pri tamkajšni osnovni šoli v počastitev 30-letnice organizacije združenih narodov.

Mladi klubovci z mentorji in gosti so se pripeljali iz vse Slovenije, še zlasti veliko pa jih je bilo iz Celja, Zalca, Sempetra, Vranskega, Velenja in Šoštanja, da bi se v Vinici pobliže med seboj spoznali in poglobili stike, ki jih klub OZN na tamkajšni

šoli navezuje že vrsto let širrom sveta. O tem smo se prepričali na razstavi dokumentov, ki so jo pripravili na šoli, kakor tudi iz pisma, ki jim ga je poslal predsednik Tito. Slavnost je pričel tajnik krajevnih skupnosti tovariš Jaketič, ki je orisal delo in uspehe Vinice. Zatem je spregovorila članica predsedstva SRS Vida Tomšič in poudarila še zlasti vlogo Jugoslavije, ki jo ima kot neuvrščena država v Evropi in svetu. Obudila je spomine na NOB v Beli krajini in na

nekdanjo viniško republiko, katere geslo je bilo »kruh in svoboda«. Mlademu rodu je nakazala pot, ki jo prevzema z vsemi pravicami in dolžnostmi in poudarila naj bo človek cenjen le po svojem delu. Zatem je spregovoril še predsednik republiške konference klubov OZN Matjaž Kos in poudaril veliko vlogo mladih v klubih OZN. O mednarodnem letu žena pa je spregovorila še Tina Bitenc.

V kulturnem delu programa sta sodelovala Silvester

Mihelič in Boris Kralj ter domači recitatorji, folklorna skupina in tamburaško orkester.

Po programu so bili vsi mentorji na sprejemu v šoli, kjer so izmenjali medsebojne izkušnje in se pogovarjali o nadaljnjem delu klubov OZN. Vojaki JLA iz Crnomlja pa so poskrbeli za odlično prehrano več sto mladih članov klubov OZN, ki jih je Vinica sprejela zares pristrčno in tovariško.

V. KOJC

SOVA... SOVA... TU ČUK...

Približno takšne »čudne« pogovore v izgovorjeni ali v morsejeve znake spremenjeni besedi bi minuli teden lahko slišal vsak — vsak, ki bi mel na določeno valovno dolžino naravnani specialni sprejemnik. V ponedeljek in torek smo hodili skozi radijske valove, ki so prenašali v tajne kode zavita sporočila, telegrame, navodila.

Bila je to poslednja vaja centrov za zveze v zahodnoštajerski pokrajini. Po oceni vodje priprav (SLO) so vezisti letos opravili veliko in uspešno nalogo. Nekajkrat so ime-

li dvodnevne vaje in so tako preizkusili zveze v vseh pogojih, tako časovnih, vremenskih in prostorskih. Osrednji center za zveze je vzdrževal stike z občinskimi. Zveze so bile vzpostavljene vsakokrat na drugih lokacijah. To je končno za potrebe zvez v vojnih razmerah tudi važno — važno je imeti zvezo in povsem odveč je vprašanje, kje se kdo od »sogovornikov« nahaja.

Vaje pa imajo še eno korist. Radiotelegrafisti ob takih vajah pridobijo na hitrosti signaliziranih sporočil in ker se vsi med se-

boj dobro slišijo, jim ni vseeno, kaj si kolegi iz sosednje občine mislijo o usposobljenosti vsakega izmed njih. Zato kateri tudi takole, kadar ima čas, potrka s prstom po mizi: ... ta ... ta ... tat ...

Na gornji sliki je trojka ob sprejemanju sporočila iz kdo ve katere občine. Kdo bi vedel, katera je sova, katera vrana in katera sraka.

In kje je bil ta posnetek narejen? Če bi tudi hoteli povedati, bi ne mogli. Bilo je hudo zamagljeno ...

J. KRASOVEC

ŽALEC

SEMINAR ZA KOMUNISTE

Občinska konferenca ZK Zalec je v sodelovanju z Delavsko univerzo Zalec pripravila dva seminarja za mlade člane ZK, ki sta bila v Tovarni nogavic na Polzeli. Obeh seminarjev se je udeležilo 126 mladih komunistov žalske občine. Seminarja sta bila enodnevna, obravnavala pa sta sledeče teme: organiziranost ZSMS in njenih kolektivnih članic, SFRJ in aktualni mednarodni in politični odnosi, naloge mladih komunistov pri uresničevanju samoupravnih odnosov in v družbenopolitičnem življenju, aktualni gospodarski problemi in stabilizacijska prizadevanja v žalski občini. O seminarju so nam trije udele-

ženci povedali: **FRANC FARČNIK** iz PREBOLDA: »Mislim, da so ti seminarji prav gotovo koristen napotek za nadaljnje družbenopolitično delovanje, za uresničevanje samoupravnih interesov, reševanje ekonomskih problemov in drugo. S pridom bom pridobljeno znanje skušal uporabljati na delovnem mestu in družbenopolitičnih organizacijah.« **DESA JESIČ** iz ZALCA: »Čeprav je bil seminar le enodnevni, mislim, da je vsak udeleženec, lahko, če je pozorno sledil predavanjem odnesel veliko dobrih misli, tako tisti, ki so jih že slišali, ali tisti, ki so jim bile še neznane. Takšnih se-

minarjev bi bilo treba organizirati še več za vse člane ZK, posebno pa še za mlade.«

MILAN KNEZ iz TABORA: »Taki seminarji so po mojem mnenju zelo potrebni za izobraževanje mladih komunistov. Le tako bomo namreč kos nalogam, ki jih pred nas polagajo ustava in kongresni dokumenti. Ker sem tudi sindikalni delavec mi bo ta seminar v veliko pomoč pri mojem delu, glede na to, da je takih priložnosti za izobraževanje vse premalo, upam, da bosta Delavska univerza Zalec in Občinski komite ZK Zalec še večkrat organizirala kaj podobnega. TEKST IN FOTO: T. TAVČAR

SKRBNNO NAPREJ

Res je, da imamo tudi v letošnjih gospodarskih gibanjih še vedno opraviti s problemom nelikvidnosti. Pomanjkanje denarja v gospodarstvu predstavlja resen problem, ki močno ovira normalno poslovanje in ponekod resno ogroža doseganje načrtovanih gospodarskih rezultatov.

Vzrokov za takšno stanje, ki ga kot kaže nikakor ne moremo ozdraviti, je seveda več. V letošnjem letu smo sicer sprejeli tri zakone, ki naj bi omilili naraščajočo nelikvidnost. Vendar pričakovanih rezultatov ni bilo, saj so ta določila celoten problem nelikvidnosti le malenkostno zmanjšala, nikakor pa ga niso odpravila. Spremembe pri delitvi družbenega proizvoda, ko gospodarstvu ostaja manjši delež, čeprav smo načrtovali, da bo letos vsaj za 1,2 odstotka večji, v veliki meri pogojujejo takšno stanje. Med osnovne vzroke za stalno prisotno nelikvidnost pa sodi nedvomno to, da je gospodarstvo premočno obremenjeno z zakonskimi ter pogodbenimi in samoupravno dogovorjenimi obveznostmi, ki so se v letošnjem letu na celjskem območju močno povečale, saj so za prek 30 odstotkov večje kot lani. Takšnega bremena gospodarstvo dolgo ne bo zmoglo in razmisliti bo treba o tem, da ga bomo čimprej in ustrezno razbremenili.

Kazalec nelikvidnosti je tudi stanje pri blokiranih žiro računih, katerih število se je letos v naši republiki močno povečalo. In kakšno je stanje v celjski regiji? Po podatkih republiške centralne Službe družbenega knjigovodstva je med delovnimi organizacijami, ki so več ali manj skozi vse leto imele težave z blokacijami s celjskega območja en sam kolektiv, to je Volna Laško. Nedvomno je razveseljivo stanje, čeprav po drugi strani vemo, da je še več delovnih organizacij, ki se tudi otepajo s tem problemom, pa je bodisi vsota blokacij nižja, ali pa je čas blokiranja žiro računov krajši.

Iz stanja kakršno je na celjskem ob-

močju bi se dalo zaključevati, da so v delovnih organizacijah le sprejeli določene ukrepe in izboljšali izterjavo, oziroma so opravili prepotrebno selekcijo kupcev in se v večji meri poslovno navezali na tiste, ki sodijo med redne in dobre plačnike. Nikakor ne mislimo našim gospodarstvenikom peti prevelike hvale, pa vendar je res, da sodi celjsko območje glede stanja na področju nelikvidnosti med boljša v naši republiki. Če je tako stanje tudi odraz prizadevanj v minulem obdobju, ko je ta problem še kako pestil tudi prenekatero naše podjetje, potem smo tega lahko tolikanj bolj veseli.

Razumljivo je, da je treba temu vprašanju še nadalje posvečati kar največ pozornosti in zagotavljati, da bodo imele organizacije združenega dela na svojih žiro računih čimveč denarja, kajti le tako si bodo lahko zagotovile pogoje za normalno poslovanje. Spričo stanja v celotnem slovenskem gospodarstvu je pričakovati (nekateri ukrepi so že bili sprejeti v tej smeri), da bo v poslovni politiki bank v bližnji prihodnosti marsikaj spremenjeno, saj bodo le-te morale svoj razpoložljivi kapital v večji meri usmerjati za uresničevanje prioritarnih nalog. Za te pa vemo katere so in koliko bodo terjale denarja. Z drugimi besedami, naša podjetja se bodo poslej več ali manj brezuspešno obračala na banke s prošnjami za posojila za obratna sredstva, kajti razpoložljivega denarja za te namene ne bo.

Z drugimi besedami, sedanje (v primerjavi z drugimi, torej relativno) dobro stanje ne sme uspraviti nikogar, kajti to ga lahko pripelje v slepo ulico. Skrbno, kar najbolj skrbno, bo treba gospodariti tudi v prihodnje ter si z notranjimi ukrepi v delovnih kolektivih zagotoviti za normalno poslovanje potrebne pogoje. Med nje pa sodi zlasti urejeno finančno poslovanje!

BERNI STRMCNIK

STEKLENICE...

Pretekli teden so na Osnovni šoli Vere Slander na Polzeli pripravili zbiralno akcijo odpadnih steklenic in kozarcev. Vodstvo nad akcijo je prevzela tovarišica Marinka Marovt, odločili pa so se za zbiranje v obliki tekmovanja med razredi. Že v nekaj dneh se je izkazalo, da so izbrali pravi način, saj se je gora stekla hitro dvigala. Skupno so zbrali okrog 37.000 steklenic in odpadkov ali v kilogramih 10.000. Med razredi je zmagal šesti, ki je zbral 8600 steklenic. Izkazala se je tudi podružnična šola v Andražu saj so otroci od tam prinašali steklovino v mrežah, vrečkah na kolesih. Izkupiček bodo porabili za izlete ali za kakšne druge šolske potrebe. Akcija na Polzeli je pokazala, da so takšna zbiranja potrebna, koristna in vzpodbudna, zato bi bilo koristno, da bi jih posnemali še na drugih šolah. Veliko pa je odvisno tudi od tega kako k delu pristopimo in zahteva potrpežljivost in delavnost mentorja, zato je prav, da pri akciji na Polzeli pohvalimo tudi tovarišico Marovtovo.

TEKST IN FOTO: T. TAVGAR

MOZIRJE: STABILIZACIJA

Prvo sredo v naslednjem mesecu, 5. novembra, se bodo na skupni seji zbrali delegati vseh treh zborov občinske skupščine v Mozirju. Ni naključje, da bodo začetek dela namenili analizi uresničevanja stabilizacijskih ukrepov v gospodarskih organizacijah in samoupravnih interesnih skupnostih. Razprava bo tudi tekla o gradnji vodovoda Letuš-Nazarje-Mozirje, zatem o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev, o določitvi matičnih območij za sklepanje zakonskih zvez in ne nazadnje o pokopališčih in grobovih padlih borcev NOV, njihovem vzdrževanju in urejanju.

SVETOVNI DAN VARČEVANJA

VSE BOLJ AKTUALN

Četudi je osnovna misel 31. oktobra — svetovnega dneva varčevanja — stara letos že enainpetdeset let, je aktualna še danes. Za nas še toliko bolj. Takrat so zapisali: 31. oktober vsakega leta naj bo praznik varčevanja po vsem svetu z namenom širjenja načela in ideje varčnosti v besedi in pisanju.

Ta misel drži še danes. Dobila je širše obsežje in večji pomen. Zdaj ne gre samo za varčevanje prostih denarnih sredstev, za širjenje denarnega varčevanja v vseh njegovih oblikah, marveč za veliko več. Gre za varčevanje na vsakem koraku. Tudi v besedi in z njo. V uresničevanju resolucije o družbeno ekonomskem razvoju tega ali drugega območja zavzema varčevanje v najširšem pomenu prvo mesto. Gre pa tudi za varčevanje s časom, ki nam je na voljo za delo, proizvodnjo, za varčevanje z materialom in drugimi sredstvi, ki so v rokah samoupraviteljev. Vse to so odlike skrbnega in dobrega gospodarja. In kaj naj bo 31. oktober drugega kot zrcalo teh prizadevanj! Varčevanje.

Osnovni nosilec denarnega varčevanja pa tudi dobrega gospodarjenja na našem območju je prav goto-

vo celjska podružnica Ljubljanske banke.

Celjska podružnica Ljubljanske banke je v svoj delokrog zajela tudi vse oblike denarnega varčevanja. In uspela. Zato samo nekaj števil.

Izredno skrb posveča že pionirjem, torej najmlajšim varčevalcem. Po stanju ob koncu septembra je delalo na njenem območju 66 pionirskih hranilnic, ki imajo skupaj okoli 11.000 članov — varčevalcev! Njihove hranilne vloge skupaj pa so ob koncu devetega meseca znašale skupaj okoli sto milijonov starih dinarjev.

Najširši obseg so dobile vse oblike poslov s prebivalci, se pravi hranilne vloge, devizni in žiro računi. Tu gre za lastnike okoli 180.000 hranilnih knjižic, deviznih ter žiro računov. Vsa njihova sredstva so ob koncu septembra znašala pri celjski podružnici Ljubljanske banke skoraj 731 milijonov novih dinarjev!

Izredno pomembno mesto, zlasti v obdobju splošnega družbenega prizadevanja za dobro gospodarjenje, dobiva nakazovanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice. Trenutno je v to obliko zbiranja sredstev vključenih 185 organizacij združenega dela

59.913 člani. Gre torej za okoli 85 odstotno udeležbo vseh zaposlenih v družbenem sektorju v nakazovanju osebnih dohodkov na hranilne knjižice. Na hranilnih knjižicah vseh teh pa je bilo ob koncu septembra nekaj nad 167 milijonov novih dinarjev.

V osvajanju modernih oblik ravnanja s sredstvi ne zaostajajo niti upoko-jenci. Zdaj je na celjskem območju 1.320 upokojencev ki dobivajo svoje pokojnine na hranilne knjižice. Njihovi prihranki pa so ob koncu septembra znašali nekaj nad 13 milijonov novih dinarjev.

Letošnje praznovanje 31. oktobra bo minilo v duhu varčevanja v pravem pomenu besede. Zato je bila sinoči v dvorani Narodnega doma le slavnostna akademija z govorom predsednika odbora varčevalcev dr. Aleksandrom Hrašovcem ter nastopom Koroškega akademskega okteta. Jutri pa bodo obiskovalci vseh enot celjske podružnice Ljubljanske banke deležni skromne pozornosti. Dobili bodo namreč vedno iskane znake Ljubljanske banke.

In za konec: naj bi ideja 31. oktobra živela vse dni v letu!

MB

BEOGRADSKA BANKA TUDI V ŽALCU!

Obveščamo vse poslovne prijatelje, da bo BEOGRADSKA BANKA, PODRUŽNICA Ljubljana, poslovna enota v ŽALCU, začela poslovati 3. NOVEMBRA 1975 v ŽALCU, Savinjska cesta 6.

PREDMET POSLOVANJA:

- KREDITIRANJE OZD ZA OSNOVNA IN OBRATNA SREDSTVA
- KREDITIRANJE OBČANOV
- HRANILNE VLOGE
- ŽIRO RAČUNI
- DEVIZNI RAČUNI
- MENJALNA SLUŽBA

DELOVNI ČAS:

PONEDELJEK, TOREK in ČETRTEK
SREDA in PETEK
SOBOTA

od 7. do 13. ure
od 7. do 15. ure
od 7. do 11. ure

BEOGRADSKA BANKA, PODRUŽNICA LJUBLJANA.
POSLOVNA ENOTA ŽALEC, Savinjska cesta 6

ŠENTJUR

PROGRAM MLADIH

V soboto, 25. oktobra je bila v Šentjurju programska in vodilna konferenca OK ZSMS. Udeležili so se predstavniki in delegati osnovnih organizacij, predstavnik RK ZSMS Stane Zupančič ter vidnejši družbeni in politični predstavniki šentjurske občine.

Predsednik OK ZSMS Slavko Slejko, je na začetku podal poročilo o delovanju mladine v občini od februarja do oktobra letos. Najprej se je dotaknil organiziranosti mladine v občini. Trenutno je v občini 1200 mladih, organiziranih v devetindvajsetih osnovnih organizacijah. V enajstih krajevnih skupnostih je 15 osnovnih organizacij, v delovnih organizacijah 8, 5 na osnovnih šolah in ena na Kmetijski šoli. Studentje so povezani v organih občinske konference. Vendar pa so premalo vključeni v delo OO, zato so njihove moralne in politične kvalitete izkoriščene komaj polovično.

Občinska konferenca in vse področne konference so sestavljene po delegatskem principu, vendar se pojavljajo določene težave, ker med mladimi še ni zaživel delegatski duh. Delo v posameznih OO ZSMS je še vedno preveč forumsko. Zato ne pridejo do izraza vsi interesi mladih. Premajhna je povezanost z družbenopolitičnimi

organizacijami v posameznih samoupravnih sredinah. To povzroča neenotno obravnavanje in reševanje problematike in pelje do neučinkovitosti pri reševanju skupnih nalog.

Delo osnovnih organizacij se odvija predvsem na kulturnem, športnem in zabavnem področju, vendar pa v zadnjem času OO ZSMS organizirajo že tudi krajše lokalne delovne akcije. Mladinci se aktivno vključujejo v razna društva. Zelo malo pa se ukvarjajo z idejno političnim delom. Tu kažejo še vedno premajhno zanimanje. V bodoče bo treba mladim nuditi več idejnopolitičnega in marksističnega izobraževanja. Mlademu človeku moramo približati pravičen pogled na svet.

Osnovne organizacije nimajo rešenega finančnega vprašanja, saj razen članarine skoraj nimajo drugih dohodkov. So brez primernih prostorov za delo ali pa jih sploh nimajo. Tako se mora na primer OO ZSMS Nova vas sestajati pod kozolcem.

Delo OK ZSMS Šentjur je v tem letu slonelo na konkretnih akcijah na področju izobraževanja, delovnih akcij, športna in oživiljanja tradicij NOB. V okviru izobraževanja so organizirali trodnevno politično šolo in skupaj OK ZSMS Smarje pri Jelšah štiridnevni seminar. Imeli so

dve popoldanski predavanji za mladince prostovoljce v partizanskih enotah. Organizirali so dva mladinska pohoda, enodnevne na Resevno in dvodnevne na Henino pri Jurkloštru. V maju so priredili mladinske majske športne igre, ki jih je organizirala OO ZSMS Alpos.

Letos je 23 mladincev iz občine sodelovalo na mladinskih delovnih akcijah zveznega in republiškega značaja. Bili so dobri in prizadevni, razen enega, ki je bil izključen zaradi nedisciplin. Trije pa so dobili tudi udarniške značke.

Sodelovanje OK z mladinsko delovno brigado »Kozjansko 75« v prvi izmeni ni bilo najboljšo nato pa se je vidno popravilo. Že pred prihodom brigade so mladinci dva dni urejali prostore za bivanje brigadirjev. Za praznik dela so brigadirjem omogočili ogled filma Užiška republika. Vsaki izmeni brigade so pripravili kulturni program.

Organizirali so šest udarniških enodnevnih mladinskih akcij na vodovodu Prevorje in cesti mladinskih delovnih brigad.

Za predsednikom OK ZSMS so svoja poročila podali predstavniki osnovnih organizacij. Nato se je razvila živahna in plodna razprava, v kateri so delegati dopolnili program občinske konference in kritično ocenili minulo aktivnost mladih v občini.

Menili so, da je ena izmed njihovih osnovnih nalog boj za ekonomsko in politično stabilizacijo. Pri obravnavanju in sprejemanju srednjeročnih programov razvoja delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in občin ne mora sodelovati tudi mladina, saj so interesi občanov in delavcev tudi interesi mladine.

Za naslednje leto predlagajo samostojno delovno akcijo za izgradnjo ceste na Resevno. Ker je cesta predvidena iz celjske in šentjurske strani, se bo treba dogovoriti o skupni akciji na medobčinskem svetu ZSMS celjske regije.

JANEZ JUG

DOGOVOR MED MLADINCI CELJA

V BITKO ŽIVLJENJA

Na nedavni seji je občinska konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije v Celju izvolila PUSAR FRANCJA za predsednika svoje organizacije. Na tej seji so člani konference sprejeli več sklepov, katerih uresničitve bo pomenila praktično uveljavljanje mladih v družbenopolitičnem življenju v občini.

Mladi so ocenili, da je stanje v krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah, kar zadeva aktivnost mladih še vedno nezadovoljivo. Menili so, da je potrebno mlade komuniste potegniti iz anonimnosti. Skupaj z občinsko konferenco ZKS bo zato mladinsko vodstvo pripravilo načrt o vključevanju mladih komunistov v Zvezo socialistične mladine. V organizacijah socialistične zveze v krajevnih skupnostih so že dlje časa ugotavljali, da dela mladih ni čutiti dovolj. Vzel nameravajo odpraviti s programiranim delovanjem v okviru SZDL in

v vsem družbeno političnem delu v kraju, kjer mladi sicer živijo. Osnovne organizacije ZSML pa so se obvezale, da bodo ocenile uresničevanje stabilizacijskih ukrepov in duha ustave.

Na seji konference so se posebej zavzeli za to, da bi na posebni konferenci mladih delavcev ob podpori združenja obrtnikov preučijo položaj učencev v gospodarstvu. Ob tem so sprejeli — nekoliko nerazumljiv sicer — sklep, da se »bodo borili za prehod učencev v gospodarstvu iz zasebnega sektorja v družbeno podjetja«. Taka usmeritev lahko ima seveda tudi hujše posledice za že itak ne dovolj razvito storitveno obrt. Problematiko položaja učencev v gospodarstvu v zasebnem sektorju se bo treba lotiti kompleksneje, predvsem pa tako, da bodo učenci v gospodarstvu, ne glede na sektor obrti, imeli enako družbenoekonomski položaj.

EMILIJA PEŠEC

Pisati o človeku, ki ga poznaš in spoštuješ ni enostavno. Že zaradi tega, ker je venomer prisotno, da je o njem premalo napisanega, sploh pa ne to, kar bi želeli. Še težje je, če ti je prijatelj v pra-

V dolinah je bila še megla, a gorice nad Draminjami so se lesketale v jesenskem soncu, ko so se pred tedno (26. 10.) pri samopostrežni trgovini zbirali gostje in domačini, da bi proslavili krajevni praznik. Po govoru predsednika krajevnih skupnosti Jureta Belaka je bilo podeljeno priznanje bivšemu predsedniku KS in dolgoletnemu poslovođu Jožetu Podrgajcu. Odlikovana je bila Tonika Urbanček, dolgoletna tajnica KS. V kulturnem delu so nastopili s svojim programom učenci osnovne šole, mladinci, domači pevski zbor in godba na pihala. Svečani trenutek je bil, ko je predsednik KS prerezal trak in je bila asfaltirana cesta v naselju dana v promet. Drugi del praznovanja se je odvijal na Uršuli pred lovskim domom. Predsednik skupščine občine Šentjur tov. Vinko Jagodič je razvil lovski prapor. Štirje najbolj prizadevni lovci so bili odlikovani. Del kulturnega sporeda je bil tudi na tem hribčku sredi vinogradov. Drameljčani bodo še dolgo pomnili ta svoj praznik.

ŽALEC: V TOREK SEJA SKUPŠČINE

V torek dopoldne bo v Zalcu šestnajsta seja zboru združenega dela, zboru krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine.

Na seji bodo uvodoma razpravljali o predlogu delovnega programa občinske skupščine za obdobje oktober 75 — junij 1976, v nadaljevanju pa bodo govorili o problematiki in delu občinske uprave, socialnega skrbstva, problematiki družbene samozastite ter o požarnem varstvu na območju žalske občine.

Delegati bodo razpravljali in sklepali tudi o potrditvi statuta sklada za uresničevanje programa izgradnje objektov družbenih dejavnosti ter o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi števil delegacij, ki jih oblikujejo delovni ljudje ter o številu delegatov, ki jih delegacije delovnih ljudi delegirajo v zbor združenega dela skupščine občine Zalec.

Po skupni seji vseh treh zborov Skupščine občine Zalec

lec pa bo še dvanaesta seja zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti na kateri bodo med drugim razpravljali in sklepali o predlogu samoupravne stanovanjske skupnosti občine Zalec o prodaji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja.

J. V.

TUDI POSEBNA OSNOVNA ŠOLA

V okviru osnovnošolskega centra v Zalcu bo zgrajena tudi posebna osnovna šola. Lokacija je že določena, izdelani pa so že tudi idejni načrti celotnega šolskega kompleksa. Tako bo dobila nova posebna šola Zalec moderne in sodobno urejene prostore z vsemi delavnici in prostori za rekreacijo, ki bodo ustrezali programu celodnevne šole, saj je za te učence še posebne važnosti za uspešno kompleksno usposabljanje. V novi šoli bodo vsi prostori, ki so potrebni za strokovne delavce, kot

so psiholog, socialni delavec, logoped in korektivni gimnastik.

V tem šolskem letu so vsa delovna mesta ustrezno zasedena, saj so vsi strokovni delavci v razmeroma kratkem času pridobili ortopedsko izobrazbo. Študij na fakulteti za defektologijo na drugi stopnji pa bo nadaljevalo sedem strokovnih delavcev. Od tako dobre izobrazbene strukture Posebne osnovne šole Zalec lahko pričakujemo, da bo v novi šoli še uspešnejše usposabljanje otrok, ki so potrebni posebne obravnave.

JOŽE DROFENIK

MLADI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

V torek je bila v Zalcu volilna in programska konferenca mladih iz krajevnih skupnosti. Potem ko so govorili o dosedanjem delu te konference, so sprejeli nov program dela za naslednje obdobje in izvolili novo predsedstvo.

J. V.

OBRAZI

tega opravlja tudi funkcijo predsednika koordinacijskega odbora za uvedbo celodnevne šole v pedagog se ukvarja s številnimi problemi, predvsem pa z vzgojno zamenjenimi šolarji, nenehno hiti na roditeljske stanke na vse šole v žalski občini, kjer staršem predava o načinih vzgoje..., in prepričan sem, da s svojim predavanjem, ne predavanjem, s svojim pripovedovanjem prevzame vsakega starša in da ji večina zaupa. Takrat pa, ko si pedagog pridobi zaupanje, je po mojem mnenju tudi največ v svojem poklicu.

Ob vsem tem pa je eno prav gotovo. Radi jo imajo sodelavci in znanci, občudujejo jo za vsi, ki so kdajkoli spregovorili z njo vsaj nekaj besed.

JANEZ VEDENIK

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

OBVEŠČANJE, DOGOVARJANJE, SPORAZUMEVANJE, ODLOČANJE, OBVEŠČANJE, DOGOVARJANJE, SPORAZUMEVANJE, ODLOČ

ZDRAVSTVA NE MOREMO OZDRAVITI

KAKOR OBRNEŠ — PO STAREM!

Poustavna organiziranost v zdravstvu še ne daje rezultatov. Nerazvita načela vzajemnosti in solidarnosti. Hlapčevanje starim in preživelim odnosom ne more prispevati k uveljavitvi samoupravnih odnosov. Polne odgovornosti zaboljšanje in ureditev razmer v zdravstvu ne moremo predpisati na recept. Enotna rizična skupnost ne more rešiti vprašanj, ki so se nagrmadile skozi leta ali pa so objektivno pogojene.

Če bi kronist zbral in zapisal premnoge kritike, ocene, mišljenja in predloge, ki smo jih slišali zadnjih dveh letih, ko smo na širšem celjskem območju razpravljali na zborih delovnih ljudi o letnih programih zdravstvenega varstva in zavarovanja in določali sredstva za te potrebe, bi imeli kar lep kupček papirja. Zdaj ko smo pred tem, da načrtujemo srednjeročni razvoj tudi na tem samoupravnem področju, bi takšen pregled dobrodošel, poleg ustavnih in zakonskih določb, kajti nekaterih nalog se niti še lotili nismo, pa bi se jih morali.

Kakšna vprašanja nas tu pestijo? Najbolj zaokroženo rečeno organizacija in delovanje zdravstvene službe na rni in oblikovanje primerne rizične skupnosti oz. bolj rečeno regionalne skupnosti na drugi strani. Javnosti ni treba razčlenjevati posameznih tegob, ki nas žužijo pri uveljavljanju zdravstvene- ga varstva (čakalna doba, nerazvitost mreže zdravstvenih zavodov v večjih urbanih naseljih, premalo zdravstvenega kadra itd.). Venomer naletimo na enak odgovor: premalo je sredstev za zdravstveno varstvo. Globlje v iskanje tega odgovora nismo šli. Zadovoljili smo se pač s tem. To je usodna napaka, da capljamo na mestu in rešitve prelagamo iz leta v leto.

Pričakovati je bilo, da bomo z novo poustavno organiziranostjo tudi na tem področju hitreje razreševali nekatera že kronična in na videz nerešljiva vprašanja. Da nam je samoupravno urejanje zapletenih vprašanj družbenega razvoja odprlo pot hitrejšega napredka menda ni potrebno posebej dokazovati. Omenimo naj, na primer, le področje otroškega varstva, kjer smo v dveh letih dosegli zavidljive uspehe, čeprav je to področje še pred leti najbolj zaostajalo v družbenem razvoju.

Bistveno za urejanje vprašanj zdravstva in dravstvenega zavarovanja so novi, samoupravni odnosi temelječi na ustavi. Preprosto bi rekli, da delavec, ki skupaj z drugimi določa pravico iz zdravstvenega zavarovanja in združuje sredstva za zagotavljanje teh pravic

hkrati določa svojo ponudbo izvajalcem, ki more-
to ponudbo sprejeti in
jo tako, kot so se med-
sebojno dogovorili, tudi
izvršiti. Bolj učeno lahko
rečemo, da gre za menja-
vo dela. Pri tem je seveda
še bistvena uveljavitev na-
čela vzajemnosti in soli-
darnosti.

Zatika pa se predvsem pri teh dveh bistvenih sestavnih samoupravnega urejanja razmerij na področju zagotavljanja zdravstvenih in drugih pravic zdravstvenega zavarovanja oz.roma dobršnega dela socialne varnosti sploh. Mnogi znaki govore, da tega, kar bi v medsebojne odnose na tem področju novega morali vnesti, nismo vnesli, da vse preveč ustaljenega in starega še vedno ostaja v delovanju samoupravnih interesnih skupnosti na tem področju. Še več, težko bi rekli, da smo premagali uradniško mentaliteto v izvajalčevskih strokovnih službah, ki še vedno ravna tako kot, da je službi zdravstvenega zavarovanja a priori zaupana »zaščita« delavskih interesov (skrb za sredstva, čim manjšo porabo itd.), zdravstvena služba pa je porinjena v položaj, kot da samo troši. V tej nepremagani mentaliteti velja iskati ovire nerazvitih samoupravnih odnosov.

Do konca leta smo dolžni po zakonu izoblikovati regionalne skupnosti. Predlogov, ki bi delavcem pomagali do najrazumnejših odločitev nimamo. Imamo pa vrsto ocprtih vprašanj prav na to temo, ki od časa do časa vzbujajo nezadovoljstva, včasih pa delujejo tudi v smeri cepitve delavske solidarnosti in vzajemnosti. Tak primer je, na primer, sedanja zaokroženost območja regionalne skupnosti, ko po občinal in zanesljivih podatkov o rizični sposobnosti, ali nezakroženost zdravstvenih in drugih pogojev v regionalni skupnosti. K temu moramo prišteti še pomanjkanje zdravstvenih standardov in normativov, ki bi objektivizirali razvitost in razvoj posameznih zdravstvenih dejavnosti pa tudi delitev dela med njimi.

V iskanju izhoda iz teh zagat se zatekamo k najbolj nerazumnim ukrepom, ki pa z vso ostrino zadirajo v odprto rano

samoupravnih odnosov, zlasti na ravni temeljnega zdravstvenega varstva. Pod težo neresenih, ne pa neresljivih, vprašanj se izogibamo celo takih ukrepov, ki, če bi jih prav zastavili, edini lahko pripomorejo k razvijanju samoupravnih odnosov na področju zdravstva v širšem smislu. Žal, zaradi neprimernih metod dosegamo povsem nasprotno učinek. Za primer naj navedem preprosto izbiro zdravnika in zdravstvenega zavoda. Ni da bi se pri tem sklicevali le na ustavno pravico. Zanimive so posledice omejevanja proste izbire. S temi je računala tudi ustava in, da bi se takemu stanju izognili je s tako določbo hotela preprečiti razvoj družbeno ekonomskih odnosov. V ospredje tega problema pa se nam je vnilo vprašanje t.i. odliva sredstev. Tu zdaj prihaja do nemogočih stanj. Omejujemo preprosto izbiro zdravnika zavarovancem (ogromni večini), ki dajejo sredstva za zagotovitev svojih pravic, na drugi strani pa hkrati prioritarno in v polnem znesku priznavamo zdravstvene storitve za zavarovane osebe (te pa so v manjšini), ki v okviru regionalne skupnosti ne morejo (delavci, ki živijo ločeno od družin) ali pa želijo nekatere zdravstvene storitve uveljaviti pri tujih zdravstveni službi (kljub omejitvi to morejo). Preostala sredstva so namenjena »domači zdravstveni službi«. Iz tega bi se dalo sklepati, da zavarovanci skrbijo bolj za razvoj »tujih« zdravstvenih služb kot za »domačo«. Ni naše, da presojamo ali je to res ali ne, resnica pa je, da zdravstvena služba v naši regionalni skupnosti ni primerno razvita, tako glede kadrov, opreme in prostorov. Tako vsiljeno stanje pušča te zdravstvene delavce v brezizglednem položaju in seveda zmanjšuje njihovo odgovornost za izboljšanje in ureditev razmer, ki pa je ne morejo odreči. Pri njih pa seveda tudi pogrešamo odločenosti v vprašanju teh zapletenih vprašanj, odločenosti, ki bi izvirala iz enakopravnega položaja v procesu menjave dela. Hlapčevanje starih in druge že preživeliim odnosom pač ne more prispevati k uveljavitvi

samoupravnega urejanja najbolj življenjskih skupnih interesov in nalog delovnih ljudi.

Rešitev teh vprašanj mnogi vidijo v enotni ri-
zični skupnosti. Češ, daj-
mo denar skupaj potem
pa vsi s kupa jemljimo.
Izhod torej išče v tem, da
bi imeli več denarja. Toda
ali bi ga bilo tudi v res-
nici več, če že zdaj po
vseh regijah tarnajo, da ga
je premalo! Z ukrepi se
bomo že morali obrniti
navznotraj, k sebi. Pričeti
bomo morali razmišljati
znotraj občinskih skupno-
sti, oskrbeti se s kazalci
porabe in preveriti naš
odnos do nje. Znotraj re-
gionalne skupnosti pa mo-
ramo razviti tak sistem
vzajemnosti in solidarno-
sti, ki bo hkrati ko bo
pokrival povečane rizike
v posameznih območjih
zaradi objektivnih pogojev
spodbujal tudi razumno
porabo in preventivno us-
meritev. Na ravni republi-
ke pa bi morali izdelati
mehanizem pozavarovanja
(ki je pred kakimi pet-
najstimi leti že kar učin-
kovito deloval, zdaj pa ga
praktično nimamo), kate-
rega naloga bi bila poleg
izravnavanja neenakih po-
gojev še spodbuda za last-
ne napore v tistih sredi-
nah, ki bi zaradi izpolnje-
vanja teh pogojev bile de-
ležne solidarnostne pomo-
či, dvignjene na raven
prave.

**ŽALEC:
NOVA
PODPRED-
SEDNIKA**

Prejsnji teden je bila v Zalcu deveta seja plenuma Občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Uvodoma so podali informacijo o poteku akcije za stabilizacijo gospodarstva v občini. V zvezi s tem so poudarili, da je akcija kljub nekaterim omanjkljivostim dobro stekla, sicer pa bo predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov na svoji prvi naslednji seja še ocenilo gospodarska gibanja ob koncu devetmesečja.

V nadaljevanju seje so govorili o uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela. Opozorili so na dejstvo, da samoupravno organiziranje delavcev v temeljne organizacije združenega dela v občini Zalec v svojem začetku ni imelo večje razsežnosti, zato pa v tem obdobju znova preverjajo pogoje za ustanovitev TOZD.

Potem ko so na seji govorili še o klubu samoupraviteljev ter o delegatskem sistemu v sindikalnih organizacijah, ki se še ni uveljavila, ni ne daje tistih rezultatov, ki bi jih pričakovali, so izvolili dva nova podpredsednika Občinskega sveta Zveze sindikatov, Franca Ježovnika in Milana Dolarja. Dosedanji podpredsednik Janez Ahačič namreč sedaj opravlja funkcijo podpredsednika Občinske konference Socialistične zveze.

Dokler pa bomo na vsa ta nerazrešena vprašanja v zdravstvu gledali samo s stališča proračunske miselnosti in le fiskalno

ukrepali, kot to delamo sedaj, ni pričakovati boljših rezultatov. Teh pa zdaj ni.

BOJAN VOLK

CELJE: O ZDRAVSTVENI SLUŽBI

V četrtek, 6. novembra se bodo znova sestali delegati vseh treh zborov celjske občinske skupščine. Medtem ko bo za zbor krajevnih skupnosti in delegate družbenopolitičnega zbora to trinajsto zasedanje, bodo zboru združenega dela pripisali že štirinajsto sejo.

Osrednja točka dnevnega reda bo veljala problematiki zdravstvene službe na območju celjske občine, sicer pa – bo beseda tekla še o izvajanju programa očiščenja, uredimo in polepšajmo Celjev, zatem o predlogu družbenega dogovora o sofinanciranju izgradnje celjskega mestnega cestnega križa pa tudi o ureditvi skupne veterinarsko-higienske službe. In končno se bodo delegati srečali s predlogom dveh odlokov: o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi vrednosti posameznih elementov za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja v občini ter o spremembi odloka o povprečni gradbeni ceni in prav takšnih stroških komunalnega uredjanja zemljišč v zvezi z določanjem odškodnine za razlaščena stavbna zemljišča v občini Celje.

ŽALEC: SEJA MLADIH IZ ZDRUŽENEGA DELA

Popoldne bo v Zalcu volšna in programska konferenca mladih v delovnih organizacijah. Uvodoma bodo govorili o dosedanjem delu konference mladih iz delovnih organizacij, v nadaljevanju seje pa bodo sprejeli program dela za naslednje obdobje, izvolili novo predsedstvo, predsednika in sekretarja. Za predsednika predlagajo Ireno Cigler, sekretarja Marjana Lešnika, za člane predsedstva pa Ota Zagarja, Janjo Strnad, Radovana Mravljeta, Josipa Laptoška, Zdenka Terpiņa, Ogo Dušan in Inko Lešnik.

J. V.

CELJE: KOMUNISTI O INTEGRACIJAH

Danes popoldne se bodo sestali v Celju člani komiteja občinske konference ZKS. Med drugim bodo na seji obravnavali tudi aktualna vprašanja, ki zadevajo integracijska prizadevanja v celjski občini ter naloge komunistov pri spodbujanju in usmerjanju teh procesov.

RIBNICA NA DOLENJSKEM: USPEH ŽALČANOV

Minulo soboto je bila v Ribnici na Dolenjskem prva javna radijska oddaja v novi sezoni Spoznavajmo svet in domovino. V poznavanju zgodovine, kulture in športa sta se med sabo pomerili ekipi Občinskih konferenc Zveze socialistične mladine Ribnica in Zalec.

Zmagali so gostje, torej žalčani, ki so se tako uvrstili v nadaljnje tekmovanje. J. V.

tradicionalni

**DRUŽINSKI
NAKUP**

To je nakup, ki ga opravite hkrati,
na enem mestu in z manj denarja.
Prihranite vsaj 300 din v prodaj-
alnih ONA-ON.

JE VIZITKA DOBRE
MODNE PRODAJALNE

CELJSKI AKCIJSKI PROGRAM

Kulturni utrip

Med nami je — javna razprava je stekla — zanimiv in obsežen akcijski program, bolje rečeno predlog akcije »celjski kulturni utrip«. Predlog je toliko zahteven, da pomeni pravo revolucijo v razmerju do sedanjega stanja. Prav zato mu gre nekaj več pozornosti in tudi nekaj vprašanj.

Predlagatelji so v predlogu akcije zapisali, da predstavlja program prireditve eno izmed poti uresničitve kulturne preobrazbe v celjski občini. Gre za pospešeno izvajanje že začete kulturne akcije. Zdaž tudi za to, da v srednjeročnem načrtu razvoja kulturnih dejavnosti dosežemo še večjo odprtost, dostopnost in izkoriščenost sedanjih kulturnih ustanov.

Prvi kompleks nalog, ki izvirajo iz akcijskega programa, spodbujajo zavzet odnos družbenopolitičnih organizacij, kulturne skupnosti ter samoupravnih in držbenih organizmov do oblikovanja kulturne politike v Celju. Med temi nalogami velja posebej omeniti vsaj nekatere, kot te, da se širše in javno dogovorimo o kulturnih potrebah delavcev in občanov, da kulturne skupnosti usmerimo v načrtovanje kulturnih potreb bolj z vidika uporabnikov, ne le pretežno s stališča izvajalcev pa tudi ne le z vidika življenja in dela poklicnih kulturnih ustanov. Kajti kulturne preobrazbe ne bomo dosegli brez širitve in pozitivne amaterske kulturne dejavnosti, zato bodo društva, kulturni klubi v krajevnih skupnostih in v združenem delu morali uživati več materialne pomoči itd.

Drugi kompleks nalog akcijskega programa ponuja vsakoletni bodisi obsežen program prireditve, ki so po svoji zvrsti nove za celjsko kulturno publiko, bodisi, da je predlagano tolikšno število kulturnih prireditve, da se lahko upravičeno vprašamo, ali bo celjsko gospodarstvo imelo toliko sapa, da bo zmoglo zagotoviti zadostna materialna sredstva. Ne gre le nastope in gostovanja ansambla, simfonične koncerte, operne predstave, nove likovne razstave, stalni lutkovni oder, filmsko gledališče pač pa med drugim tudi za enako zahtevne in ne poceni dejavnosti kot so razni festivali poleg že obstoječih, nadalje razna srečanja itd. Ni da bi zanikali potrebo po tako razvejani kulturni dejavnosti. Tudi ne kaže ostati zadovoljen s sedanjim stanjem.

Vendar ob rob predloga akcije »celjski kulturni utrip« velja reči in se vprašati: smo kadrovsko dovolj močni in osposobljeni ter materialno dovolj pripravljeni za take skokovite napore in tolikšen razmah kulturne ponudbe. Kajti zdi se, da iz materialnih razlogov vsega ne bomo zmogli, saj imamo že zdaj, v vsej skromnosti kulturne ponudbe velike težave (da ne navajam celo take potrebe, ki veljajo le po nekaj milijonov).

In, če nam sredstev še sedaj primanjkuje (za kulturno dejavnost še posebej), ali povečana poraba ne bo prizadela prav zdaj delujoče dejavnosti?

Resda smo v akcijski program tudi zapisali, da bomo povečali obisk kulturnih prireditve v poklicnih kulturnih ustanovah vsako leto najmanj za 25 do 35 odstotkov in nameravamo v vseh 350(!) temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih zaposliti prav toliko kulturnih animatorjev ali organizatorjev kulturnega življenja. To menda tudi podražuje družbeno režijo. Zdi se, da gremo v naših željah predaleč, čez rob naših možnosti. Skoda bi bilo, da kujemo načrte v oblake, bolje bi bilo ostati bližje zemlji in na njej storiti, kar je v naši moči!

Sicer pa počakajmo na konec javne razprave, ki najbrže ne bo šla mimo tega, da predloga akcije ne bo ocenila tudi z vidika realnosti in ne le potreb.

BOJAN VOLK

OB LIKOVNI RAZSTAVI V MUZEJU REVOLUCIJE

Skoraj nič novega

Letošnja druga razstava slovenskih likovnih amaterjev ne prinaša veliko novega. Prva razstava te vrste je bila v Trbovljah, letos pa so jo odpri v Velenju in jo prenesli v Celje, v razstavne prostore Muzeja revolucije. Razstavlja čez devetdeset slovenskih likovnih amaterjev.

Naj ne zveni prvi stavek kot kritika. Saj navsezadnje likovni amaterji, torej resnični ljubitelji likovne umetnosti, delujejo po svojem notranjem »prepričanju« in hotenju. Zatorej mora biti kritična beseda o njihovem delu drugače zastavljena. Moj namen pa je v tem pisanju opozoriti na nekaj problemov, ki se porajajo ob toliki amaterski ustvarjalnosti — ne samo likovni!

Dogaja se namreč, da se takšne razstave spremenijo iz

leta v leto v nekakšne »zbirnice« likovnih del, ki jih več ali manj srečujemo že kje drugje. Malo se da iz njih izluščiti novih ustvarjalnih pobud. Nekatera likovna imena nas že navdajajo z gotovostjo tiste vrste, ki nam že vnaprej napoveduje njihove dosežke. To pa za razstavo ni najbolj vzpodbudno. Morda bo kdo rekel, da tudi to ni najbolj vzpodbudno, da zdajle v času pospešene kulturne akcije (ko nam je najbrž vse dobro, kar diši po kulturi) pišem takole o »ubogih amaterjih«, ki se s tem ukvarjajo zgolj ljubiteljsko in v prostem času.

Zavedati se moramo, da mora biti, to, in takšno delo ustvarjalno. Treba bo globlje pogledati v problematiko. Treba se bo česče sestajati

in pogovarjati, tudi zaradi tega, da bi se bolje spoznali med seboj. Da bi se dogovorili, kaj je ustvarjalno, kaj sili k napredku in razvijanju misli, ideje, in kaj je le neobgledno reproduciranje v nedogled.

Mislím, da bi moral biti vsak ljubitelj kulture vesel, ko vidi tolikšno število razstavljenih del — toliko bolj ob misli, da predstavljajo razstavljenih dela že določen izbor sicer široke dejavnosti. Toda tudi to je kulturna akcija, če se temeljiteje dogovarjamo za kakovost. Če se spoprimemo z nalogami: kako bolje, do kam segajo naše razsežnosti. Tu so bistva nove vloge amaterizma. Kdor danes trdi, da je amaterizem deljiv po svoji dejavnosti, da ne služi kulturi kot

poklicne kulturne ustanove — ta zagotovo ne živi s srcem za kulturo. Toda amaterizem mora biti prvi, ki bo s svojim delovanjem in vplivom moral dokazati, da je njegov ustvarjalni delež enak vsem drugim. In to so nekatere amaterske dejavnosti že dokazale. Pevski zbori na primer, dramske skupine, instrumentalni ansambli. Tudi likovniki. Toda če so to osamljeni primeri, je to premalo. Treba je torej organizacijsko okrepiti posamezne dejavnosti in izkoristiti vse možnosti strokovnega izpopolnjevanja in medsebojnega sodelovanja. Razstava v Muzeju revolucije je kot nalašč izhodišče za takšno razmišljanje, ki nehoti pride z likovnega področja tudi na vsa ostala.

DRAGO MEDVED

Prvovrstna pianistka iz SSSR

Sovjetska zveza pošilja v tujino le prvovrstne umetnike, ki so morali prej doseči doma in na mednarodnih tekmovanjih največje uspehe. Ena takih je IRINA SMORODINOVA, ki bo koncertirala tudi v Celju.

Znana pianistka, predstavnica moskovske klavirske šole, je študirala pri izjemnem sovjetskemu glasbeniku Emilu Gilolsu. Izvajalsko mojstvo talentirane pianistke karakterizira fina muzikalnost, močan umetniški temperament in bistro razumevanje stilnih posebnosti izvajane dela. Nastopa pogosto v večjih mestih Sovjetske zveze, v inozemstvu pa je koncertirala z velikim uspehom na Švedskem, v Franciji in na Poljskem. Leta 1969 je dobila tretjo nagrado in naziv laureata na mednarodnem tekmovanju.

Klavirski recital Irine Smorodinove z deli Schuberta in Prokofjeva bo v sredo, 12. novembra. Dopoldne in popoldne bo igrala za mladino za red A in B, v četrtek pa za mladino v Storah ter popoldne za mladinski abonma C v Celju. Mladinske koncerte bo tokrat komentiral prof. Egon Kunej.

ŠEMPETER: GOSTOVANJE KULTURNIKOV V KRUŠEVCU

Nepozabni spomini

Naše želje so se uresničile: folklorna skupina iz Šempetra in ansambel Borisa Terglava na Madžarskem. Skupaj s folklorno skupino »Jože Hermarko« iz Maribora so gostovali v soboto in nedeljo v županiji Zali. Prvi nastop so imeli v Zalaegerszegu, drugega pa v Lepinju neposredno ob naši meji. Povsod so jih sprejeli z izjemno gostoljubnostjo. Občinstvo, ki v preteklosti ni bilo preveč vajeno gostovanj iz Jugoslavije, je sprejelo muziciranje godbe ter folklorne pleske kot imeniten prispevek k bogatemu medsebojnemu odnosu. Podpisan protokol med Jugoslavijo in Madžarsko se kaže na vsakem koraku. Težnje po večji gospodarski in kulturni izmenjavi so bile glavne misli, ki so prevevale slavnostne govornike ob vsaki priložnosti. Prijateljsko izmenjavanje folklornih in glasbenih skupin, tako so tudi sklenili, bo postalo v bodoče tudi tradicionalno.

O nekaterih podrobnostih bomo še poročali, saj se je potovanja udeležil naš sodelavec Štefan Zvižej.

Ze sam sprejem v Kruševcu je naredil na skupino iz Zaleca vtis, da so prišli med brate, kajti pred narodnim gledališčem jo je s cvetjem pričakala skupina kulturnih delavcev, med njimi tudi njihova folklorna skupina. Pozdrav predsednika in spremeljvalcev Lole in Čeda so že v začetku kronali s kolom, že v začetku so bili mladi folkloristi bogatejši za en ples, saj so se srbsko kolo kaj lahko naučili. Vsi veselí, z mislimi na prvo srečanje, so se nastanili v hotelu, nedaleč od Kruševca, na Jastrebcu, ki je nekakšna podoba našega Pohorja.

Mesto Kruševac, ki šteje danes že preko 120 tisoč prebivalcev, je na cesti radovedno opazovalo fante in dekleta

v slovenskih narodnih nošah. Le ti so v nekakšnem reklamnem pohodu za večerni koncert hiteli na kosilo v enega najlepših hotelov v Jugoslaviji — hotel Rubin. Tam so bili gostje predstavnikov novoustanovljene tovarne papirja Dušan Petrović.

Popoldne jih je čakal nastop v domu mladih prestopnikov. Polna dvorana je pozdravila goste iz Slovenije s takšnim navdušenjem, da so morali program podaljšati skoraj za celo uro. Koncert je bil dopolnjen z nenehnim ploskanjem in vpitjem: »Još, još.« Niso pustili ansambla in folklorne skupine na naslednji koncert v Narodnem gledališču v Kruševcu. Dvorana je bila razprodana kljub dragim vstopnicam že pred pričetkom koncerta. Na desetine občanov, ki so hoteli videti Slovenijo v pesmi in plesu, pa je moralo ostati pred vrati dvorane. Ko se je zaslislala pesem Moj očka ima konjčka dva, je dvorano zajel val aplavza, ki se ni umaknil vse do konca koncerta.

»Nas, ki smo sedeli med gledalci, je obilila kurja polt,

v oči so nam prišle solze, kajti takšnega navdušenja še nismo doživeli.« mi je po koncertu pripovedoval vodja odprave in predsednik ZKPO Zalec — Janez Meglič. Tudi vrli šofer avtobusa Zvone B. je imel ob koncu koncerta moker robec, ko pa sem ga med predstavo opazoval, so mu po licih tekale solze, kot bi za kom žaloval. Vendar ni žaloval niti on niti ostali poslušalci, ki so si med ploskanjem brisali solze; to so bile solze sreče.

Po koncertu so prihajali v garderobo najrazličnejši predstavniki kulturnih in političnih organizacij Kruševca z najiskrenejšimi čestitkami. Sledili so razni intervjuji. Ansambel Borisa Terglava je posnel tudi nekaj skladb za kruševski radio. Tudi ekipa beograjske televizije je posnela nekaj prizorov s koncerta.

Ob 31-letnici osvoboditve Kruševca so se člani odprave udeležili zasedanja skupščine, kjer je govoril tudi predsednik žalske občine Vlado Gorišek. Ob koncu zasedanja so pripravili kulturni program, kjer je največ

aplavza požela folklorna skupina, ki je res izvrstno zaplesala splet gorenjskih plesov.

Popoldne so bili gostje tovarne 14. OKTOBER, kjer so kot povsod drugod navdušili gledalce z izvrstnim programom.

Najbolj pa jim bo najbrž ostal v spominu večerni banket, ki so ga imeli skupaj s kruševsko folklorno skupino in zabavnim ansamblom. Na banketu, kjer so se najbolj navezali prijateljski stiki med plesalci, je bila tudi delegacija žalske občine ter predsednik občine Kruševac, vsi z enotno željo, da čestitajo ob uspehih nastopih ansambla Borisa Terglava in folklorni skupini.

S tem pa je prišel tudi trenutek slovesa.

S solzami v očeh so si zaželeli čim trdnjših bratskih vezi, čimprejšnjega snidenja, mladi pa v naslednjih dneh, ko bodo daleč drug od drugega, čim več pošte.

»ŠE BOMO PRISLI«, so obljubili Kruševčanom in jih seveda povabili med nas Slovence.

EDI MASNEC

leden domačega filma

KDO ODMERJA DAVEK MARKOVEMU ŠTEFANU IZ DOBRNE ZA GOZD, KI GA NIMA?

SIROMAK PRAVICO TERJA, ALI JO NE NAJDE

Življenje je polno absurdov. Nanje naletimo povsod, le v tako drastični obliki kot se je poigralo z Markovim Štefanom iz Klanca pri Dobrni, malokdaj.

Štefan Dobovičnik je po davčni odmeri posestnik gozda, ki ga nima in zanj plačuje davek že vsa leta po vojni. Ker nima niti prebitega beliča, se preživlja z dnino pri okoliških kmetih. Edino, kar premore, so pridne roke, ki bodo kmalu zatajile, ker se Štefan že bliža sedemdesetim letom. Pa tudi zato, ker je njegov pogled v jutrišnji dan brezizhoden. Poln je grenkobe, ki se je nabirala dolga leta in je zdaj prekipela na dan in čez rob. Zanj pretežno davčno breme ima na vratu in boji se, da ga bo zrušilo, če ne bo pot iz labirinta krivic prinesla olajšanja.

S prodornimi in utrujenimi očmi nas ob obisku pogleda Štefan Dobovičnik ali po domače Markov Štefan. Klobuk ima po strani in hitro govori. Kaže pogorelo hiško brez ostrešja, kjer ne more prebivati, zato spi na skednju.

Pot do Stefana se je vlekla in vas nad Dobrno — Klanec, upravičeno nosi to ime. Pobeljene hiške, ki jih krasijo redi koruze, so nam kazale pot. Na robu vasi, na majcenem hribčku, sedi Stefanova kajža. Danes niti šupi ni podobna, niti svinjaku, niti kurniku. Na žival bi teklo, tudi na Stefana. Okoli podrtije raste nerodovito skrivenščeno drevje in leha preorane njive v lapornati zemlji ne da nobenega pridelka. Skedenj, pokrita podrtija in jalov hrib — to je Stefanovo bogastvo.

Štefan je od številne družine ostal sam. Ima nekaj daljnjih sorodnikov, ki nimajo veliko pod palcem. S pridnimi rokami si je prislužil petnajst let delovne dobe. Potem se je preživaljal z delom v tahrhu. Še danes je tako. Kadar je na dnini, je sit, kadar ne dela, je lačen. Skrbi za urejeno zunanost, ker si z delom prisluži staro obleko. Ob navalu občinskih kuvert pa

izgublja mirnost in se sprašuje, kako bo poravnal davek. »Jaz ja ničesar nimam, pa si ne dajo dopovedati. Kar par kuvert na dan dobim, ker me kar naprej terjajo.« Odvijamo niti in ob misli na jutrišnji dan je Stefanova kretnja okoli vratu zelo zgovorna. Zanka in pika.

Skratno listje, ki je padalo na tla, ni več šumelo. Dobri sosed, ki ureja Stefanove stvari, je obmolknil. Govorile so samo gube na Stefanovem obrazu, ker so se stisnile v bolečino, ki jo bo samo pravica ozdravila.

Davkoplačevalec Štefan Dobovičnik iz Klanca pri Dobrni je redno plačeval davke vsa leta nazaj, ki mu jih je odmerila celjska davčna uprava. Zadnji dve leti, odkar mu je pogorela hiša in so pri tem zgoreli vsi dokumenti za nazaj, pa nič več. Zda ima samo kup papirjev, kuvert in odločb, ki ga bremenijo davčne obveznosti za dve leti nazaj. Ima pa tudi shranjenih nekaj potrdil o poravnanih zneskih za nazaj. Krona absurda, ki ga bomo po vrsti navedli pa je v tem, da davkoplačevalec Štefan Dobovičnik sploh ni lastnik gozda, za katerega plačuje davek in je zato tudi plačnik pri-

spevka za zdravstveno zavarovanje kmetov.

V odločbi, številka 5003-52-0023-2, z dne 25. julija 1975, za odmero prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov piše, da bi moral imeti Štefan Dobovičnik dohodka od gozda 12.410 dinarjev (milijon in 240.000). Po tej odločbi bi moral plačati tudi pavšalni prispevek na gospodarstvo, kar je 570 din. S prispevkom od katastrskega dohodka zneso to skupaj 5350,40 dinarja.

V drugi odločbi za odmero prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov, z dne 9. oktobra 1975 in številko 5003-52-0023-2 je dohodek od gozda črtan, ostal pa je katastrski prispevek in pavšalni prispevek na gospodarstvo, kar zneso 634,60 dinarja.

Dan po prejemu te odločbe je prejel opomin na prej omenjeno odločbo, kjer ga bremenijo še za naslednje: dolg, ki je bil izkazan na dan 1. januarja 1975 in znaša 1083,20 dinarja. V letošnjem letu pa ga bremenijo še tri postavke, ki skupaj zneso na dan 30. 9. 1975 kar 3.913,40 dinarja.

Naša opomba: ker so spomladi Štefanu Dobovičniku zgoreli vsi dokumenti za plačane račune za nazaj, ima zdaj shranjena samo potrdila iz leta 1974, ko je plačal pri-

spevke socialnemu zavarovanju za leto 1973. Plačana potrdila izkazujejo znesek 872 dinarjev.

Jasno je, da so bile omenjene terjatve prispevkov za zdravstveno zavarovanje kmetov, posledica davčne odločbe, ki jo je izdala celjska davčna uprava, dne 7. 7. 1975, s številko 014435-422-20-1975. Po tej odločbi bi moral Štefan Dobovičnik plačati davka 2.256 dinarjev. Ker ga je ta odločba bremenila za davek od gozda

dobil Štefan še eno odločbo celjske davčne uprave, kjer so mu dali vedeti, da ima dohodka iz gozda 12.578 dinarjev, skupaj torej 2.386 dinarjev davčne obveznosti.

Če torej združimo zahtevke celjske občinske davčne uprave in na podlagi te odmerjenega prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov je davkoplačevalec Štefan Dobovičnik dolžan letos plačati davek za lansko leto v znesku 7.921 dinarjev.

je za to odgovoren človek, ki stroju streže. Ali pa bo morda kdo v odgovor ponudil drugačno obrazložitev? Tudi za tiste dinarje, ki jih je davkoplačevalec Štefan Dobovičnik plačeval vsa leta nazaj? Ko je namreč Štefan vprašal po tistem, ko je dobil odločbo, da nima gozda (kasneje je bila preklicana), če bo dobil denar, ki ga je za davke od dohodka gozda vplačal, nazaj, mu je bilo rečeno, naj vložijo prošnjo.

in sicer naj bi bilo letno od njega dohodka 12.578 din, je odšel Štefan na kataster, da bi dokazal, da gozda nima.

Na katastru je dobil fotokopijo lista številka 28 in 126, kjer je razvidno, da je lastnik travnika, pašnika, njive in stavbišča, v izmeri 53 arov. Na katastrskem izpisu tudi piše, da je zemljišče na neplodni lapornati zemlji.

Ko je Štefan dokazal, da ni lastnik gozda, so mu na celjski davčni upravi izdali novo odločbo z dne 1. 9. 1975 in številko 422-20-1975-4-014435, po kateri naj bi plačal za svoje zemljišče 23 (2.300) dinarjev. Na tej odločbi tudi piše, da se z njo razveljavlja in nadomešča odločba z dne 7. 7. 1975.

Konec istega meseca je dobil davkoplačevalec Štefan opomin s številko 29, ki se nanaša na odločbo, kjer piše, da mora plačati 23 dinarjev davka. Na isti odločbi pa piše, da je davčni občinski upravi v Celju dolžan 1.151 din in 5 din opominskih stroškov, kar zneso 1.156 dinarjev.

Dne 11. 10. 1975 pa je

Štefan se iz labirinta odločb ne znajde. Kar naprej zatrjuje, da gozda nima in da davka nima iz česa plačati.

Sosed, ki mu pomaga urejati zemljiško pravne zadeve, si tudi ne zna pomagati. Bo moral Štefan najeti advokata, da bo kos površnosti ali računalniški brezsrčnosti? Štefan danes ni upravičen niti do starostne pokojnine v višini 30.000 starih dinarjev, ker ne more predložiti potrdila, da je plačal davek. Davek od zemljišča oziroma gozda, ki ga nima. Pridnemu Stefanu bi radi v vasi pomagali, zato so se spomnili, da bi mu pripadala vsaj starostna pokojnina. Pravijo, da zna Štefan obrniti vsak dinar. Trideset tisočakov res ni veliko, a Stefanu bi pomagali preživeti. Kajti njegove roke so vedno šibkejšje in služile so mu do zdaj, zato Štefan ni socialni revež v najhujši obliki, zato danes še tudi ni breme, ki bi ga moral nekdo nositi.

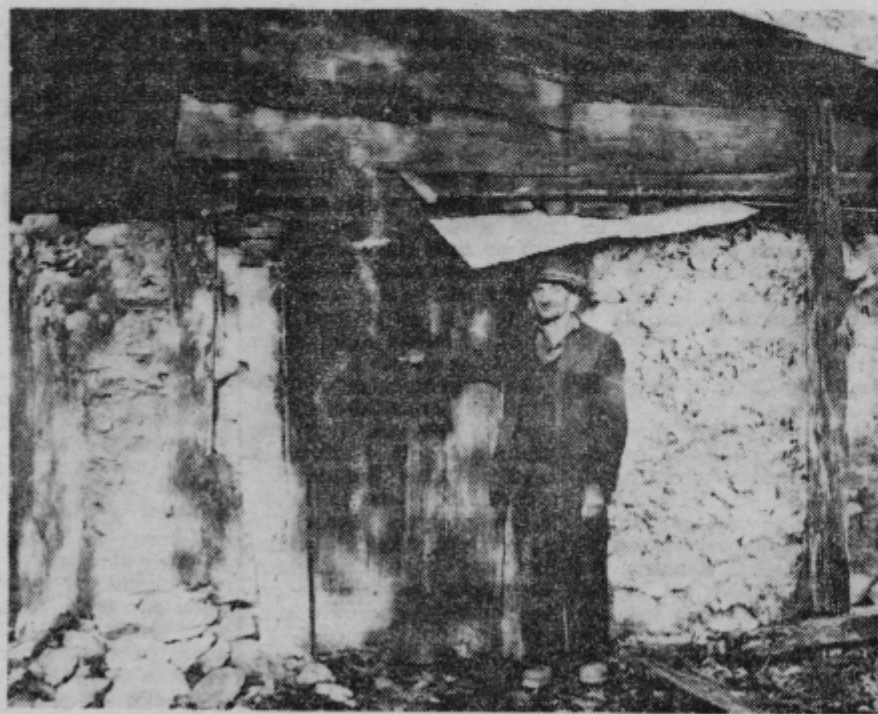
Le pravico terja ter čaka, da se farsa okoli davčne odmere razreši. Če je ni sposoben stroj, potem

Nekaj potrdil Štefan sicer ima, veliko pa mu jih je zgorelo. A kako naj zahteva, če pa je uradno »lastnik« gozda in ne more dokazati da ni? Davek v višini skoraj 800.000 starih dinarjev je vsota, ki bi Stefanu zadostovala za preživljanje vse življenje. On pa bi ga moral po zakonih plačati takoj, drugače bodo rubili. Kaj? Pogorišče, rjaveč štedilnik, zamaščen Stefanov klobuk.

Zanko za vrat in pika, je dejal Štefan. Soseska in mi, ki smo Stefanovo iskanje resnice zapisali, pa mislimo drugače. Terjamo odgovor, kdo bo razvozljaj gordijski vozol okoli davkoplačevalca Stefana Dobovičnika? In naj hkrati velja tudi namesto Stefanove prošnje za plačane davke za leta nazaj, ko je bil Štefan še toliko pri močeh, da je plačeval redno za vse, kar so mu odmerili. Tudi za gozd, ki ga nima...

Tekst: ZDENKA STOPAR

SLIKI: DRAGO MEDVED

»Domovanje« davkoplačevalca Stefana Dobovičnika

ALPINISTIČNI KOTIČEK

PESTRA SOBOTA IN NEDELJA

Celjski alpinisti so polno izkoristili čudovita po-znojesenska dneva na biva-ku pod Ojstrico in na Okrešlju, kjer so poleg plezanja in vzponov na vrhove postorili nujna dela pred pravo zimo, čeprav ta v stenah in na vrhovih že resno gospodari.

Zimska soba v koči GRS na Okrešlju je sedaj odprta, očiščena in prenovljena. Dovolj je odej in kurjave, morebitne obiskovalce konec tega tedna opozarjamo, da je na več mestih nastavljen strup

proti mišim, katerega ostanke naj previdno in dosledno odstranijo (opozorilo je tudi v sobi). Ne puščajte za seboj ostankov hrane, varčujte z drvmi, zapirajte vrata in okna.

Alpinisti so prepletkali z zaščitnim premazom leseno konstrukcijo pri koči na Okrešlju in tudi mize in klopi pred njo (pozor, da ne bo mastnih hlač).

Zenska naveza Zevnik in Šah se je pod vodstvom načelnika povzpela na Tur-

ske goro, kjer vladajo prave zimske (nevarne) razmere. Čanžek, Črepinšek, Planinšek in Mesarec so izplezali v suhi skali in ob ugodnih razmerah prvenstveno vztopno varianto na smer »Skozi kamine« v Strelčevi peči IV +. — V +. Jošt in Vodišek sta v južni steni Kogla ponovila Spominsko smer V +. (tri ure — skala kopna).

Na bivaču pod Ojstrico so člani na novo pokrili steme s pločevino in pripravili drva, nato pa so se Gabrovšek, Kramer in Lorber povzpeli preko Škarij na Ojstrico.

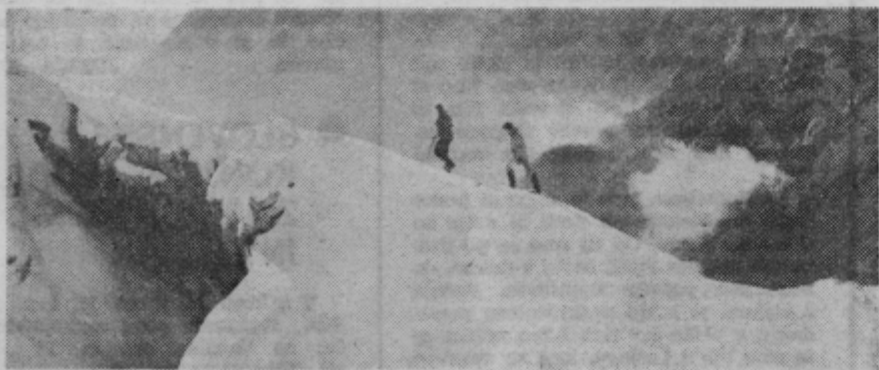
OPOZORILO PLANINCEM

Snežne razmere 26. 10. 1975.: sneg leži nad višino 1700 m. Vsi pristopi na vrhove nožni samo z derzami in cepinom. Varovanje nujno. V stenah (tudi na poteh) poledenela skala in pršič, na grebenih trd, zmrznjen sneg. V

Turskem žlebu 1—2 m snega (pršič na zmrzli podlagi). Greben Turske gore izredno leden, Ranke nekoliko lažje za pristop s precej kopne skale, Skuta ledena. Preko Škarij pršič, na grebenu Ojstrice leden sneg. Edini lahek

pristop je na Korošico preko Vodol in na Savijsko sedlo z Okrešljem. Vse planince opozarjamo na izredno nevarnost ob sedanjih snežnih razmerah, ki so podobne lanskim v decembru in januarju, ko je bilo malo snega, vendar je ta trd in skala poledenela.

CIC

Na zasneženem grebenu Turske gore nad žlebom. Posneto v soboto, 25. oktobra 1975.

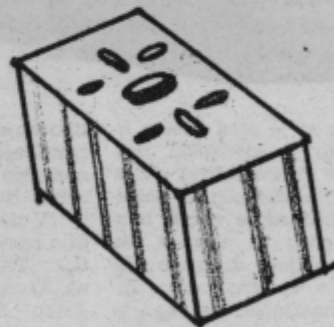

rek velenje

TOZD PROIZVODNJA
GRADBENEGA MATERIALA

Od danes dalje
kupujte zidake
EFE po znižanih
maloprodajnih
cenah

8 %
popust

Nudimo zidake EFE
dimenzij:

- 290 x 190 x 190
 - 290 x 90 x 190
- in EFE malto

Zahtevajte prospekte
in informacije pri trgovski mreži
ali pri proizvajalcu:
Rudarsko elektroenergetski
kombinat Velenje,
Rudarska 6, 63320 Velenje,
tel. št. (063) 851-100

ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA

55

30 LET OSVOBODITVE

PIŠE: FRANJO
FIJAVŽ

Tako zasledimo v Tuhinjski dolini, ki je bila borcev po težavnem prebijanju in bojih na pohodih iz Dolenjskega preko Gorenjske se kako potrebna — in te je bilo v teh odročnih, Nemcem težje dostopnih krajih v izobilju, pred, vsem mesa, krompirja, mleka in mošta — so si borci II. grupe dokaj hitro opomogli. Štab I. štajerskega bataljona, ki je že prej operiral na tem področju, kot tudi po drugih predelih Zg. in Sp. Savinjske doline in štab na novo, iz Dolenjske prispelega bataljona Savinjskega odreda, sta se odločila za nekaj skupnih napadalnih in predvsem prehranjevalnih akcij.

hinjaški in Zadrebški dolini po raznih podatkih, partizanskih in okupatorjevih, da so bili v tedanjem obdobju nekajkrat spopadi med partizani in okupatorjevo vojsko. Datum 20. avgust 1942, kot ga navede Ivan Ferlež v knjigi »Druga grupa odredov«, se ujema s pričevanji, ki smc jih že navedel. Mišljene so izjave še živečega posestnika Jožeta Matjaža in hčerke pok. Frančiške Sebenik, gostilničarke in posestnice, sodelavke gornjegradske ilegale (ustreljene 2. okt. 1942 v Mariboru), do katerih so takrat prišli partizani v Dol pri Gornjem gradu, torej

ob cesti, ki vodi proti Novi Stifci, prvič v tako velikem številu. Bilo jih je preko 60 in dobro so se založili s hrano. Naslednje dni so partizani izvršili uspešen napad na tuhinjski plati, namreč med Kamnikom in Motnikom, na policijski avtomobil. Padli so trije policisti. 29. avgusta se je skupina 30 borcev, sestavljena iz moštva obeh bataljonov, vračala ponoči iz prehranjevalne akcije v Gornjem gradu nazaj proti izhodiščnim položajem. Toda še niso prišli v gozdove Menine planine, ko so jih v bližini Nove Stifte zasledili in nepričakovano napadli vermani. V kratkem spopadu so imeli vermani nekaj mrtvih in ranjenih, a partizani so tokrat odšli iz boja brez izgub.

Tudi dva voda Aleksandrovo čete, tako se je imenovala po svojem komandirju Milanu Cadežu-Aleksandru, ki je spadala v sestav borcev II. grupe odredov, sta prišla koncem septembra 1942 na to področje. Ker se je začetila v boje, se je tej četi uspelo prebiti iz Polhograjskih Dolomitov preko Gorenjske na Štajersko kar mesec dni kasneje za drugimi borci II. grupe odredov. Potem se je utaborila na Tomanovi planini nad Novo Stifto.

Dolgo, okoli dva meseca, ni mogla navezati stikov z ostalimi enotami in je kar sama izvajala manjše akcije in rekvizicije okoli Nove Stifte, Gornjega grada in v Tuhinjski dolini.

Na splošno je postalo hribovito področje na obeh straneh gornjega toka Drete hvaležno prehodno in tudi za več dni varno zavetje partizanov v naslednjem obdobju, torej od 1943. leta dalje, ko se je semkaj umaknila marsikatera velika partizanska enota. Kadar so Nemci operirali z velikim številom vojaštva in izvajali očiščevalne akcije v Zg. Savinjski dolini, so se partizani umaknili v kraje nad Zadrebško dolino in sprejeli boj le na najprimernejših obrambnih položajih. Omenili bi še napad, ki ga je izvedla Slanodrova brigada v noči od 23. na 29. november 1943. leta na Novo Stifto. Zavzela in uničila je to močno in nevarno nemško postojanko. V tamkajšnji šoli se je nahajalo 60 policistov in v župnišču 70 vermanov. V tem napadu in boju je imel sovrtažnik večje število mrtvih in ranjenih vojakov, ostale so partizani zajeli. Ti so morali oddati orožje in se preobleči v ponošene partizanske obleke, nato so bili izpuščeni. Partizani so bili zadovolj-

Skupina pomembnih političnih delavcev okupatorjeve oblasti na Sp. štajerskem. Zbrani so na posvetovalnem tečaju za strokovno obdelavo njim zaupane službe (»Rednerlehrgang«) v gradu Vurberg pri Ptuj 1943. leta.

ni z velikim plenom. Pri obleganju postojanke je bilo šolsko poslopje in župnišče popolnoma uničeno.

Bojev, predvsem manjših spopadov med partizani in okupatorjevimi vojaki, je bilo v teh krajih seveda veliko več kot je opisano v tem sestavku. Tudi delovanje političnih aktivistov, katerih je bilo pre malo za dobro obdelavo terena, lahko sledimo skoraj nepretrgoma. Ta dejavnost pa je bila sprito težkih razmer v določenem obdobju minimal-

na, tako, da so imele partizanske enote dobro, lastno povezavo s prebivalstvom. To je bilo v obdobju jeseni 1942, prav tako potem pozimi in vse do spomladi v 1943. letu. V tem času so bili nekateri politični aktivisti priključeni partizanskim enotam in so tako vzdrževali zvezo s terenskimi zaupniki Osvobodilne fronte.

Kakorkoli že, dejstvo je, da je na eni strani v drugi polovici 1942. leta delovanje političnega aktivnega okrožnega komiteja komunistične partije in enako aktivistov Osvobodilne fronte za Savinjsko dolino vsled grozovitega okupatorjevega terorja iz meseca v mesec bolj upadalo, dočim se je oborožen boj, torej partizanstvo, krepilo. Ne s tako močjo kot spomladi tega leta, toda polagoma so se enote pričele večati in kar je zelo pomembno, šle so iz akcije v akcijo. K temu je veliko doprinesel prihod preizkušenih in pogumnih borcev II. grupe odredov, odločnost in sposobnost njihovih komandan-
tov in politkomisarjev.

ZREČE

OŽIVLJAJO ODER

Začelo se je pred dvema letoma, ko je gledališki režiser Tone Zorko režiral v Zrečah delo »Robinson in dekle«. Takrat so se zbrali mladi na odru in sklenili, da bodo razvijali dramsko dejavnost v svojem kraju. Za to ni naključje, če so se pred časom ponovno zbrali, da pripravijo novo uprizoritev. Lotili so se Goldonijeve »Mirandoline«, tudi tokrat pod režiserskim vodstvom Toneta Zorka.

Skupina se imenuje po pohorskem pesniku Juriju Vodovniku. Dvaindvajset jih je, ki delujejo pod okriljem Kovške industrije Zreče in Kulturne skupnosti Slovenske Konjice. Vodja skupine, oziroma predsednik amaterskega gledališča, kot se imenuje, je Dani Oplotnik. Že po prvih besedah, ki jih spregovorijo, je videti, da gledališče zanj ni prazna beseda. Ta optimizem in voljo prenaša tudi na druge. Za kraj, kakršne so Zreče, je oživiljena dramska dejavnost izrednega pomena, saj se kraj nenehno razvija. Število delavcev se veča, kulturno izobraževanje in nenazadnje tudi ustvarjanje pa dopolnjujeta ob

likovanje osebnosti, ki ob naraščajočem družbenem in osebnem standardu ne sme ostati brez kulturnih dobrin.

V delu, ki ga pravkar vadijo nastopajo: Marjana Bombek, Tatjana Tutek, Marjana Kotnik, Marjan Grosman, Joško Novak, Milan Hren, Bojan Sadek in Vili Ravnjak. Sami mladi, polni volje do dela. Kaj meni o njihovem delu režiser Tone Zorko: »Skupino sem sprejel, ker sem z njimi pred leti že delal. Za »Kremlarico« so že imeli nekaj vaj, tako da zdaj nadaljujejo z bralnimi vajami, oziroma smo že pri aranžirkih. Tako računam, da bi bila premiera, če bo potekalo vse po načrtu okoli novega leta. Toda to bom videl, ko bomo imeli že kaj več dela za sabo. Elan teh mladih ljudi je izreden. Pridni so in talentirani. Toda treba je poznati naše delo, delo gledaliških amaterjev. So težave in vsak nas takoj primerja s poklicnimi in meri znanje ter neznanje z njimi. To ni prav. Videl bom, kako bo skupina to delo speljala do konca. Če bo res dobro, bomo z njim šli na področje srečanje, druga-

če ne. Ne bi rad »razbijala« ansambla z ostro kritiko in prevelikim bremenom odgovornosti. Hočem reči, da odgovornost do dela mora biti velika, le odnos in vrednote dela, ter reakcija na ocene tudi terjajo odgovornost, ki jo morajo mladi gledališki entuziasti sprejeti in prenesti. To pa še marsikje že uveljavljenim ansamblom ne uspe.«

Besede so torej vzpodbudne in lahko smo jih veseli. Vsak začetek je težak. Res se vse začne z dobro voljo in odločnostjo, toda to je premalo. Ustvarjalci kulture, posebno nepoklicni, to vedno bolj spoznava. In prav je tako. Le tako se bodo lotili dela še kako drugače. Z razmišljanjem o svojih zmoglostih, o dobri dramski literaturi in o strokovnem sodelovanju s poklicnimi kolegi ali z že izkušenimi iz svojih vrst. V Zrečah imajo vse te možnosti. Skoda bi bilo, če jih ne bi uresničili in polno izkoristili. Že zaradi svojega občinstva, zaradi tovarne, zaradi naše kulture sploh.

DRAGO MEDVED

POLZELA: AVTOBUSNA POSTAJA

Kot vse kaže bodo na Polzeli končno dobili novo avtobusno postajo ter sprehajalno stezo v centru Polzele. Z deli so že pričeli, ko pa bo steza nared, se bodo številni pešci, predvsem otroci, ki hodijo v šolo, izognili cestnemu prometu in tako ne bodo izpostavljeni prežečim nevarnostim prometa.

Foto: T. Tavčar

NAŠ KRAJ

● PREBOLD: SREČANJE PLANINCEV

Pred dnevi je bila v domu Pod Reško planino svečana podelitev značk Savinjske planinske poti. Te značke so tokrat podelili že tretjič. Predno so podelili značke je bil krajši kulturni program, ki so ga izvedli učenci osnovne šole Slavko Šlander Prebold, nato pa je Adi Vidmajer, predsednik Planinskega društva Prebold in sekretar Telesnokulturne skupnosti Zalec pozdravil vse navzoče, med njimi tudi predstavnike Planinske zveze Slovenije, Planinskega društva Željeznica iz Zagreba, PD Delo iz Ljubljane in druge. Sledila je slavnostna podelitev značk, ki jo je prejelo že 235 planincev, v sproščenem razgovoru ob koncu prireditve pa so planinci izmenjali med sabo številne izkušnje.

FRANC JEZOVIK

● LAŠKO: DELOVNI PLANINCI

V programu Mladinskega odseka PD Laško so poleg osnovne planinske šole predvideni tudi izleti po Zasavski planinski poti, ki vodi od Kumrovc do Kuma.

Prvi izlet je bil v soboto, 25. oktobra v Kumrovec in Gorski dom nad Bistrico ob Sotli. V Kumrovcu smo si ogledali rojstno hišo tovariša Tita in Dom mladine in borcev Jugoslavije. Tokrat nas je bilo skupaj z vodniki 122.

Iz Kumrovc smo se napotili preko Sotle do Bistrice ob Sotli in dalje do Gorskega doma. Od tu smo se po dvehurnem počitku vrnili nazaj v dolino, do železniške postaje Kumrovec. Vožnja z vlakom je kljub dvakratnemu preseganju z vlaka na vlak hitro minila in že smo bili v Laškem, kjer so nekateri že nestrpnost čakali vlak, s katerim smo se pripeljali domov.

Mladi planinci — pionirji so bili z izletom zadovoljni in to je tudi za nas, ki že vrsto let delamo na področju vzgoje mladih planincev uspeh in priznanje.

TONE ŠTERBAN

● KOZJE: LUTKOVNA PREDSTAVA

V soboto, 25. oktobra so nas obiskali člani Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Prikazali so nam lutkovno delo Naceta Simončiča — Pravi partizan.

Predstavo so si ogledali učenci iz Kozjega, ter s podružnic Buče in Podšreda. Kinodvorana v Kozjem je bila popolnoma zasedena. Igralci so nam pred začetkom predstave razdelili papirnate kape. Igrica je pripovedovala o Primožu, ki je hotel postati pravi partizan. Zelja se mu je uresničila, a na koncu se je izkazalo, da se mu je to samo sanjalo. Med predstavo smo z igralci peli tudi mi.

Igrica nam je bila všeč. Čas je zelo hitro minil. Želimo si, da bi nas člani Lutkovnega gledališča iz Ljubljane spet kmalu obiskali.

DEJAN KRESNIK,
OSNOVNA ŠOLA, KOZJE

● NOVA KNJIŽNICA

Pred kratkim so v Sempetru odprli moderno prenovljeno knjižnico. Iz stare, ki je bila že skoraj nemožna za vse širši krog bralcev je ob priliki renoviranja doma Svobode, nastala moderna knjižnica v kateri je že preko tri tisoč knjig. Tako je dana možnost prav vsakemu občanu krajevske skupnosti Sempeter, da pride do kulture tudi v njihov dom. Knjižnica je odprta ob četrtkih, že vrsto let pa jo vestno vodi tov. JAVORSEK AMALIJA.

EDI MASNEC

● PLANINSKI IZLET

Planinsko društvo iz Zreč je pripravilo dvodnevni izlet. Na tem izletu, ki je bil 11. in 12. oktobra so si ogledali Kranjsko goru, Tamar, Cerkev

no, partizansko bolnico Franja. Nato pa so se preko Idrije vrnili nazaj. Po prvotnem načrtu bi si morali ogledati dolino reke Soče oz. Trento. Vendar zaradi novo zapadlega snega niso mogli čez Vrščic na Mojstrovko. Toda izlet je bil kljub spremenjenemu načrtu zelo lep in zanimiv. Organizatorji izleta so povabili k sodelovanju tudi člane planinskega društva iz Slov. Konjic, ki so se povabili radi odzvali. Planinsko društvo je dobilo ob prazniku občine Slov. Konjice priznanje za dolgoletno uspešno delo. To javno priznanje pa je članom društva vilo nove volje in veselja do dela.

JOZICA KOKOT

● KROS

V ponedeljek, 20. okt. 1975 je bil na štadionu v Slov. Konjicah občinski kros. V njem je sodelovalo precej tekmovalcev, ki so se najbolje uvrstili na šolskih in internih tekmovanjih. Med tekmovalci so bili množično zastopani tudi taborniki oddreda HEROJA-BRACICA iz Slov. Konjic. Prva mesta so dosegli: med mlajšimi pionirji Jurič Irena in Sevshek Aleš; med starejšimi pionirji Tepej Mihela in Videčnik Dušan. Med starejšimi tekmovalci Jelenko Vida in Ribič Jan. S tem krosom naj bi ponovno obudili zanimanje za množično rekreacijo, ki je v Konjicah še bolj slabo razvita.

JOZICA KOKOT

● SLOVENSKE KONJICE: TEČAJ ZA VODNIKE MČ IN TT

V soboto se je na II. osn. šoli v Slov. Konjicah začel nadaljevalni tečaj za vodnike MČ in TT. Odred »H. BRACICA« ga je organiziral skupaj z odredom »ZDRAVILNIH VRELC« iz Rog. Slatine. Sobotni tečaj je za TT zajel naslednja področja: L. zvezda, veščine ter mnogoboj za TT. Predavatelji so bili: Tanja But, Libnik Matjaž, Kasja Grašek.

Vodniki za MČ pa so predelali program preizkušnje, veščine ter mnogoboj za MČ. To snov pa sta predavali Tonica Blakšič in Mira Humski.

Odredu uprava upa, da bo s tem tečajem pridobila dovolj novih kadrov, s katerimi bo lahko nadaljevala dedka Mraza.

JOZICA KOKOT

● ŠEMPETER: OBČNI ZBOR PRIJATELJEV MLADINE

V Sempetru že drugo leto deluje društvo prijateljev mladine, ki pa se z dosedanjimi rezultati ne more pohvaliti zato, ker društvo deluje le nekaj časa in še nimajo dovolj delovnih izkušenj.

Na zadnjem občnem zboru, ki je bil prejšnji četrtek, so za predsednika izvolili Ivana Arčnika, kot prvo nalogo pa so si zadali pridobiti novo članstvo in organiziranje praznovanja dedka Mraza.

EDI MASNEC

TDF

OD 8. DO 16.
DECEMBRA
1975
V CELJU

GODBE NA PIHALA LIBOJE

ko je pomladi 1934. leta ... Začne se kot zgodba. In začetek pomeni zares zgodbo, zanimivo zgodbo nastanku, razvoju in uspehih godbe rudarjev in keramikov Svobode iz Liboje.

ko nekako je začela napovedovalka slavnostni koncert libojških godbenikov pred dnevi, ko so slavili tridesetletnico svojega neumornega delovanja.

Libojška godba na pihala je ustanovljena leta 1934. Godba je bila že na samem začetku v številnih finančnih težavah, čutiti je bilo preloženost zaupanja v njeno igranje, ker si menda razen godbenikov samih, nihče ni znal predstavljati, da bodo liboj-

sko godbeniki nekoč pomenili to, kar pomenijo danes.

Pa je tudi nezaupanje kmalu minilo. Takrat, ko je godbo prevzel v svoje roke že pokojni Lojze Pečnik.

V »dobrih starih časih« se ni imela skoraj vsaka vas svojega ansambla, kot je to danes. Ni čudno torej, da so libojški godbeniki zato igrali na veselicah po vsej širni Savinjski dolini. Ljudje so jih občudovali in vabili. Vsem vabilom niso mogli ustreči. Kljub vsemu pa menda težko najdemo vas v dolini, kjer libojška godba še ni igrala.

Pa ne samo na veselicah. Mnogi se še spominjajo kako veselo je bilo včasih na bližnjih hribih. Brnica, Kotečnik in Šmohor pa so še posebej oživel za prvega maja ali pa četrtega decembra, na dan rudarske zaščitnice Barbare. In ubrani zvoki so zblíževali ljudi z žuljavimi rokami. Delovni ljudje so se

ob igranju godbe iz Liboje čutili bolj povezane, močnejše.

Prišlo je leto 1941. Inštrumenti so utihnili. Roke, ki so s tolikšno ljubeznijo držale inštrument, so prijele za puško, zaprašena glasbila pa so čakala lepših časov.

V povojnem obdobju je več pomembnejših letnic, ki so odločilnega pomena za razvoj godbe. Ena najbolj pomembnih pa je prav gotovo leto 1952, ko so v Libojah zgradili nov kulturni dom, hkrati pa so takrat ustanovili tamburaški in harmonikarski orkester, ki sta kasneje dala podmladek godbi na pihala, godbeniki pa so do leta 1959 igrali v Zabukovici.

Danes se godba uradno imenuje Godba rudarjev in keramikov Svobode Liboje in menda ga ni Savinjsčana, ki prizadevne glasbenike ne bi spoštoval ali vsaj slišal zanje. Pa ne le Savinjsčana. Že večkrat so gostovali izven

naših meja. Stari znanci so tudi z godbo Eggenberg iz Gradca v Avstriji. Vsako leto se obiskujejo med sabo in na ta način utrjujejo tudi prijateljstvo s sosednjimi državami in narodi. Torej imajo Libojčani še eno pomembno vlogo več. Vlogo, ki prav gotovo precej pomeni v današnjem svetu.

Libojškim godbenikom ob njihovem jubileju tudi naše iskrene čestitke, združene z željami, da bi še naprej imeli tisto poslanstvo, kot ga opravljajo sedaj.

JANEZ VEDENIK
Foto: ZORAN PREMIK

SMUČI ATOMIC —
ZIMSKO ŠPORTNA KONFEKCIJA
VELEBLAGOVNICA

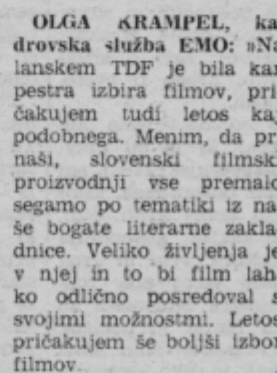
MALA ANKETA

TDF - VSE BLIŽE

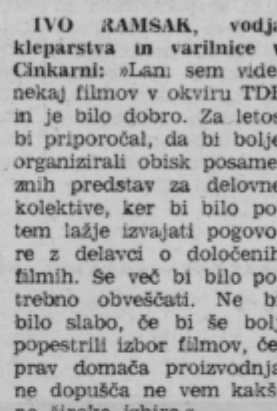
Res nas loči do letošnjega Tedna domačega filma v Celju le še dober mesec. Nedvomno si je ta kulturna manifestacija pridobila svoje občinstvo, njen namen pa je, da še poveča število prijateljev domačega filma. Zato smo te dni povprašali v Celju občane o tem, kaj menijo o Tednu domačega filma in kaj pričakujejo od letošnjega. Tokrat bosta pokrovitelja TDF 75 tovarna Cinkarna in Emo. Zato smo najprej hoteli zvedeti mnenje delavcev iz teh dveh kolektivov in iz celjskega Kinopodjetja.

MARIJA GLUVIČ, emajlirnica Emo: »O Tednu domačega filma ne vem veliko, a sem letos slišala, da bo v Celju. Imam še majhne otroke, pa ne morem veliko hoditi v kino. Letos bo bolje. Rada pa gledam domače filme doma, na televiziji. Najbolj mi je ostal v spominu film Cvetje v jeseni. Rada bi, če bi lahko proizvedli še več domačih filmov, ker so res dobri.«

OLGA KRAMPPEL, kadrovska služba Emo: »Na lanskem TDF je bila kar pestra izbira filmov, pričakujem tudi letos kaj podobnega. Menim, da pri naši, slovenski filmski proizvodnji vse premaio segamo po tematiki iz naše bogate literarne zakladnice. Veliko življenja je v njej in to bi film lahko odlično posredoval s svojimi možnostmi. Letos pričakujem še boljši izbor filmov.«

IVO RAMSAK, vodja kleparstva in varilnice v Cinkarni: »Lani sem videl nekaj filmov v okviru TDF in je bilo dobro. Za letos bi priporočal, da bi bolj organizirali obisk posameznih predstav za delovne kolektive, ker bi bilo potem lažje izvajati pogovore z delavci o določenih filmih. Se več bi bilo potrebno obveščati. Ne bi bilo slabo, če bi še bolj popestrili izbor filmov, čeprav domača proizvodnja ne dopušča ne vem kakšne široke izbire.«

ANICA JUSTIN, družbeno-pol. org. Cinkarne: »Sem ena od organizatorjev kulturnega življenja v Cinkarni in živo spremljam TDF. Letos smo tudi mi med pokrovitelji, kar je razveseljivo. Ze lanski TDF je pokazal kvaliteto, zato od letošnjega pričakujem še več. Osebnokomaj čakam, da bom videla filma Čudoviti prah in Povest o dobrih ljudeh. Letos bodo tudi tri razstave in mislim, da lahko veliko prispevajo k reševanju filmske problematike.«

MARIJA MEJAK, Kinopodjetje Celje: »Mi v Kinopodjetju živimo s Tednom domačega filma, saj smo tudi sami zainteresirani, da je domači film čim bolj popularen. Vidi se napredek domačega filma. Največjo vrednost vidim v obiskih filmskih ekip v delovnih kolektivih in v razgovorih s filmskimi ustvarjalci in delavci. Lani je bilo to bolj v šolah, pa je prav, če bi šli še v organizacije združenega dela. Menda ni Celjana, ki ne bi vedel, kaj je TDF.«

Najbrž ni treba posebej poudarjati, da si ljudje želijo takšnih in podobnih prireditev v Celju. Ne samo zaradi tega, da vidijo tudi ustvarjalce našega filma, ampak da o njem resnično kaj več zvedo. D. M.

DRAGO
PREDAN

3

S Slavkom Ostercem na koroškem plebiscitu

Onkraj Dravograda so ugasnili v vseh vagonih luči. Približevali smo se razmejitvenemu področju. Ožji štab s Pivkom na čelu je obiskal med vožnjo vse vagone, pri čemer je seznanjal udeležence še z zadnjimi navodili. Pot od Dravograda naprej je bila tudi veliko počasnejša. Večkrat smo stali. Enkrat nam je dajal nekdo iz bližnjih hribov nekatere signale z lučjo. Tedaj smo stali najdlje. Bili smo že na plebiscitnem območju.

V Pliberku je izstopila prva skupina, katere član je bil tudi moj pokojni brat. Ker nismo smeli biti glasni, sem mu ko je korakal s svojimi ob našem vagonu, poltiho dejal: Srečno, Rudi! Veliko uspehov in sreče! In že jih je pobrala noč.

Mi pa smo nadaljevali

pot do Sinče vasi, kjer smo izstopili vsi propagandisti za pliberski in velikovski okraj.

V Dobrolo ves, Sentilps in Žitaro ves namenjene skupine, v katere eni sem bil tudi sam, smo krenili v spremstvu vodicevdomačinov, spočetka v skupni koloni, ki je šla blizu 60 mladih ljudi.

Prva se je ločila po skoraj dveurnem pešačenju doberloveška, v kateri je bil tudi moj rojak Pec Segula, dijak IV. letnika mariborskega učiteljskega. Pred dobrim letom je bil v bojih za Koroško kot prostovoljec lažje ranjen. Doberloveška skupina je šla blizu 30 članov in je bila v tem predelu najštevilnejša, saj je bilo tod precejšnje število omahljivcev in renegatov.

Člani ostalih dveh skupin smo nadaljevali pot

Po dobri uri hoda smo se ločili prvi mi šentilpski, vtem ko je skupina, namenjena v kakšno uro hoda oddaljeno Žitaro ves, nadaljevala pot skozi noč.

Sele zdaj, ko smo bili sami, nam je naš vodja zaupal, kje bomo biskupali. Komaj nekaj streljajev je še bilo do cilja. Utrujen in nenaspani smo pod vodstvom domačega sina Lipeta pristali na dvorišču večje samine, ki je ležala v zatišni legi bregovitega sveta. Lipe je moral najprej pomiriti jeznega hišnega čuvaja, ki je besno lajal na kalilce nočnega miru. Tedaj pa se je že pojavil na hišnem pragu s petrolejko v rokah hišni gospodar Oplaz, nas prijazno pozdravil in povabil v hišo, kjer sta nas pozdravili še hišna gospodinja in 18 let stare

hčerka Zalika.

Potem ko so nas ljubeznivo postregli z močnim čajem in domačim kruhom, pri čemer smo v prijetnem razgovoru izmenjali nekaj misli, smo se odpravili na senik k počitku, kjer smo se utrujeni zarili v dišečo otavo in v hipu trdno zaspali.

Nekako ob devetih dopoldne, ko se je toplo zgodnjeoktobrsko sonce že krepko prizibalo na sinjo modrino nebesa, nas je predramil iz sladkega sna naš vodja Osterc, ki se je prvi prebudil in mu je gospodar Oplaz že postregel z imenitnim borovničevcem. Ves spočit in dobre volje nam je sporočil, da bomo poslej vstajali vsak dan ob sedmih in da bomo po zajtrku vsakič takoj krenili na delo.

Nadaljevanje

RAZVOJ KMETIJSTVA

PREDVSEM BOLJ SKLADNO

Čeprav v celjski občini ni več kot 6 % kmečkega prebivalstva, pa ta delež ni nepomemben, tako glede proizvodnje kot tudi glede števila prebivalcev, ki se preživljajo s kmetijstvom. To oceno je imel pred očmi svet za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu pri občinski konferenci SZDL, ko je pred dnevi načrtoval svoje delo. Zdaj je najbolj primeren čas, ko načrtujemo v občini srednjeročni razvoj, da tudi kmetijstvu odmerimo primerno mesto, ki mu gre, so menili na seji. Zato bodo spodbudili dogovore med vsemi zainteresiranimi za nadaljnji razvoj kmetijstva. Več pozornosti velja nameniti usmeriti in programom izobraževanja, delu pospeševalnih služb in preusmerjanja kmetij, kar terja povečano in v to usmerjeno dejavnost živilnoredsko veterinarskega zavoda, Kmetijskega kombinata, Hmeljarskega inštituta in Poslovne skupnosti Styria ter drugih dejavnikov. Na drugi strani pa tudi kmetije še niso dovolj čvrsto povezani in organizirani. Izvršni odbor SZDL bo v prihodnje deloval predvsem v tej smeri. Različne ocene, najbolj pa še pomanjkanje zanesljivih ocen o družbenoekonomskem položaju kmetijstva napeljujejo na akcijo, da se ugotovi resničen položaj. Svet za družbenoekonomske odnose bo v zimskem času anketiral kmetijske proizvajalce, da bi prišel do temeljnih ugotovitev, iz katerih bo lahko načrtoval svoje nadaljnje delo za boljše stanje v kmetijstvu.

SLOVENSKE KONJICE:

KAJ DELAJO MLADI

V kmetijstvu merimo čas nekoliko drugače kakor v drugih strokah. Za nas se začne novo proizvodno leto v oktobru, včasih že konec septembra, ko posejemo ozimi in pospravimo pridelke prejšnje letine.

Tudi v aktivih se ravnamo po kmetovem koledarju. Pač zato, ker združuje aktiv mladih zadruženikov same kmečke ljudi. Ker je letošnje proizvodno leto pri kraju, je prav, da pregledamo rezultate svojega dela, katerega smo opravili v preteklem obdobju.

Kaj delajo mladi kmečki fantje in dekleta, ki so združeni v aktivu mladih zadruženikov? Dejavnosti je več. Seveda se ne morejo vseh udeleževati prav vsi člani. Se največ jih gre po navadi na strokovno ekskurzijo posebnost, če je le-ta usmerjena v kak bolj oddaljen kraj.

Naša dejavnost se je v preteklem obdobju odvijala na raznih področjih in sicer:

Imeli smo dvojne strokovnih predavanj. Eno o silaži in siliranju, drugo o cvetočih trajnicah.

Dekleta so obiskovala kuharski tečaj, ki je bil pravzaprav gospodinjski tečaj, saj so spoznale polega tega, kako se spečejo dobri krofi tudi, kakor si olajša gospodinja delo v kuhinji, vrtu in krog hiše. Plesni tečaj pod vodstvom mojstra Simončiča so obiskovali fantje in dekleta. Poučnih ekskurzij smo imeli več. Nekaj je bilo usmerjenih na domače kmetije, ki imajo že dobro zastavljeno proizvodnjo; obiskali pa smo tudi aktiv mladih zadruženikov v Pesnici pri Mariboru in pogledali, kakšne so njihove kmetije.

Udeležili smo se raznih tekmovanj. Tekmovanje »Kaj veš o kmetijstvu« nam ni prineslo slave. Člani strokovne komisije so malce zlobno pripomnili, da imamo sicer čedne tekmovalce, da pa to za tekmovalce v znanju povsem ne zadošča. A saj nismo tekmovali z namenom, da bi pobrali lovorike, ampak zato, da bi se tekmovalci in poslušalci česa naučili. Trije člani aktivna so se udeležili tudi področnega tekmovanja v oranju, spretnostni vožnji in v znanju o strojništvu. Traktorsko tekmovalstvo nam tudi ni prineslo materialnih koristi v obliki nagrad, am-

pak le spoznanje, da to, kar znamo ni kdo ve kaj, sploh pa ne dovolj, da bi dosegli dobre rezultate na tekmovanju. Tako tekmovalstvo pa ima daljnosežen učinek, saj mladi vidijo, da je preko našega plotu še širok, predvsem pa izobražen svet, ki se ga spleta po malem osvajati.

Deset članov aktivna je tekmovalo za naslov »Najlepši kmečki dom«. Tekmovanje smo organizirali z namenom, da bi polepšali svoje domove. Da bi jih polepšali še naši sosede. Saj vemo, da zavist hitro poganja korenine napredka. Torej se zavistni sosedi potrudijo, da postane tudi njegov dom lepši, okolica bolj pometena, okna bolj cvetoča in vrt vsaj tu in tam oplet.

Člani našega aktivna so se udeležili problemske konference o kmetijstvu, kjer smo sodelovali v razpravi. Svoje predstavnike smo poslali na seminar na Bled in za okroglo mizo v Ljubljano, kjer so razpravljali, kako bi se dalo oženiti mladega kmeta.

Poleg resnega dela programa, imamo še »ta veseli del«. Tu imamo v mislih predvsem turistične prireditve, kakršna je prireditev pod naslovom »Kmečki praznik v Ločah«, ki je že tradicionalna. Na prireditvi pokažejo mladinci stare kmečke šege, dekleta se postavijo s svojimi kuharskimi izdelki, mnoge pa tudi sodelujejo v prikazu kmečkih običajev. V preteklem letu se je kmečka mladina udeležila tudi »Parade mladosti«, ki je bila organizirana v Konjicah v počastitev trideset let osvoboditve.

Dejavnost aktivna je precej razvejana. Lahko bi bila še bolj če bi imeli dovolj denarja, žal pa tega ni toliko, kolikor bi radi.

Poudariti moramo, da združna enota dobro skrbi za aktiv. Letno dobimo po 10.000 din. S tem denarjem organiziramo vso dejavnost, ki smo jo navedli. Letos so nam obljubili podporo tudi pri kmečki enoti gozdnega gospodarstva Celje, obrat Konjice. Odobrili so 5.000 din za delo aktivna. Za razumevanje bi se jim radi tudi javno toplo zahvalili! Prepričani smo, da bomo kmetijci in gozdarji z roko v roki premagali še marsikatero oviro.

IDA TEPEJ

MEDNARODNO LETO ŽENSK PO DOMAČE

Res je, da kmetije ne hodijo pogosto v mesto, da so bolj oddaljeni od dogajanj v svetu. Toliko pa le zvedo iz časopisov in radia, da vedo, da je letošnje leto mednarodno leto žensk.

Tudi kmetijske organizacije se tega zavedajo. Z namenom, da bi pritegnili kmečko ženo in dekle, organizirajo razne dejavnosti.

Kmetijska zadruga Konjice širi dejavnost med kmečkimi ženskami na več načinov. Preko predavanj, s pomočjo poučnih ekskurzij in tako, da jih pritegne k sodelovanju v raznih turističnih prireditvah.

V letošnjem letu je konjiška zadruga organizirala predavanja o zamrzovanju v skrinji ter gospodinjstvi. Za mlada dekleta tudi predavanje o cvetočih trajnicah ter o silaži in siliranju.

Organizirali smo štiri ekskurzije. Od teh sta bili dve namenjeni izključno starejšim kmečkim že-

nam, drugi dve pa ne. Ženske so obiskale kmetijsko področje zadruge Gornja Radgona, spoznale, kako gospodarijo v Mozirju in okolici ter, kako živijo v Kmetijski zadruzi Pesnica pri Mariboru. Razen teh, smo imeli še krajše ekskurzije na domače kmetije, ki že imajo urejene silose, dosuševalno napravo, dolgoletne nasade in podobno. Pri ekskurzijah nas vodita dva motiva. Predstaviti kmetijsko proizvodnjo določene kraja in pokazati njegove turistične znamenitosti. Tako so žene obiskale spotoma Slatino Radenci, Moravce, ogledale so si lesene kipe v Vidmu ob Ščavnici. Z žičnico so se peljale na Golte.

Kmečko dekle in ženo želimo pritegniti tudi v turistične prireditve. Na kmečkem prazniku v Ločah so kmečke žene pokazale, kaj znajo kuhati, mlada dekleta pa so se bolj izkazala v prikazovanju kmečkih običajev.

Leto se nagiba h koncu. Ko pregledujemo rezultate svojega dela, ugotavljamo, da smo na mednarodno leto žena dali svoj prispevek. Res je majhen, ker smo tudi mi majhni. Lep občutek imamo, ko vidimo, da smo izpolnili svojo državljansko dolžnost in vključili tudi kmečko ženo v mednarodno leto žena. Uspelo nam je, da smo na tak ali drugačen način pritegnili k sodelovanju okrog 180 kmečkih žena in deklet. To je malo, če pomislimo, koliko kmečkega prebivalstva še imamo, za začetek pa je vsekakor dovolj. Prepričani smo, da se bo kmečka ženska bolj vključevala v razne dejavnosti, kot se je doslej, če ji bomo ponudili lepo besedo in jo vzbudili k sodelovanju z dobro voljo ter nekaj denarja, ki je potreben za vsako, še tako majhno dejavnost.

ITA TEPEJ

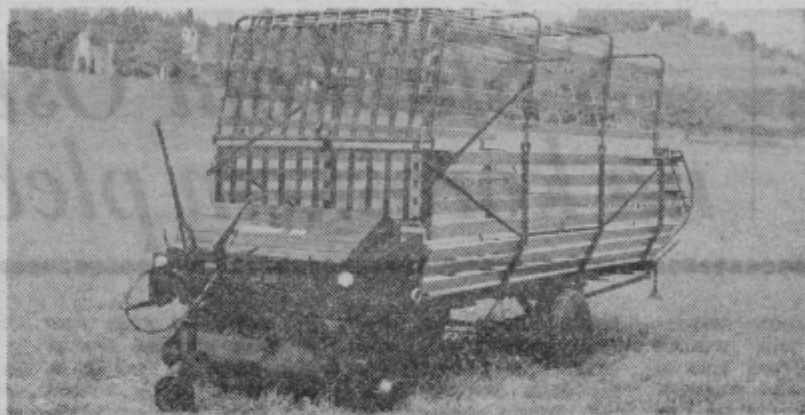
TRGOVSKO
PROIZVODNO
IN SERVISNO
PODJETJE

agrotehnika
LJUBLJANA n. sol. o.

TOZD
TRGOVINA
b. o.

KMETOVALCI! IZREDNA PRILOŽNOST

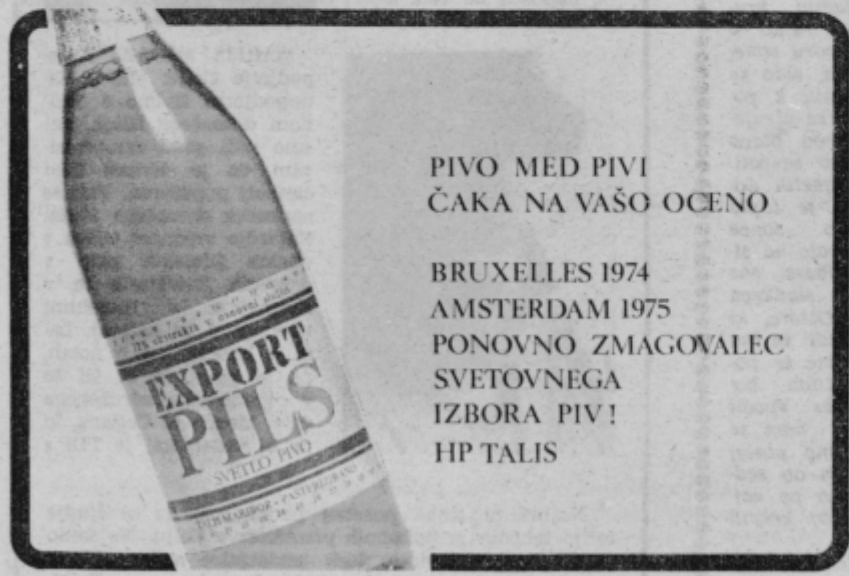

Prodajamo s 5 % popusta priznane proizvode SIP

- Samonakladalne prikolicе:
SENATOR — 22, PIONIR — 17,
PIRAT — 15
- Obračalne zgrabljalnike:
FAVORIT — 220,
MARATON — 140 B
- Trosilce hlevskega gnoja:
KR PAN — 30 V, KR PAN — 30 H

Količine so omejene. Prodaja Agrotehnika Ljubljana, Titova 38, prodajalna Jurček na Gospodarskem razstavišču in poslovalnice v Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ljutomeru in Poreču.

Pohitite in izkoristite ugodnosti, ki vam jih daje Agrotehnika Ljubljana.

PIVO MED PIVI
ČAKA NA VAŠO OCENO

BRUXELLES 1974
AMSTERDAM 1975
PONOVO ZMAGOVALEC
SVETOVNEGA
IZBORA PIV!
HP TALIS

AKCIJA TEDNIKA IN RADIA

NE UMIRAJMO, JE PREDDRAGO

Priznam, da sem imel neprijetne občutke, ko sem zbiral podatke za našo novo akcijo. Še težje občutke pa sem imel, ko sem jo začel pisati. Saj veste, kako je — smrt in podobne stvari okoli nje. Milo reče, neprijetno je vse skupaj. Vendar, ker je smrt prisotna in prisotna tudi vedno bo, poskušajmo spregovoriti tudi o njej. Pravzaprav o njej kot takšni ne, temveč, kaj nam smrt povzroči, predvsem — KOLIKO NAS STANE!

Takoj v uvodu povejmo, da pri številkah oziroma cenah ne bomo pretiravali in da smo poskušali ugotoviti »zlato sredino«, toliko, kolikor naj bi pokop pokojnika stal srednje dobro situirano štiriclanško družino. Za lažje razumevanje pa bomo navedli tudi nekaj najnižjih in najvišjih cen, tako da boste videli, da se tudi pri pokopu gremo nek določen standard, ki se kaže v različnih detaljih.

Najprej smo se ustavili v Komunalnem podjetju Celje, TOZD Pokopališčna služba. Njen direktor ing. Janez Ogner nas je najprej nekam čudno pogledal, ko pa smo mu do podrobnosti razložili, kaj želimo z našo akcijo doseči, je začel pripovedovati. Mi pa smo pisali!

— Umrl mi je najožji sorodnik, pripovedujem.

— Imate grob?

— Še ne.

— Torej enodružinski grob stane 288 din, družinski pa 846, oboje za dobo desetih let. To je samo akontacija in še doplačate, če pride medtem do podražitve.

— Kaj pa ostalo?

— Urejevanje dokumentov stane 30 din. Za pogrebni sprevoz boste odšteli 364 din (sedem pogrebcev). Izkop jame navadno (1,95 m globoka) je 492 din, pogobljene (2,25 m) pa 563 din. Zasip jame in prva ureditev groba — 136 din za odrasle in 72 din za otroke. Uporaba mrliške veže za dva dni 103 din za odrasle in 82 din za otroke. Če vam pokojnik umre na domu, ga naši delavci umijejo, kar stane 180 din. Polaganje pokojnika v krsto je na domu 123 din, v bolnici pa 62 din.

— Kako je s prevozom?

— Lokalni prevoz pokojnika je 59,35 din na uro, če pa vam nekdo umre izven celjske občine, pa ga želite pripeljati na naše pokopališče, pa plačate kolometer prevoza 4,30 din. Ali konkretnije, prevoz iz Ljubljane v Celje na pokopališče bi stal 688 din.

— In krste?

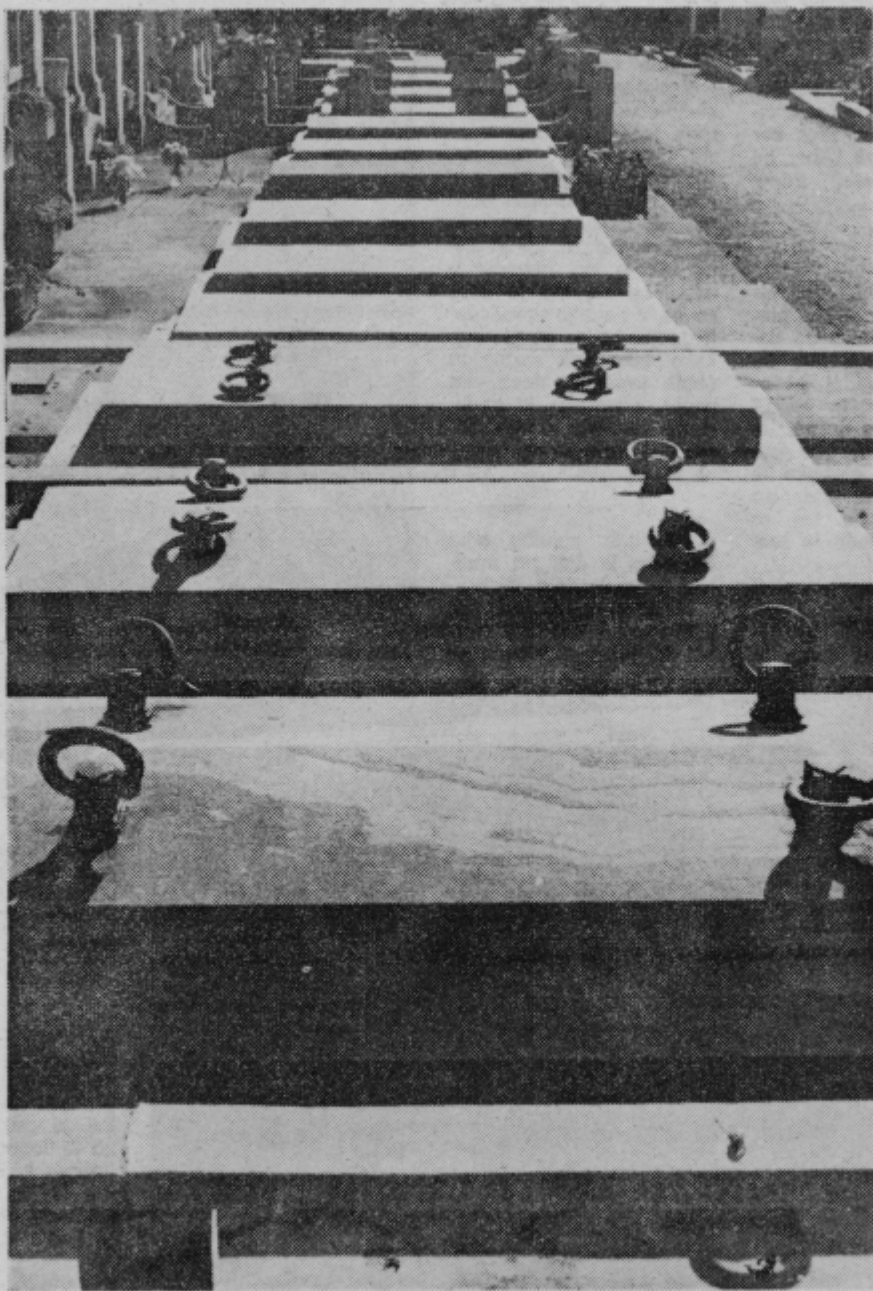
— Imamo jih deset vrst, različnih seveda. Najcenejšo dobite za 1050,10 din, najdražja pa stane 6178,85 din. Krste, ki jih največ kupujejo, stanejo 1824,45 din. Notranja oprema krste je (cenejša) 446,20 din, držja pa 517,50 din. Sem še prištejemo plastično vrečko, ki stane 126 din. Vanjo v zadnjem času zelo pogosto polagoma pokojnika. In še glasba, seveda če jo želite. Imamo žalostinke posnete na magnetofonski trak. To stane 100 din. S tem bi bilo pri nas zaključeno. Možno je, da vam takoj od plačane vsote refundirajo 1500 din od socialnega zavarovanja, seveda pa morate imeti urejene vse dokumente pokojnika.

— Drugega se pri vas ne da urediti?

— Lahko še naročite vence, ki

Ste se že kdaj vprašali, koliko stane ves ceremonial okoli primera, če vam kdo umre? Ste se že kdaj vprašali, kakšna pota vse morate opraviti, predno pokojnika zagrnejo v zemljo? Podobnih vprašanj je še več, vsa pa so vezana na boleč in neprijetni trenutek, če kdo umre. Morda se bo komu tale akcija zdela neprimerna, vendar smo prepričani, da je kar prav, da spregovorimo tudi o teh stvareh, saj navsezadnje se življenje končuje s smrtjo in mrtvega človeka je treba na dostojen način pokopati.

Sicer pa toliko: ko sem zbral vse podatke, kar spada k pogrebu in ko sem začel seštevati, sem videl, da to sploh ni poceni zadeva. Človek bi lahko skoraj malce ironično pristavil, da se umreti ne splača, ker je predrago, čeprav stroške nosijo drugi (razen če si sam ne prihraniš denarja!) ali pa da čimprej umreš, ker bo jutri še dražje. In tudi ni vseeno, kdaj umreš. Najbolj se »splaca« umreti spomladi, ko je cvetje poceni! Sicer pa za uvod povejmo: za »srednje kvaliteten« pogreb potrebujete 5.105,15 din, k temu pa morate prišteti še stroške osmrtnic, telegramov, vencev, oblačil sedmine ... Vse skupaj pa znese brez pretiravanja, kvečjemu smo bili skromni, nekaj čez star milijonček!

Fotografija: Drago Medved

jih potem kar zapeljejo na pokopališče.

Tako. Potem sem seštevati in prišel do cene 5105,15 din. Še dražje bi bilo, če bi pokojnika bilo treba pripeljati iz Ljubljane. Pri vsoti smo upoštevali družinski grob, poglobljen izkop jame in cenejšo notranjo opremo krste.

Seveda pa to še ni vse. Res je, da so to tisti elementi, za katere je obvezno plačilo, saj vam drugače pokojnika ne pokopljejo. Menda pa zaenkrat na kredit tega še ne delajo. Včasih pa bi bilo kar dobro, saj bi marsikomu prišlo prav. Vse ostalo je potem že lasten odnos do pokopa pokojnika: ali bomo šli v »razkošnejši« pogreb ali v skromnejšega. Tudi tu smo si izbrali srednjo pot, pač nekaj takšnega, da se od pokojnika dostojno poslovimo.

Cene osmrtnic: v časniku Delo so povsem »nerazkošne« osmrtnice po 700 do 900 in še več din. V našem radiu je osmrtnica 50 din. Obvezno je treba upoštevati nekaj telegramov ali telefonskih pogovorov s sorodniki in znanci, da jih obvestimo o smrti. Kaj pa venci? Najbolje je umreti spomladi, ko je cvetje poceni! Najmanjši venci iz suhega cvetja so zdaj po 137 din in še trak 6 din. Venci iz svežega svetja so (manjši, ampak se že kar nekaj vidi!) po 300, 350 do 400 din, večji po 600, 700 in 800 din, delajo pa tudi takšne po 1400 din! Ti so le za izjemne priložnosti. Torej se tudi tu vidi neka razlika med pokojniki. Zal! Če vas smrt doleti iznenada in povsem nepripravljene, je treba nabaviti še ustrezno garde-robo. Na primer: moška črna obleka okoli 1300 din, čevlji okoli 300 din, kravata in v tem času še morda plašč. Za žensko pride še dražje, treba pa je upoštevati še otroke. K tem stroškom lahko prištejemo še obvezno letanje od enega do drugega, da se vse uredi pa razni manjši ostali izdatki in ne nazadnje sedmina. Verjetno smo še kaj pozabili, vendar ko smo vse skupaj sešteli smo prišli do kar čedne vsote — nekaj čez star milijonček! Pa še recite, da je smrt poceni. Sploh ni.

Zal nisem upal dobiti ustreznih in konkretnih podatkov o cenah pogreba in sploh pogrebni stroškov. npr. v Velenju pa Zalcu in še kje. Verjetno bi bilo zanimivo videti tudi te številke, jih primerjati in ugotoviti, kje se bolj »splaca« umreti. Kje je ceneje! To je vse skupaj sicer malce ironično, vendar je danes že tako, da moramo vse gledati skozi dinar in tako tudi — smrt!

Pa naj bo tudi današnja akcija, tako kot prejšnja »Rože, rože — pa cene?« samo prispevek k bližnjemu Dnevu mrtvih. Malce nevsakdanji in nenavadni prispevek (po obliki in vsebini), vendar mislim, da dovolj živ in prisoten, da je treba tudi o tem spregovoriti. Saj navsezadnje — bodimo odkriti — velikokrat med ostalimi stvarmi spregovorimo tudi o tem. Je res ali ni? Mislim, da je, saj navsezadnje poleg ostalega v življenju kot »piko na i« doživljamo tudi razmišljanje o smrti ...

Akcijo z delovnim naslovom »Koliko stane smrt?« je izpeljal

TONE VRABL

REPORTAŽA - BOLJE, DA JE NE BI BILO

POGINI!

Jakob LEBAR, Stare Slemene 13.

Ne vem, kaj naj zapišem pred priimkom.

Tovariš, kmet, delavec, gospod . . .

Presodite sami, kajti z njim kolega Drago in sam nisva govorila. Nisva ga priklicala iz trdo zaprte hiše.

Nisva uspela.

Zato pa sva govorila z drugimi. Z ljudmi v Špitaliču, ki so prav tako težko kot mnogi drugi razumeli Lebarjevo ravnanje.

Pravijo, da kdor je z živalmi neusmiljen, je tudi s človekom.

»Kje je Lebarjeva domačija?»

»Kateraga Lebarja?»

»Tistega, ki so mu kraje poginile!»

Takšno je bilo razpoznavno znamenje, ko sva z Dragom iskala neurejeno kmetijo Jakoba Lebarja na Starih Slemenih, nad Špitaličem, v občini Slovenske Konjice.

V nedeljo je bilo okrog Lebarjeve domačije sila živo. Prišli so ljudje iz Špitaliča in drugod, se zarili v te hribe, vendar ne zaradi čudovitih jesenskih barv, toplega sonca, prišli so, da bi se na lastne oči prepričali, če se je resnično zgodilo to, kar je za kmeta skorajda nemogoče.

Kmetu je živina poleg zemlje vse. Pomeni mu življenjski sok. Če trpi živina, trpi kmet z njo. Kadar začujejo v hlevu nov glas, je v hiši praznik. Marsikod imajo krave svo-

ja imena, mnogokje prav ljubkovalna. Kmet jih ima rad, ker ve, koliko pomenijo pa naj bodo časi slabi ali dobri.

Res so primeri, ko posameznik grdo ravna z živino, pa vendar tega kar je naredil Jakob Lebar, ne zasledimo preveč pogosto.

x

Pred dvema letoma se mu je porušila streha hleva. Vse je ostalo do danes tako, kot je bilo takrat, le da je sedaj »hlev« trdo zaklenjen in zadnji vhod zadelan z drvami, da ne bi nepoklicno oko prodrl v veliko, globoko in smrdečo luknjo, kjer so dolgo doživljale smrtno agonijo brez vode in hrane štiri krave.

Tako so nam povedali Franc Rebernak, najbližji sosed, ki zaradi zlomljene noge počiva doma in

zakonca Kukovič, ki sta prišla v sosednjo, bolj kot ne zapuščeno hišo, po jabolka.

Jakob Lebar živi sam. Vsakodnevno se vozi v službo v Špitalič. Morda tega prej niso tako opazili, zdaj pa . . . Ni star, tam okrog 45 jih ima, govori pa kot raztrgan dohtar. In nasilen je tudi, pravi sosed, ki ga je Lebar svoje dni napadel s koso. Le kaj mu je bilo, so se v nedeljo vpraševali ljudje, ko so ga gledali, kako teka ves razburjen okoli svojega hleva. Po gnoju, v smradu, ki ga širi že sluzasta gmota štirih poginulih krav.

x

Strnilmo zgodbo tako kot smo jo čuli pri uradnih in neuradnih virih.

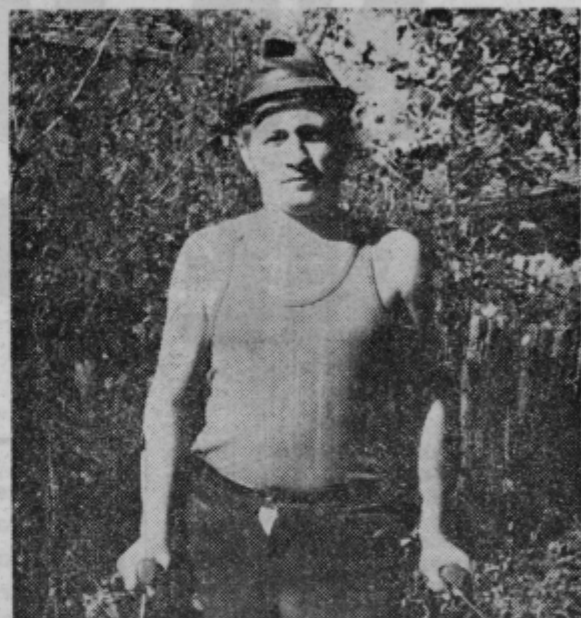
Lebar je nekoč imel sedem krav. Hodil je v službo, tri izmene. Včasih je

ostal pri sorodniku, saj pot v Stara Slemena ni kratka. Živel je svoje življenje, morda je bil osamljen. Nekoč je še imel ob sebi življenjsko tovarišico.

Martin Rožanc, ki zdaj dela v tujini, je pred dnevi ogledoval kraje zgodnjega otroštva. Tudi Lebarjevo domačijo, kjer je nekoč živel.

Neznosen smrad mu je povedal, da je nekaj narobe.

Kmalu so prišli ljudje iz Slov. Konjic. Veterinar, mličniki in drugi.

Sosed Rebernak, ki malo stran na prostoru stare gradi malo hišico

Zalostna slika podrtega hleva.

Še bolj je žalostna njegova notranjost, iz katere se širi obupen smrad. Sredi tega smrada tri krave v razpadajočem stanju. Četrta le še malo dviguje glavo, mličnik ji da mllostni srel.

Štiri krave.

Kdo ve kako dolgo brez vsega, brez hrane, brez vode.

Še pred dneviateglo mukanje, prošnja, ne pustite nas crkniti od lakote, od žeje.

Kako dolgo se je mu-

ja in okoli vse v popolnem neredu. Splezal sem na preperle deske, ki so bile nekoč kmečki voz in se približal vratom. Vratom podrtije, ki so zaklenjena z debelo ključavnico. Zaklenjena zato, da »radovedneži« ne bi mogli videti globoke luknje, v kateri so poginile krave, luknje, kamor je metal razne stvari, da bi prikril trpljenje ubogih živali. Na drugi strani hleva, kjer zelenje prekriva kupe gnoja, je druga odprtina. Viskoko zadelana z deskami, preperelimi hlodi,

Lebarjeva domačija — trdo zapahnjena okna in vrata

čila uboga žival? Kako dolgo so se premikala kravja telesa trpeč lakoto, žejo? Kako dolgo so potrebovala, da so mirno poginila, mirno, ker kravji gobec ni več premogel glasu. Kako dolgo je trajalo, da je koža postala sluzasta, da so muhe opravljale svoje, da se je razširil neznosen smrad?

x

Danes so krave že pod zemljo tik zraven hleva. Lebar jih je moral zagrebati. Le kdo bi vedel, kaj je mislil v trenutku, ko je lopatal zadnjo zemljo čez kravja telesa? Vemo le, ka si o njem in takšnem ravnanju mislijo ljudje. Mislijo glasno!

x

Hlev je tudi v terek kazal enako sliko. Podrti-

vse »podpolcano«, zato, da ne bi človek videl v notranjost.

Skrbno prikrivanje sramote. Skrbno prikrivana svinjarija.

x

Krava je danes vredna od 5.000 do 7.000 dinarjev. Lebar bi s prodajo zaslužil najmanj 20.000 dinarjev ter jih koristno uporabil za obnovo doma. Vendar ne, če jih že ni mogel redno krmiti in pójiti, raje je mislil: POGINI!

Stvar z Gornjih Slemen 13 bo dobila seveda svoj zakonski zaključek. Kljub temu pa bo vedno ostalo odprto vprašanje: ZAKAJ?

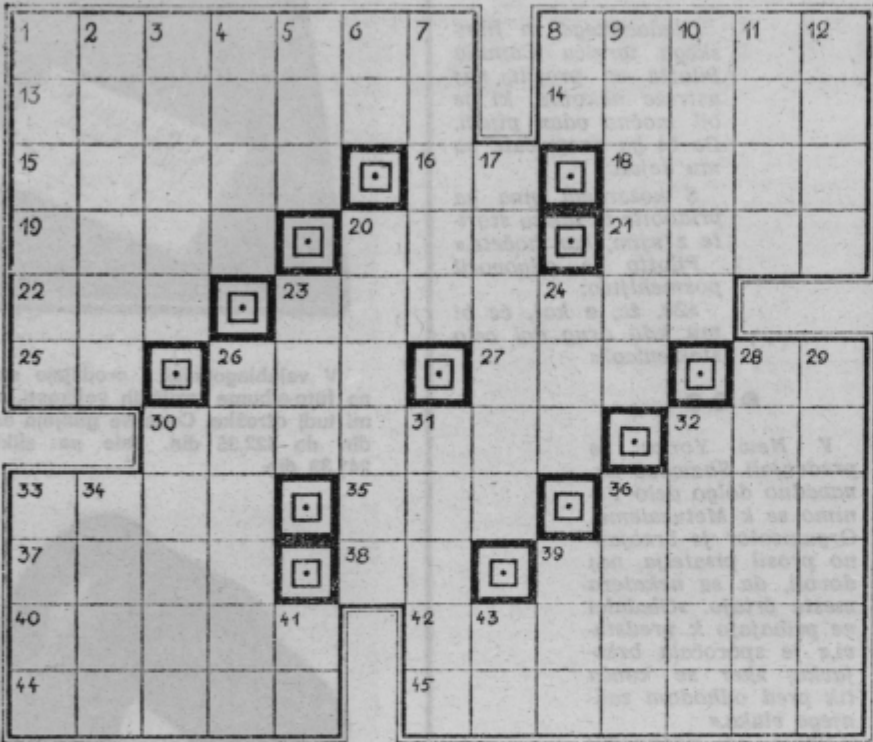
Zapisal:
MILAN SENIČAR

Slikal:
DRAGO MEDVED

Podrtija — hlev, kjer je mukala lačna živina

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. manjša pisanca riba iz rodu krapovcev, ki ljubi hlane vode in zraste do 10 cm, 8. cenjena športna riba, ki zraste do 70 cm in tehta do 5 kg, 13. grabežljiva rečne ribe, 14. odpadki, 15. ime francoskega filmskega igralca Delona, 16. avtomobilska oznaka italijanskega mesta Perugia, 18. drugo ime za janež, 19. starodavna japonska prestolnica, 20. kurir, 21. tekoča voda, 22. kratka močnega razstreliva, 23. revež, 25. latinski predlog (k, v), 26. skala, čer, 27.

nočno zabavišče, 28. kemijski znak za amerilij, 30. dežela ob Gvinejskem zalivu, 32. orientalski prašek za oarvanje las (kana), 33. okvara, 35. del obraza, 36. do 15 cm dolga ribica, ki živi samo v nekaterih kraških vodah Hrvatske in Dalmacije, 37. slovensko drevo, 38. avtomobilska oznaka italijanskega mesta Avelina, 39. ime več francoskih kraljev (Henrik), 40. propel, 42. spojina dušika in vodika, 44. osebna glagolska oblika, 45. ameriška postv.

Navpično: 1. ost kake misli, 2. velik otok v Atlantiku, 3. začetek hitrostnega tekmovanja, 4. izvirni naziv za spev za vojalnega solista z orkestralno spremljavo v operi, 5. beograjski časopis, 6. šesta in zadnja črka abecede, 7. tretji največji otok v Sredozemskem morju, 8. glava in rep besede BAS, 9. izdelovalec omar, 10. vrsta sibirskih postv, 11. učitelj etike, 12. reka, ki povezuje Vzhodno Nemčijo in Poljsko, 17. zemeljska krogla, 20. alarmna naprava, 23. naj-

starejši Noetov sin, velja za praočeta semitov, 24. otok v Irskem morju, 26. jugoslovanski tekač na 100 m, 28. vetrni jopič s kapuco, 29. tuje žensko ime, 30. riba, ki se najraje zadržuje pod ploščatimi kamni, 31. panca z zarezi, 32. zdravilo proti malariji, 33. splošno znana riba naših rek in poto- kov, velik požeruh, 34. ba- jeskovno ritje, 36. vodni pojav (množ.), 39. egip- čanski bog, 41. nemški predlog, 43. primorska na- rečna peseda.

HUMOR

Slavnega slikarja je obiskal njegov krojač z namenom, da izterja plačilo že davno zapadlega računa. Whistler mu je ponudil kozarec šampanjca.

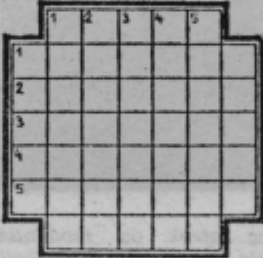
»Kako morate piti šampanjec, ko pa ne morete poravnati svojih računov!« je vzkrikel krojač.

»Dragi gospod,« ga je miril Whistler, »zago-

tavljam vam, da tudi šampanjec še ni plačan.«

MAGIČNI LIK

Vodoravno in navpično: 1. celotno število izvodov časopisa, 2. steklena posoda z vodo za gojenje vod- nih rastlin in živali, 3. kraj v Bosni (zdravilni vrelec), 4. športni tek na 42,195 km, 5. složnost, vzajem- nost.

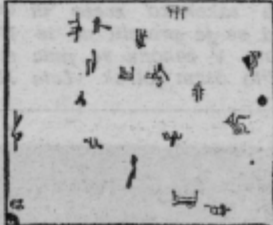
BREZ BESED

Rešitev iz prejšnje številke

Vodoravno: rožez, AP, mn, sreda, koiek, Aden, Dag, -o, a-, Apo, snop, packa, op art, le, OK, kra- va.

ZA BISTRE OČI

Glej risbo!

13 modnih barv - kvalitetna BUCLE VOLNA - 5 dkg samo 10,94 din

ODDELEK PLETENINE - VELEBLAGOVNICA

HČI GROFA BLAGAJA

33 RADO MURNIK

Hladnega majnikovega jutra leta 1472 je stal na le- senem mostovžu ljubljanskega starega gradu ali meščan- ske bastilije nad Svetega Florijana ulico štiridesetleten mož preširokih ram in prekratkih nog, veseli, hrabri vitez Ahac Doljanski.

Tukaj na južnovzhodnem delu grajskega hriba, nas- proti velike grajske trdnjave, so ljubljanski meščanje sgrajili majhno trdnjavo na razvalinah rimskega zidovja. Na utrabe so postavili mestno zastavo, topove in svoje stražnike, ki naj bi naznanili ogenj in sovražnika.

Le malo je spremenilo viteza Ahaca minulih deset let. Odebelet je navzlic viharim časom. Pač pa so mu že precej osiveli lasje, pristrizeni le nad obokanim čelom; močni črni brki pa so mu štrleli v stari krasoti kakor dvoje osti vodoravno preko napetih lic na desno gor proti šmarni gori, na levo dol proti Krimu. V svežem jutran- jem pišu mu je nihalo premirnjasto pavje perje nad rjavim baretom ob mečevem ročaju pa rdečesvintata, zlato pretkana pentlja. Ob pasu mu je visela poleg bo- dala usnjena torbica, pretkana s kratkim nožem, na prsih pa ogromna čutara.

Vitez Ahac je bival že precej dolgo v Ljubljani. Ko je bila uvidela grofinja Mila Blagajeva, da je vse iskanje in poizvedovanje po ugrabljeni hčeri brezuspešno, ji je omrzel grad, kjer jo je spominjal vsak kotiček nesrečne Aljane. Grof Ladislav je odvedel soprogo v razcvetajočo Ljubljano; tu je bilo dokaj razvedrila in zabave. Ali tudi tukaj neutolažljiva mati ni našla miru. Preselila sta se na hrvaško posestvo; na gradu pri Kolpi pa je poleg sta-rega grofa Felicijana ostal in vladal vitez Ahac. Dokler je bilo kaj boljšega vina v grajski kleti, se mu nikamor ni mudilo z doma; kadar pa je pošlo, je kar po cele tedne veseljačil pri sosedih in znancih med Kolpo in Suro.

Letos ga je poslal grof Ladislav, naj nadzira popravo njegove hiše v Gosposki ulici. Vitez Ahac je kaj rad od- hajal s svojim opredo s kmetov v stolno mesto. Tukaj je živel venomer v skok. Našel je mnogo starih prija- teljev in si pridobil novih znancev, ne le med ošabnimi plemenitaši, ampak tudi med ponosnimi meščani, kajti

njegov nekočljivi veliki duh se ni menil za prismojene predsodke, zaradi katerih je zapel tedaj velikanski pre- pad med sloji. Italijanskim zidarjem v Blagajevi hiši ni prodajal sitnosti — rajši je nadzoroval ljubljanske go- stilne. Ker jih je bilo vse polno in ker je bil kot nad- zornik zelo vesten, je imel vedno dokaj posla do pozne noči. Kadar je zaklenkal na gradu mali zvon, je gnil vinske bratce še ob devetih iz krčem, je vitez Ahac vedno še moško sedel za mizo in prijazno prigovarjal gostil- ničarju, naj nikar še ne lazi v dolgočasno posteljo. V kratkem času si je pridobil ponosen in časten priimek: ponočni kralj. Hiša grofa Blagaja je bila že zdavnaj po- pravljena, toda Ladislavov svak še vedno ni maral iz Ljubljane in to iz dveh tehtnih razlogov: prvič še ni pregledal vseh gostiln tako natanko, kakor se mu je zdelo potrebno; drugič pa se ni hotel lahkomišelnost na- stavljati Turkom, ki so pridreli kmalu za njim na Kranjsko.

Zamišljeno je gledal dol na ljubljansko mesto. Drev- je in grmovje na Gradu so bili večinoma posekali, nekaj zato, da bi lažje ugledali bližajočega se sovražnika, nekaj pa zato, da bi lažje streljali nanj. Ta les in pa les iz cesarskih host so porabili pri utrdbah in mostovih pred mestnimi vrati. Grad je bil skoraj gol; ptice pevke so se preselile na Golovec.

Vitez Ahac je videl pred seboj malone vso Ljubljano: Stari trg in Novi trg. Med Ljubljano in Gradom so se stiskale večinoma hiše in hišice Starega trga, krite z deskami ali slamo; onstran reke, med njenim levim breg- om in razvalinami Emone na Gradišču je bil Novi trg; tam so stale večje zidane hiše kranjskih kavalirjev. Od starega gradu je držal najstarejši mestni zid naravnost po hribu dol do Karlovških ali Pisanih vrat ob koncu ulice starega Florijana in odondol po Prulah do Ljublja- nice nasproti izliva Gradaščice. Drugega zidu, od graj- skega poslopja do mostu pri Tranči, Ahac ni mogel vi- deti. Tudi Novi trg je bil obzidan. Mestece je bilo po- dobno velikemu gradu.

Od raznih strani je slišal udarce in klice delavcev, ki popravljajo zidove, hiše in mostove pred mestnimi

vrati. Sredi Starega trga, nad rotovžem, se je nemirno spreletavala jata golobov in tožno je pozvonjavalo tznad cerkvice svetega Fridolina ob začetku enotranskega me- stnega zidu na Bregu. Po Ljubljanskem barju in v Mest- nem logu se je pasla tu in tam megla; iz nje so kakor iz sivega jezera moleli jagnjedi, vrbe, jelše, hrasti. Po- nekod je blestela močvirna voda, se lesketal okljuk Ljub- ljance v sončnem svitu; po vodi je plavalo mnogo čolnov in splavov. Nad Krimom so pluli beli oblaki počasi proti zahodu.

Vitez Ahac je slišal korake na mostovžu. Prihajal je meščan, oborožen z mečem in težko trorežno sulico, spo- daj okorano z železom; na glavi se mu je svetila lepo osnažena čelada, na prsih pa jeklen oklep. Bil je manjši od Ahaca, pa prav tak trebušnjak. Držal se je pa mož precej kislo; videlo se mu je, da nič kaj rad ne opravlja sitne in dolgočasne stražarske službe.

»Kako pa kaj, bratce Ljubljančan?« ga je prijazno ogovoril vitez Ahac. »Saj menda ne bo Turka sem pred Ljubljano, kaj pravite?«

Meščanu stražniku se je okrogli obraz še vedno ne- jevoljno mrdal kljub lepemu nagovoru.

»Nikar me ne glejte tako presneto pisano, prijatelj!« je nadaljeval vitez Ahac in se mirno zlagal: »Komaj sem zvedel, da sili divji Turek v deželo, pa sem prihitel v mesto, da kot pošten vitez pomagam Ljubljančanom zo- per nevarnega, zarobljenega sovražnika!«

»Potlej ste pač bela vrana?« je godrnjal meščan. »Go- spoda plemenitaši se hudo malo menijo za nas meščane!«

»Imeniten Vipavec,« je dejal vitez Ahac in mu ponudil čutaro. »Iz gostilne Pri vselem medvedu tamle dol.«

Stražniku se je razjasnil obraz. Pil je, se globoko oddahnil in rekel: »Ne vem, čemu se klatim jaz, miro- ljuben medicar, tukaj gori ponoči in zarana, ko je meg- la! Kaj naj na vidim, če je megla? Pa naj zapalijo okoli Vrhovne in na Krimu desetindevetdeset grmad — kako naj vidim, če je megla, taka megla!«

»Peklenska megla, res!« je pritrdil vitez.

»Prav vražja, Carovnice varijo v svojem kotlu ne- vihte in kuhajo točo. V nevarnosti smo.

NJUNIH 50 LET

Te dni sta slavila 50 let zakonske zveze Antonija in Konrad Zajc iz Braslovč. Antonija se je rodila leta 1901 v Braslovčah, kjer je tudi obiskovala šolo, pozneje pa pomagala staršem na maniškmetiji. Konrad je bil rojen leta 1895 prav tako v Braslovčah, kjer je končal osnovno šolo, potem pa se je na Vranskem izučil kovaške obrti. Ko je bilo njej 24 let in njemu trideset, sta sklenila v Braslovčah zakonsko zvezo in Konrad se je preselil na ženin dom. V zakonu se jima je rodilo osem otrok. Leta

vojne tudi mimo Zajčeve družine niso mogla brez pretresov, še posebno, ker je v njej že zelo zgodaj zaživel napreden, domoljuben duh. Tako je Konrad po svojih zmožnostih zdravil živino v okoliščini, okupator namreč ni dal veterinarjev, spotoma pa je opravljal dolžnost partizanskega kurirja. Najstarejši sin se je zelo zgodaj vključil v NOB. Vsi otroci so po vojni dosegli lepe poklice, prav značilno pa je, da so se vsi sinovi aktivno vključili v JLA. Ob praznovanju se je

poleg otrok ob jubilejnih zbralo še devetnajst vnukov. Slovesna potrditev zakonske zveze je bila v poročni dvorani SO Zalec. Slovnostni govor je imel Vlado Gorinšek, predsednik skupščine občine Zalec. V govoru je poudaril vrline jubilarcev, njune zasluge za vzgojo otrok in v NOB. Izrazil je tudi svoje čestitke za uspešna in dolga skupna leta, ter želje za mirno in srečno jesen življenja. Nazadnje jima je izročil darilo skupščine.

Tekst in foto: T. TAVCAR

HUMOR

Gledališkega in filmskega igralca Camilla Pilotta so prosili, naj ustreže nekemu, ki je bil močno vdan pijači. Da bi ga prepričali, so mu dejali:

S kozarcem vina ga pridobite in lahko storite z njim, kar hočete. Pilotto je odgovoril posmehljivo:

»Ze, že, a kaj, če bi mu kdo drug dal celo steklenico?«

• • •

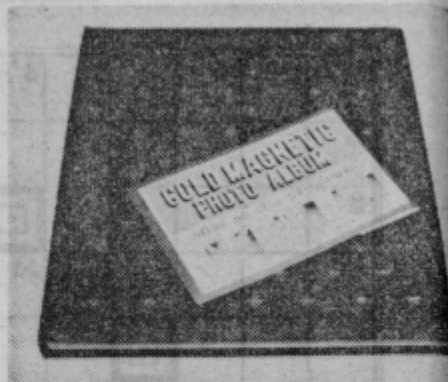
V New Yorku so predvajali Shawovo ne- navadno dolgo delo Vrnimo se k Metuzalemu. Organizator je brzojavno prosil pisatelja, naj dovoli, da se nekatera mesta črtajo. »Gledalci ne prihajajo k predstavi,« je sporočala brzojavka, »ker se konča tik pred odhodom zadnjega vlaka.«

Shaw je odgovoril: »Spremenite vozni red.«

• • •

Shaw se je nekoč ujel v lastno past. Poskušal je prepričati soprogo, da moški presoja boljše kot ženska. »Seveda,« je odvrnila gospa Shaw, »konec koncev si ti izbral mene, jaz pa tebe!«

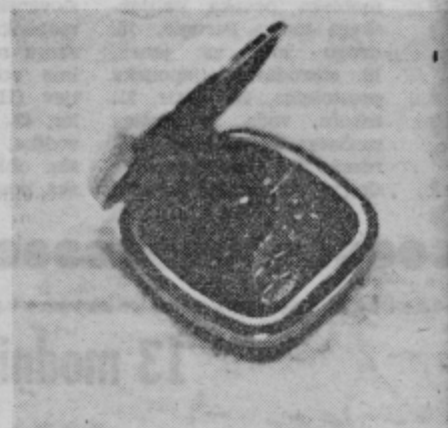
priporočamo

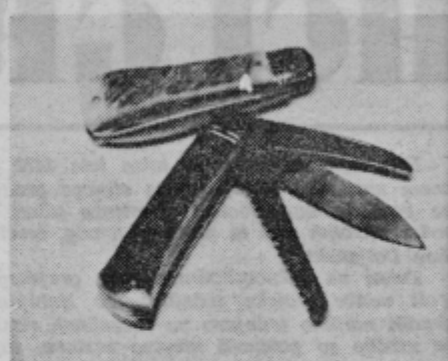
V veleblagovnici T prodajajo samolepilne foto-albume različnih velikosti, med njimi tudi otroške. Cene se gibljejo od 137,50 din do 422,35 din. Tale na sliki stane 241,33 din.

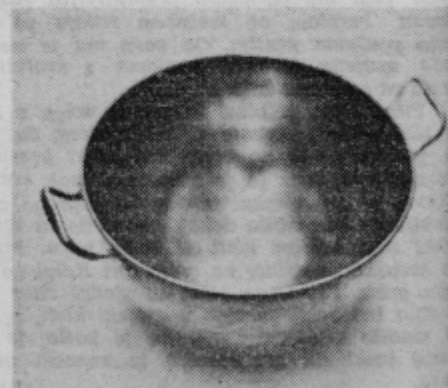
Za prihajajočo zimo bodo najbrž dobri došli takšni topli copati iz umetnega kna. V rdeči, modri in drap barvi in v velikostih od 36 do 41 jih prodajajo v trgovini Peko. Cena: 178,00 din.

V Drogeriji so pred kratkim dobili pestro izbiro moških manšetnih gumbov iz svetle kovine in lepo oblikovane. Cena: od 146,50 do 230,45 din.

Prodajalna Lovec je lepo založena z različnimi lovskimi noži, kot je tale z dvema reziloma in žagico. Uvoženi so iz Italije, zanje pa bo treba odšteti od 19,00 do 216,30 din.

V vsakem gospodinjstvu bo dobrodošla bakrena skleda, primerna za mešanje in mešalce. V dveh velikostih (2,5 in 5 l) jih prodajajo na gospodinjstvenem oddelku za leznine. Cene: od 111,60 do 197,90 din.

SKUPAJ V DOBREM IN ZLEM

Dober teden dni je minilo, kar sta v Vitanju proslavila 50-letnico skupnega življenja Ana in Mihael Skok. Težko življenje sta imela in s trdim delom sta služila kruh svojim otrokom.

Poročila sta se leta 1925 v Vitanju. Oče Miha je tedaj delal na žagi, kmalu pa se je zaposlil skupaj z ženo Ano v Kamnolomu, ker je na žagi primanjkovalo hlodov in zato tudi dela. Mlada zakonca sta v kamnolomu trdo delala, da sta prehranila pet lačnih otrok. In tako so minevala leta...

Po vojni je dobila Skokova družina 40 arov zemlje. Ceprav je bila zemlja slaba, sta jo Miha in Ana polovico obdelala, na drugo polovico pa nasadila jablane. Kmalu sta si pričela postavljati tudi majhno hišico. Družina je sama navozila pesek in kamenje in hišica je bila vedno večja. Tudi sosedje so pomagali Skokovim postavljati dom s tem, da so jim dali les. In nekega dne se je srečna družina vselila v nov domek.

Danes živita Ana in Mihael še vedno v tisti hišici, ki sta si jo postavila z lastnima rokama. Srečna sta, ker so otroci preskrbljeni in samostojni. Petdeset let si delita dobro in zlo, toda trdo življenje ju ni upognilo. Želimo, da bi bilo tudi v bodoče tako.

Staša Gorenšek

VEČERNA MODA

Kljub zmešnjavi, ki vlada ta čas v modi, ko so hkrati moderne čisto nasprotujoče si linije od klasično umirjene tubaste elegancije do povsem svobodnega folklorno-sportnega stila; kljub tej modni zmešnjavi torej ostaja večerna moda še naprej nekaj čisto posebnega, ostaja lepa, kot je že nekaj časa lepa. Poletni veseli razigrani modeli se z jesenjo in zimo umirijo, postanejo resnejši.

Z jesensko-zimsko sezono, ki prinaša s sabo številne poznopopol-danske ali večerne prireditve, pride tudi skrb za nekoliko boljše večerno obleko. Včasih se ne moremo izogniti nakupu nove in morda bo to prav zdaj. Če boste torej izbirale novo večerno obleko, upoštevajte predloge, ki vam jih ponuja moda. To pa je poleg še vedno zelo aktualne najdaljše dolžine tudi tista srednja, ki se ustavi nekaj centimetrov nad gležnji. To so mehki materiali, ki lepo padajo. Pa nesimetrični, fantazijski kroji, v katerih lahko postavbo le slutimo ali pa čisto nasprotni — vamp kroji petdesetih let. In končno predlaga moda še nove barve jesenskih večernih oblek, kot so klasično lepe: črna, kovinsko siva pa tudi bela in nekaj novih: bordojsko rdeča, vijoličasta in smaragdna.

ŠPORT NT – ŠPORT NT – ŠPORT NT – ŠPORT NT – ŠPORT NT

KLJUČ ZA USPEH V LJUBLJANI

BORBENOST DO KONCA

Vsekakor je bil osrednji sportni dogodek za Celje v zadnjem športnem vikendu srečanje med Slovanom in Celjem v Ljubljani v okviru II. zvezne rokometne lige. Obe ekipi sta trenutno na prvih dveh mestih in pravzaprav edina kandidata za osvojitve najvišjega naslova ter s tem uvrstitev v I. zvezno ligo, med najboljše jugoslovanske ekipe.

Derbi kot derbi. Nervozen do konca. Obe ekipi sta vedeli, kaj želita, kaj lahko dobita in kaj izgubita. Seveda s tem srečanjem, čeprav še ni nič dokončnega odločeno. Do konca je namreč še daleč. Celjski rokometišči so se enkrat — morda tokrat bolj kot vedno doslej — pokazali tisti element, ki je po-

leg vsega ostalega (tudi recimo sodnikov) prinesel zaslužen uspeh: zmago! Bili so borbeni do konca, kvalitetni v vseh pogledih in kar je najvažnejše — niso prišli na »limanice« nasprotnika, ki jih je hotel z različnimi prijemi sprovcirati. Rokometišči Celja so ob bučni, vendar fair podpori številnih navijačev iz Celja, pokazali igro, ki navdušuje in daje upanje za naprej. Med odličnimi igralci, kjer je vsak prispeval svoj delež, ni bilo slabega. Vsak je prispeval svoj delež k lepi zmagi, ki se je končala z 20:19. Pa naj bo: ne moremo mimo sigurnih Margača in Presingerja v vratih pa Vlada in še posebej Mihe Bojoviča, iznajdljivega Brožiča, še vedno krepkega in sposobne-

ga za težja srečanja Levstika, neumornega Korena, neuničljivega Mrovljeta, Luskarja... Ob tej resnično lepi borbi lahko rečemo samo nekaj: hvala fantje za vaš podvig, ki je toliko bolj dragocen v letu, ko praznujete 30-letnico obstoja in delovanja rokometu v Celju.

Je pa to tudi obveza celotnega Celja do vas in do ostalih športnikov da čimprej dobimo v našem mestu dvorano, ki bo zagotovila še hitrejši razvoj športa. Lažje je trenirati in igrati ter dosegati uspehe zdaj v pokritih prostorih, kot pa trenirati na odprtem prostoru ob vlagi, megli, mrazu in tudi dežju. Ker pa ste to dosegali doslej, je vaš uspeh še toliko bolj dragocen.

Za nadaljni razvoj rokometu se v našem mestu ni bati, saj pri klubu resno in načrtno delajo vse od pionirjev dalje. Lastni kader je zagotovljen, s tem pa tudi »duha« za lastno mesto in zato se ne čudimo več, da nas je prav »borbenost do konca« ob seriji ostalih potrebnih elementov pripeljala do lepega uspeha ob 30-letnici celjskega rokometu, ki je dal zametke za to atraktivno panogo v Sloveniji!

TONE VRABL

Odličen med odličnimi je bil Miha Bojevič. Upajmo, da bo tako tudi v prihodnje, vsi igralci z vodstvom vred pa so zato sposobni.

J. KUZMA

HOKEJ NA LEDU

NADIGRALI TIVOLI

Gledalci sobotnega srečanja med celjskimi hokejisti na ledu in igralci Tivolija iz Ljubljane so si bili po srečanju edini, da je celjska ekipa dosegla lep napredek. To kar so pokazali varovanci trenerja Jožeta Trebušaka je že več, kot smo lahko pričakovali po dveh mesecih nartne vadbe. Celjska napada in obrambi sta igrali povezano, smotno in duhovito. Igralci Tivolija so se v prvi in drugi tretjini dobesedno branili. Le z nekaterimi proinapadi so želeli izenačiti igro. Toda to jim ni uspelo.

Pri rezultatu 4:3 so Celjani ponovili igro iz prve in druge tretjine. Z lepo kombinatorno igro so dosegli še tri zadetke in prevzeli vodstvo na tablici zvezne lige — skupine B. Zadetke so tokrat prispevali — Bratec in Lesjak po dva ter Dani Kerkoš, Vertovšek in Zorko. Vsi igralci so pokazali eno od svojih najboljših iger. Po srečanju nam je trener Jože Trebušak dejal: »Nekoliko boljše je že bilo. Fantom je potrebno določeno čas, da spoznajo vrednost kombinatorne igre. Samostojni prodori so v mo-

dernem hokeju samomor za vsako ekipo. Se bo potrebno mnogo delati za še boljše igro. Kljub temu pa sem zadovoljen.«

Mladinci so igrali prav tako prvenstveno srečanje proti Tivoliju. Gostje so bili fizično močnejši, ostrejši in so gladko zmagali 8:2. Zadetka za Celje sta dosegla Vajdetič in Dimec. Žal pa se je poškodoval odlični Vajdetič, katerega je grobi igralec Tivolija Dolšak namerano udaril z drsalko v obraz.

J. KUZMA

ŠTIRJE NASLOVI

Letošnji sklepni jesenski kros za pokale Dela je prinesel tudi Celjanom in Velenčanom uspeh. Po številnih predtekmovanjih v osnovnih in srednjih šolah je samo na celjskem področju nastopilo preko 6310 tekmovalcev. Enako masovnost smo zabeležili tudi v Velenju. Najboljši so potem nastopili v Ljubljani. Uspeli so. Celjani so osvojili dve prvi mesti med posamezniki. Velenjčani pa so odnesli v Velenje dva pokala.

Starejša pionirka Celja Zvonka Blatnikova je zmagala premočno. Enako tudi Stanek Lisec pri članih. Na naslednjih mestih pa srečamo Miova, Škofa in Ribiča. Torej štiri prva mesta pri članih. To pa je tudi ekipna zmaga.

Velenjčani so imeli zmagovalca pri starejših pionirjih v Miklavžinu in pri mlajših članih v Hojanu. Poleg teh zmag pa so celjski in velenjski atleti osvojili več boljših mest med prvo deseterico. Pri veteranih pa je tretje mesto osvojil Franc Naraks iz Zalca.

ŠSD: NA PROGRAMU NOGOMET

Kot prva tekmovalna panoga v ŠSD je na vrsti nogomet. V nekaterih občinah so že opravili občinska prvenstva na osnovnih šolah, druga pa so šele v teku. Pred nami je že področno prvenstvo. V laški občini je naslov občinskega prvaka osvojila ŠSD M. Nemca iz Radeč, v moziški ŠSD Mozirje in v

velenjski ŠSD bratov Letonja iz Smartnega ob Paki. Tudi v celjski občini je prvenstvo v teku. V kvalifikacijah za naslov področnega prvaka se bodo med seboj srečali občinski prvaki iz šmarske in šentjurske občine, moziške in velenjske, žalske in celjske ter konjske in laške.

K. JUG

ŽALEC: USPEH V TRIMU

Telesno kulturna skupnost Zalec je za letošnje leto zaključila s trim akcijami, ki so lepo uspeli. Vse akcije so bile izvedene pod strokovnim vodstvom po KS, DO-TOZD-OZD in v občinskem merilu-TKS Zalec.

Prva akcija v občini je bilo kolesarjenje. V dveh občinskih akcijah je sodelovalo kar 2568 udeležencev. Razen teh dveh pa so pripravili več akcij tudi v krajevnih skupnostih. V Braslovcah jih je sodelovalo 210, na Polzeli 315, v Vinski gori 180 in na Vranskem 142. kupno je torej kolesarilo 3721 občanov.

V akciji »za vitko postavio je plavanje prav« je sodelovalo 915 občanov, kar je za 300 več kot lani, čeprav je bilo letos poletje hladno

in je bil plavalcem na razpolago samo odprti bazen v Preboldu.

»Pot pod noge — krepi mo srce« je geslo akcije hodi, v kateri je skupno sodelovalo 2075 občanov. Na HOM nad Grižami je prepešalo 580 udeležencev, na Creto nad Vranskim 317, na Oregovico nad Vranskim 226, na Behovec nad Braslovčami 310, na Dom pod Reško planino 541 ter na Lovski dom na Gozdniku 101 udeležencev.

Zadnja trim akcija je bil tek na 2400 m, ki pa v žalski občini ni uspela, kot so pričakovali. Skupno se je teka udeležilo 207 udeležencev. V trim akcijo trim tek pa lahko vključimo tudi spomladanski in jesenski kros, kjer je sodelovalo skupno 6800 udeležencev.

T. TAVČAR

NOV USPEH MODELARJEV

Od petka do nedelje so se najboljši jugoslovanski modelarji borili skupaj z ekipami Italije, Švice, Zahodne Nemčije in ostalih dežel za pokal republik. Zmagali so Celjani, ki so nastopili v dveh republiških reprezentancah. Tokrat je bila za spremembo boljša II. ekipa Slovenije, v kateri sta bila Celjana Branko Leskovšek in Lesjak, medtem ko je bila prva ekipa Slovenije (Karner in Fartelj) četrta.

Med posamezniki je v vse skupni konkurenci osvojil Branko Leskovšek (EMO) tretje mesto, Lesjak je bil osmi, Karner deveti in Fartelj (vsi Aero klub Celje) dvanajsti.

Omeniti moramo, da sta bila celjska tekmovalca Karner in Fartelj oškodovana s strani neizkušenih sodnikov.

JK

ROKOMET: DERBI TEHNUMERCATORJU

V osmem kolu prvenstva v Savinjsko-koroški con-ski rokometni ligi sta se pomerila v Celju vodeča Tehnumercator in Smartno pri Slovenj Gradcu. Celjani so zaigrali odlično in zmagali s 33:28 ter s tem prevzeli vodstvo. Srečanje so odločili Kleč, Samardžić in Pavčnik. Ta trojka je dosegla 21 zadetkov. Celje B. pa je v Petrovčah premagalo domačine z 25:19.

Pri vodstvu tekovanja pa smo dobili tudi že podatke VII. kola: Velenje : Vuzenica 35:20, Kovinar : Fužinar 33:29, Keramičar : Tehnumercator 16:26, Smartno : Petrovče 33:28 in Celje B. : Laško 35:31.

Lestvica po VII. kolu:

Tehnumercator	8	6	1	1	215:180	13
Celje B.	8	6	0	2	243:215	12
Smartno	8	5	0	3	249:211	10
Keramik	7	4	1	2	171:169	9
Fužinar	7	4	0	3	196:192	8
Velenje	7	3	1	3	178:166	7
Kovinar	7	3	1	3	179:182	7
Petrovče	8	2	2	4	186:186	6
Vuzenica	7	1	0	6	162:232	2
Tim Laško	7	0	0	7	153:198	0

J. KUZMA

NOGOMET: KOVINAR-OPEKAR PREKINJENO

V nadaljevanju tekovanja na področju CNP je bilo srečanje v prvi skupini med Kovinarjem in Opekarjem v 80. min. pri rezultatu 2:0 prekinjeno, ker je igralec Opekarja Gorjup udaril sodnika Lavriča, le ta pa je srečanje prekinil. Ostali rezultati I. skupine 7. kola: Papirničar — Olimp 0:2, Šoštanj — Senovo 5:2, Brežice — Celulozar 2:4, Ljubno — Osankarica 1:3 in Zalec — Boč 1:0.

LESTVICA

Olimp	7	5	2	0	26: 4	12
Osankarica	7	6	0	1	22: 7	12
Papirničar	7	4	1	2	18:10	9
Kovinar	7	4	1	2	22: 9	9
Šoštanj	7	3	2	2	16:18	8
Opekar	7	2	4	1	21:14	8
Ljubno	7	2	2	3	13:14	6
Zalec	7	2	1	4	10:18	5
Brežice	7	1	2	4	9:13	4
Senovo	5	1	1	3	7:20	3
Celulozar	6	1	1	4	14:28	3
Boč	6	0	1	5	10:27	1

Rezultati II. skupine 7. kola: Vransko — Dolenja vas 4:1, Polzela — Gotovlje 1:5, Elkcroj — Šmarje 6:1 in Kozje — Oplotnica 2:1.

LESTVICA

Gotovlje	7	6	1	0	35: 9	13
Ponikva	6	5	0	1	18:11	10
Kozje	7	4	2	1	14:10	10
Elkcroj	7	4	1	2	21:21	9
Šmarje	7	2	2	3	10:16	6
Polzela	7	1	1	3	9:18	5
Pivovar	4	1	2	1	9: 5	4
Oplotnica	6	1	1	4	10:31	3
Vransko	7	2	0	5	12:15	4
Dolenja vas	6	1	0	5	14:25	2

T. TAVČAR

ODLIČNI PRAŠNIKAR

Osrednje moštvo zadnjih prvenstvenih kol je v republiški nogometni ligi vsekakor ekipa Smartnega. Tudi tokrat so igralci premagali Dravo visoko 6:1 in si s tem priborili odlično tretje mesto na republiški lestvici. Končno so igralci Smartnega pričeli igrati moderno. Preko kril z lepimi podajami na sredino igrišča njihova igra spominja na angleški nogomet. In samo tako lahko tudi dosežejo tako visoke rezultate. Mladi Prašnikar pa je pri zaključnih akcijah vedno na pravem mestu ter se sedaj bori za najboljšega strelca v republiški ligi. Zatorej, iskrene čestitke ekipi Smartnega, ki je končno našla samega sebe in brez kompleksov novince v ligi napreduje iz meseca v mesec. V srečanju proti Dravi so zadetke za Smartno dosegli Prašnikar in Denžič po dva ter Omladič in Benetek.

Kladivar je ponovno izgubil. Napovedi so se uresničile. Kladivar ni sposoben ponoviti dveh dobrih iger zapored. Po dobrem nastopu proti Mariboru je celjska obramba popolnoma odpovedala v srečanju proti Iliriji. Tehnični vodja Branko Dupešol: »Izgubili smo zaslužen. Naša obramba je igrala tako slabo, da se čudimo, da nismo prejeli še več zadetkov. Neodgovorna igra v obrambnem prostoru je torej glavni krivec poraza. Pa tudi v napadu nismo igrali moderno. Izsiljujemo igro preko Dobrajca, ki žal ne najde vedno možnosti, da bi dobro spostužila soigralce. Semega pa nasprotnikovi obrambni igralci dobro krijejo. Morali bomo spremeniti takšno igro.«

V conski ligi beležimo odlično igro Velenja. Tudi Nađa ni bila

Mladi Prašnikar je v zadnjih kolih dobesedno »izprašil« mreže nasprotnikovih vratarjev. Zdal se že bori za najboljšega strelca v slovenski republiški ligi. Treba pa je igrati tudi za ekipo, ki tudi lahko po zadnjih rezultatih doseže še večji uspeh, kot ga je že. Zdal so tretji.

sposobna preprečiti Velenju zmagoviti pohod. Zmagali so igralci Rudarja in krepko vodijo na lestvici. Štečkar je v gosteh zmagal proti Peči, Straža je odpravila Rakčana, medtem ko je Dravinja izgubila. Vsi pa so igrali 2:1.

J. KUZMA

DOMAČA KRONIKA

POROKE

CELJE

Poročilo se je 14 parov, med njimi BOGOMIR JAMNIKAR, delavec, Prekorje in MAJDA ŽGAJNER, strežnica, Vojnik ter ZDENKO JAKOB, rudar, Zavrh nad Dobro in IVICA REDNJAK, poljedelca, Parož.

GORNJI GRAD

ANDREJ GLOBOČNIK, 22, mehanik, Savina in VLADIMIRA ZEHELJ, 22, krojačica, Bočna.

LAŠKO

LUDVIK VIGA, rudar in FRANCIŠKA VELIGOSEK, delavka, oba iz Strmce.

SLOVENSKE KONJICE

DRAGO VRHOVSEK, 24, Nova Dobrava in VIDA BOGATIN, 20, Skalce ter RUDOLF HREN, 22 in DANICA KAMENIK, 19, oba iz Boharine.

SENTJUR PRI CELJU

MARJAN BRILEJ, 25, poljedelec, Planinska vas in DRAGICA MANČEK, 20, prešivalca, Golobinjek; SILVESTER RIBAC, 32, avtomehaničar, Sojek in MARIJA STRAH, 23, šivilja, Vrbno; ANTON ZORKO, 61, upokojenec, Dobovec in STANISLAVA LAZAR, 51, upokojenka, Srževica; STJEPAN BRISČAN, 24, pleskar, Brezakovac in ŠTEFANIJA VIDEC, 19, natakarka, Podgrad ter ANTON KOZELJ, 20, električar in BOJANA STOPINSEK, 21, uslužbenka, oba iz Sentjurja.

ZALEC

FRANC RAMSAK, 21 in CVETKA PETEK, 19, oba iz Lipja; MILAN PALIR, 23 in DANIELA GABERSEK, 20, oba iz Polzele; JURIJ DOLINAR, 20, Migojnice in MIRA SRAML, 19, Zabukovica; VIKTOR PRISLAN, 26, Poljče in LJUDMILA VEBER, 18, Orla vas; ANTON SMIT, 26, Črni vrh in ANA ZAHOUJNIK, 20, Breta ter ANTON SUPER, 21, Vel. Pirešica in MARIJA CIGLER, 18, Paplja vas.

SMRTI

CELJE

VINKO POTOČNIK, 51, Lokovina; MIRKO BRLOŽNIK, 43, Skale; JOZE SLATINSEK, 54, Bodrišna vas; LEON KLANJSEK, 5, Celje; JOZE ČUČEK, 76, Celje; IVAN ZELIČ, 33, Strmec pri Laškem; FRANC ZLATIČAN, 70, Medlog; TEREZIJA PLAHUTA, 75, Svetina; MIHA STRASEK, 33, Polzela; FRANC KOZAR, 66, Koretno; LEOPOLD SKUTNIK, 72, Podgorje; ANTE DODIG, 60, Zagreb; NEŽA JELEN, 79, Celje; IVAN BRACUN, 73, Bezgovica in JOZE MENCINGER, 32, Velenje.

LAŠKO

MARIJA KOMERICKI, roj. Blagotinšek, 92, gospodinja, Laško; JOZE STRAVS, 73, upokojenec, Loka pri Zidanem mostu.

SLOVENSKE KONJICE

JOZEF JUSTINEK, 73, Kamna gora; IGNAČ BORNSEK, 89, Stranice in MARJAN SLAPNIK, 34, Polene.

SENTJUR PRI CELJU

ANTON PAVLIČ, 80, kmetovalec, Dobrepolje in EDVARD PLAVSTEINER, 60, upokojenec, Sentjur.

SMARJE PRI JELSAH

VILIBALD SOBOTKA, 70, Poklek; KAREL DIVJAK, 65, Pilštajn; FRANC PEVEC, 73, Vinski vrh in SIMON STRASEK, 62, Male Rodne.

ZALEC

FRANC JESENEK, 69, soc. podpiranec, Sevnica; ANTONIJA KRK, 79, gospodinja, Matke; BLAŽ MAZIL, 72, upokojenec, Stopnik; MARIJA PODBREGAR, 78, upokojenka, Polzela; PETER KOROŠEC, 87, upokojenec, Polzela; AMALIJA TAVČAR, 66, kmetica, Polzela; IVANA TRŽAN, roj. Blažič, 82, Dobriša vas; MARIJA JELEN, 75, upokojenka, Andraž; MARIJA FEGES, 66, upokojenka, Sempeter in ANTONIJA STROJANSEK, 74, kmetovalca, Dobrovle.

ROJSTVA

CELJE

36 dečkov in 32 deklic

SLOVENSKE KONJICE

2 dečka in 2 deklice

SENTJUR PRI CELJU

1 deček

SLG

Četrtek, 30. oktobra ob 19.30 uri Bulgakov: »Zojkino stanovanje« za abonma Delavska mladina in izven

KINO

UNION: 30. oktobra še ameriški barvni film »Past za inšpektorja Kahlana«

od 31. oktobra do 3. novembra ameriški barvni film »Ljubezenska pesem«

od 4. novembra dalje angleško-francoski barvni film »Nora, hiša lutke«

METROPOL: 30. oktobra še ameriški barvni film »Tri ure do zmage«

od 31. oktobra do 5. novembra ameriški barvni film »Zelo«

DOM: 30. oktobra še ameriški barvni film »Grof Jorga vampire«

od 31. oktobra do 3. novembra ameriški barvni film »87. policijska postaja«

od 4. novembra dalje ameriški barvni film »Umor v ulici Morgues«

TV SPORED

NEDELJA

9.15 Poročila
9.30 R. Bratny: Kolumbovi — TV nanašanka
10.15 Barvna propagandna oddaja
10.20 Otroška matineja: V 80 dneh okrog sveta, Biseri morja
11.10 Mozaik
11.15 Kmetijska oddaja Novi Sad (Bg)
12.00 Poročila (do 12.05)
NEDELJSKO POPOLDNE (do 12.05)
Kajkavska otroška pesem, oddaja TV Chicago — barvna glasbena oddaja Poročila
16.40 Košarka — Beograd : CZ, prenos v odmoru Propagandna oddaja
18.20 Pionirji letalstva — barvna serija
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.50 Tedenski gospodarski komentar
20.05 3-2-1
20.05 M. Kerstner: Gruntovčani — barvna nadaljevalna TV Zagreb
21.05 Karavana: Srečanje pod Vranico
21.35 Športni pregled (Zg)
22.10 TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje
14.00 Nedeljsko popoldne (Zg)
18.25 Iz filmskih novosti (Bg II)
19.00 Mladina vprašuje (Bg II)
19.30 TV dnevnik (Bg II)
20.00 Zabavna oddaja (Sa)
21.00 24 ur (Bg II)
21.15 Celovečerni film (Bg II)
22.45 Iz del J. Kozarca (Zg II)

PONEDELJEK

8.10 TV v šoli (Zg)
10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg)
17.15 Miline. Medvedek PU — oddaja TV Skopje (Lj)
17.35 Čarobna žoga — barvna risanka
17.50 Obzorik
18.05 Pozdravljen Svet — barvna oddaja
18.40 Studij na univerzi: Matematika
19.00 Odločamo
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 3-2-1
20.05 S. Vuga: Gorjupa Bajta — TV drama
21.15 Kulturne diagonale
21.45 Mozaik kratkega filma: Operacija X-70
22.05 TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
17.20 Poročila (Zg)
17.30 Lutke (Sar)
17.45 TV vrtec (Zg)
18.00 Kronika (Zg)
18.15 Narodna glasba (Bg)
18.45 Književni klub (Sa)
19.30 TV dnevnik (Sa, Zg II)
20.00 Sportna oddaja (Bg II)
20.35 Glasbena oddaja (Bg II)
21.00 24 ur (Bg II)
21.15 Celovečerni film (Bg II)

TOREK

8.10 TV v šoli (Zg)
10.00 TV v šoli (Bg)
11.20 TV v šoli (do 11.50) (Sar)
14.10 TV v šoli — ponovitev (Zg)
16.00 TV v šoli — ponovitev (do 16.30) (Sar)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg)
17.35 Metulji — barvni film
17.45 Umba kumba in Lončarjeva hči — otroška oddaja
18.00 Obzorik
18.15 Veliki šivalski vrtovi — barvna serija
18.40 Mozaik
18.45 Ne prezrite: Kako nastane lutkovna

predstava

19.10 Barvna risanka
19.30 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 3-2-1
20.05 Pogovor o...
20.55 Barvna propagandna oddaja
21.00 L. N. Tolstoj: Ana Karenina — nadaljevanje in konec
21.55 TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
17.20 Poročila (Zg)
17.30 Japonska ljudska umetnost (Bg)
18.00 Kronika (Zg)
18.15 Glasbena oddaja (Sar)
18.45 Aktualna oddaja (Zg)
19.30 TV dnevnik (Bg, Zg II)
20.00 Vapon človeka (Bg II)
20.50 24 ur (Bg II)
21.05 Zakonska zveza (Zg II)
21.50 Glasbena oddaja (Bg II)

SREDA

8.10 TV v šoli (Zg)
10.00 TV v šoli (do 10.35) (Bg)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg)
17.20 Klovni Ferdinand in nogomet, barvna oddaja
17.50 Obzorik
18.05 Mladi za mlade, oddaja TV Beograd
18.35 Mozaik
18.40 Ribolov na Ohridu — reportaža
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 3-2-1
20.05 Film tedna: Beli sid — barvni film
21.15 Gorenje novosti, propagandna oddaja
21.20 Miniature: Ivana Kobilica
TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
17.20 Poročila (Zg)
17.30 Mali svet (Zg)
18.00 Kronika (Zg)
18.15 Narodna glasba (Sk)
19.30 TV dnevnik (Sa, Zg II)
20.00 Zabavna oddaja (Bg II)
21.00 24 ur (Bg II)
21.15 Feljton (Bg II)
21.50 Helena, sodobna žena, serijski film (Beograd II)

ČETRTEK

8.10 TV v šoli (Zg)
10.00 TV v šoli (Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev do 16.00 (Zg)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg)
17.25 9 let skomin — nadaljevanje in konec
18.00 Obzorik
18.15 Mozaik
18.20 Tretji svetovni mir, 7. del
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.55 3-2-1
20.05 Bitka za ranjence — I. del barvne serije TV Zagreb
20.50 Kam in kako na odhiti
21.00 Cetrtekovi razgledi
21.55 TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
17.20 Poročila (Zg)
17.30 Otroški spored (Sar)
18.15 Zabavna glasba (Sar)
19.05 Dokumentarna oddaja (Zg)
19.30 TV dnevnik (Zg)
20.00 Krog (Bg II)
20.45 Kratki film (Bg II)
21.00 24 ur (Bg II)
21.15 TV nadaljevalka (Zg II)

PETEK

8.10 TV v šoli (Zg)
10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev (do 16.30) (Zg)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg)
17.20 Pisani svet
17.50 Obzorik
18.05 Slovenski rock 75: Tomaž Pengov, barvna oddaja
18.35 Mozaik
18.40 Kri — zdravilo
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.50 Tedenski notranjepolitični komentar
19.55 3-2-1
20.10 Sedmi naboj — barvni film
21.35 Majhne skrivnosti velikih mojstrov kuhinje
21.40 625
22.15 TV dnevnik
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
17.20 Poročila (Zg)
17.30 Otroški spored (Bg)
18.00 Kronika (Zg)
18.15 Narodna glasba (Sk)
18.45 Reportaža TV Titograd (Bg)
19.30 TV dnevnik (Bg, Zg II)
20.00 TV drama (Bg II)
21.00 24 ur (Bg II)
21.15 Večer z Zlatkom Gohovičem (Bg II)
22.25 Zabavna glasbena oddaja (Bg II)

SOBOTA

9.30 TV v šoli (Bg)
10.35 TV v šoli (Zg)
12.00 TV v šoli (do 13.15) (Sar)
13.55 Nogomet — Vardar : Hajduk — prenos do 15.50 (Sk Lj)
v odmoru Rezerviran čas
17.25 625 — ponovitev
18.00 Obzorik
18.15 Mozaik
18.20 Čeprav ne bodo šampioni — barvni film
18.40 Kje je resničnost — nadaljevanje in konec
19.10 Barvna risanka
19.20 Cikcak
19.30 TV dnevnik
19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar
19.55 3-2-1
20.00 Zvijanje je lepo — oddaja TV Beograd
20.30 Skopje 75 — prenos festivala zabavnih melodij Skopje
21.40 Moda za vas, barvna oddaja
21.50 TV dnevnik
22.05 Barvna propagandna oddaja
22.10 KOJAK — serijski barvni film
UHF — oddajnika Krvavec in Pohorje:
18.00 Kronika (Zg)
18.15 TV olimpiada (Zg)
19.30 TV dnevnik (Sa, Zg II)
20.00 Dick Cavett vam predstavlja (Zg II)
21.00 Gledalška predstava (Zg II)

PROMETNE NESREČE

VEC PREKRSKOV

JOŽE SLANDER, 69, iz Celja je vozil za tovornjakom, ki se je pri semaforju blizu osnovne šole v Celju ustavil, ker je gorela rdeča luč. Slander pa je kljub prehodu za pešce, kljub rdeči luči in kljub neprekinjeni črti prehitel stoječ tovornjak in zato na prehodu za pešce zbil 9-letnega TEA PLAHUTO iz Celja. Deček se je težje poškodoval.

OBA STA ZAVIJALA

V križišču v Dobrteši vasi sta voznika osebnih avtomobilov JOŽE TURNSEK, 35., iz Ločice, ki je pripeljal iz žalske smeri in VINKO HLEB, 18, iz Zaloga, ki je pripeljal iz smeri Sentruperta, istočasno zavijala proti cesti na Polzelo. Tako je voznik Hleb izsiljeval prednost vozniku Turnšku in se tudi zaletel vanj. Telesnih poškodb ni bilo, materialne škode pa je za 3.000 dinarjev.

NI UPOSTEVAL ZNAKA

VINCENC ERJAVEC, 41, iz Zagrada se je peljal s kolesom po Čopovi ulici, iz smeri Ljubljanske ceste, in kljub znaku, ki prepoveduje zavijanje v levo, zavil na Malgajevo ulico. Takrat je pripeljal iz smeri Trubarjeve ulice z osebnim avtomobilom EMILIJA FRANC 28, iz Celja, ki je zbila kolesarja. Leto se je pri padcu lažje poškodoval po desni rami.

POŠKODOVAN DEČEK

RADO DROLČ, 11, iz Celja se je peljal s kolesom po kolesarski stezi po Ljubljanski cesti v Celju proti središču mesta. Dohitel ga je voznik osebnega avtomobila IVAN PISKAR, 22, iz Motnika in nenadoma je deček, ne da bi to z roko nakazal, zavil v levo pred osebnim avtomobil. Voznik ga je zbil po cestišču, pri čemer se je Rado težje poškodoval — ima pretres možganov in zlomljeno levo nogo.

NESREČA NA SVETINI

Proti Svetini se je peljal z osebnim avtomobilom Marjan GAJSEK, 27, iz Kopol. Blizu odcepa ceste proti Domu na Svetini se je srečal z voznikom osebnega avtomobila FRANCEM KUMERJEM, 37, iz Celja. Ker je vozil Gajšek prehitro in po sredini ceste, se je zaletel v Kumerjev avtomobil, katerega je odbilo in se je štirikrat prevrnil preko svoje osi ter obstal 20 metrov pod cesto. Pri nesreči se je težje poškodovala — ima pretres možganov in poškodovano hrbtenico — sopotnica MAGDA KUMER, 34, iz Celja. Škode je za 20.000 dinarjev.

BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

IVAN CESAR, 32, iz Metleč se je peljal z osebnim avtomobilom od doma proti Šošanju. Na nezavarovanem železniškem prehodu v Metlečah je zapeljal na tračnice v trenutku, ko je iz smeri Celja pripeljal motorni vlak, katerega je vozil JOŽE BRIC, 49, iz Slatine pri Velenju. Bric je močno zaviral in opozarjal z zvočnimi signali, vendar je kljub temu z odbijačem odbil osební avtomobil na travnik. Težje so se pri nesreči poškodovali voznik CESAR ter štiriletni sin DAVID in dveletna JANJA. Miličniki so ugotovili, da je vozil Cesar brez voznškega dovoljenja.

PREMOCNO JE ZAVRL

MIHAEL BAC, 28, iz Celja se je peljal po Teharski cesti v Celju in v dvojnem ovinku močno zavrl, ker je tudi vozilo pred njim zaviralo. Pri tem pa ga je zaneslo na levi vozni pas, kjer je trčil v osební avtomobil, s katerim se je iz nasprotné smeri pripeljal ANDREJ PREVOLNIK, 34, iz Sentjurja. Pri nesreči se je poškodoval sopotnik v Bačevem avtomobilu — FRANC KRIVEC, 48, iz Celja, ki ima pretres možganov in rano na nosu, materialne škode pa je na obeh vozilih za 15.000 dinarjev.

ZBIL PESCA IN POBEGNIL

Na Bregu v Celju je na lokalni cesti voznik kolesa na pomožni motor SLAVKO BEDNJICKI, 25, iz Celja dohitel ANICO MAJČEN in njenega 5-letnega sinčka DEJANA ter ju zbil po cestišču. Vsi trije so padli in se lažje poškodovali, voznik Bednjički pa je s kraja nesreče pobegnil, vendar so ga miličniki našli že po dobri uri.

Bata Živojinović — posnet pred Ljubljansko banko lani v Celju ob Tednu domačega filma. Jutri bo svetovni dan varčevanja, pa je tale posnetek ob bližajočem se Tednu domačega filma kar aktualen. Tudi zaradi Bate, ki ga gledamo v nadaljevalki Zivljenje je lepo.

Foto: DRAGO MEDVED

ŠTIRJE FANTJE POJEJO

Frankolovo je znano po dobrih pevcih. Tradicija prepevanja je narekovala, da so oživili pevski zbor, ki ga vodi prof. Marjan Lebič, poleg tega pa imajo vokalni kvartet. Prav slednji je znan tudi po tem, da je že nastopal v različnih narodnozabavnih ansamblih. V zadnjem času pa so se ogreli za samostojno nastopanje — s pretežno narodnimi pesmimi. Zmotili smo jih sredi vaj za samostojen koncert v Frankolovem. Olepševalno in turistično društvo je njihov pokrovitelj, ki bo po tem uvodnem nastopu organiziralo številna gostovanja — nekdo pač mora. Tone Gregor — uslužbenec, Valdi Podjavoršek — mizar, Edi Šibanc — poslovodja in Rado Pintar — uslužbenec, predstavljajo ubran vokalnoglasbeni kvartet katerega je prijetno poslušati, posebej še zato, ker je njihov repertoar znan tudi po tem, da pojo prave domače frankolovske pesmi, katerih avtorji niso znani ali pa so te pesmi ponarodele v toliki meri, da jih frankolovski pevci pripisujejo, svojemu kraju. Družji jih velika ljubezen do petja, družji jih prijateljstvo, zavoljo katerega so ostali zvesti prepevanju prav v domačem okolju.

S. Z.

SKOK ČEZ LUŽO (11)

POSLEDNJI DOM

Zapiski z enomesečnega potepanja po ZDA

V kavbojkah smo lahko mnogokrat videli kot stransko osebo moža v črnem, kako drhte pričakuje izid dvoboja in meri oba revolverša, da bo enemu naredil krsto. Ze na Divjem zahodu je bil poklic pogrebnika nujno potreben, danes pa so Američani — premožni seveda — naredili iz zadnje poti pravi spektakel.

Lastnik pogrebnega podjetja ni mala stvar. Nič kolikokrat sem na najrazličnejših ulicah ameriških mest — vendar praviloma v zelo lepo urejenih ulicah — videl velike hiše s ponosnim pročeljem in črnim napisom Funeral Home.

V družbi, kjer je premoženje merilo veljave in kjer je sistem dedovanja izdelan do potankosti, saj gre mnogokrat za velikanke vsote, je smrt še pomembnejši družinski dogodek kot drugod. Je že tako, da tam, kjer nič nimajo, resnično objokujejo pokojnika, tam, kjer pa imajo kaj pod palcem, se hitro začne boj za puščino.

Oglasov za prijetno smrt, za čudovito urejeno zadnje bivališče, za najlepšo zadnjo pot itd. ne manjka. Najboljše pa je ta, ki ti ponuja najboljši servis, oziroma najboljše usluge pod soncem. Kaj vse je tu zajeto ne bi popisoval, jasno pa je, da pokojnik izgleda kot dojenček, preden ga pokopljejo.

Zunanji učinek »servisa« je izreden. Pogrebno podjetje da na razpolago dolge, črne limuzine brez drobca prahu, livrirane voznike, vsak avtomobil

Piše MILAN SENIČAR

je opremljen z vijoličastimi zastavicami z belim križem. Ceremonija ob grobu je »veličastna«. Vse lepo in prav, to lahko ima samo tisti, ki si je v življenju nabral toliko denarja, da že pred »dokončnim problemom« letih ni imel. Okroglo rečeno velja danes pogreb za človeka srednjega standarda od 2.500 do 3.500 dolarjev. Če jih nimaš, je pač pogreb sila enostaven. In veliko jih je, ki imajo izredno enostavne pogrebe.

Ko v Washingtonu zaviješ čez reko Potomac, prideš do Arlingtona, kjer je zadnje počivališče vojakov državljanske vojne, obeh svetovnih vojn ter korejske in vietnamske. Tu počivajo tudi znaní generali, oziroma sploh višji oficirji ameriške vojske.

Arlington je razumljivo odprt za svoje, hkrati pa za številne turiste, ki plačajo vstopnino, saj s to vzdržujejo ogromni kompleks parka oziroma pokopališča.

Skromna plošča na grobu Johna F. Kennedyja

Pogled na Arlington je prav tako veličasten kot grozljiv. Zaradi ogromnih dimenzij ima uprava pokopališča številne mini avtobuse, navezane druga na drugega. Skozi veličasten vhod se zapelješ v zelene poljane do zadnjega kotička »posute« z enostavnimi belimi križi. Vojaško pokopališče. Križ do križa, v ravnih vrstah.

Vsak obeležuje enega padlega vojaka. Pot po kateri vozimo se dviga, spušča in vijuga med grobovi. Nekaj minut se voziš in na obeh straneh poljane križov. Turisti žvečijo gume, le Evropejci so nekoliko zadržani.

Avtobus ima dva »postanka«. Pri grobovih bratov Kennedy, Johna in Roberta. In pozneje pri me-

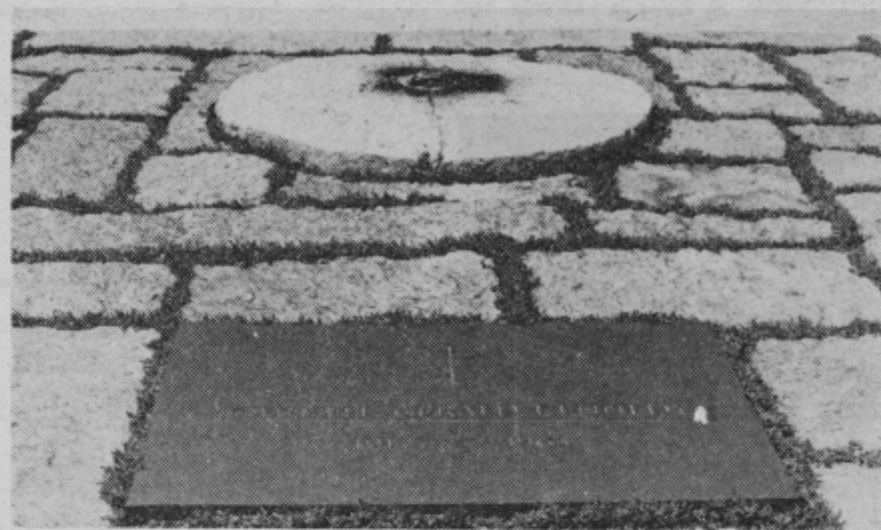
njavi straže pred spomenikom neznani vojaku.

Nepoučen človek bi pričakoval (ob znani moči in bogastvu Kennedyjevih) ogromno grobnico v marmorju, cvetju. Prizor pa je zaradi neverjetne enostavnosti mnogo bolj pretresljiv. Brata nista pokopana na poljani s križi. John ima okoli groba verigo zaradi obiskovalcev, nikjer gomile, le enostavna kamnita ploskev enake višine kot tla. Majhna plošča na tleh z njegovim imenom in ogenjček. Nič drugega. Nekaj deset metrov stran počiva Robert. Tudi tu nobene gomile, le sredi travnika, ki se dviguje v hrib, enostaven bel križ in mala košarica s cvetjem. Nič drugega! Morda je vse v tem, da še tako veličastno grobišče ne bi moglo dovolj izpričati veličastnosti, kot jo je ta enostavnost.

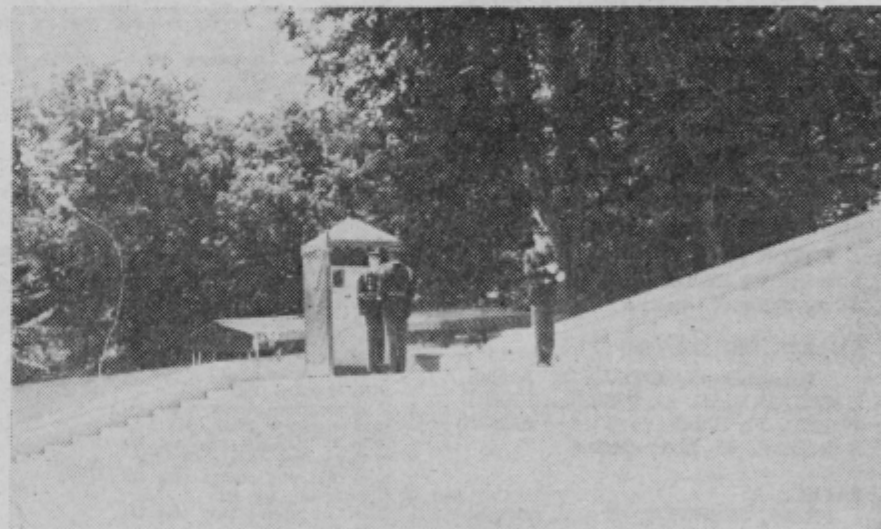
Menjava straže je spektakel, prestudiran in izveden do najmanjše podrobnosti. Tega kar je delal narednik s puško pri pregledu ne bi verjel človek niti v filmu. Gibi preračunani na učinek pri gledalcih in totalna brezhibnost.

In zopet nazaj med spomeniki (ki le redko dosega veličastnost spomenikov na celjskem pokopališču) do izhoda. Tu si reka turistov privoščil mrzlo limonado in obnovo zalogo žvečilne gume.

(Se nadaljuje)

Se skromnejši je spomin na brata Roberta

Menjava straže pred spomenikom neznani junaku

PROGRAMI ŠESTIH SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI V OBČINI LAŠKO

SKLADNOST MED INTERESI OBČANOV

VSI PREDLOGI VSEBUJEJO STABILIZACIJSKI UKREP: PRECEJŠNJE POVEČANJE NALOG IN AKCIJ OB SORAZMERNO MALEM POVEČANJU SREDSTEV V PRIMERJAVI Z LANSKIM LETOM.

SKLADNOST MED INTERESI OBČANOV

Temeljne samoupravne skupnosti v občini Laško ponovno stopajo pred delovne ljudi s svojimi delovnimi in finančnimi načrti. Programi, ki jih napisane dajejo v javnost skupščine vseh petih samoupravnih skupnosti, so zbir najbolj nujnih, rekli bi, neodložljivih zadev. Vse, kar bo manj od tega, bo določena žrtev, torej mora biti zavestno storjena.

Programi so namenjeni vsej javnosti, v prvi vrsti pa delovnim skupnostim, ki iz ustvarjenega dohodka s samoupravnim sklepom o stopnjah prispevka za skupno porabo financirajo izvedbo teh programov.

Na vseh petih skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so se delegati temeljito zavedali, da stopajo pred kolektive, ki so v ostri bitki za stabilizacijo. Tudi v samoupravnih interesnih skupnostih so programe sestavljali v okviru sprejetih stabilizacijskih programov. Vsaka skupnost ima stabilizacijski program, vendar pa je poglavitni prispevek k stabilizaciji to, da se spisek potreb od lanskoletnih zahtevkov ni povečal za več, kot je bila dogovorjena inflacijska stopnja, da pa so programi dela, če jih primerjamo z lanskimi, mnogo obsežnejši, zahtevnejši.

V nadaljevanju objavljamo pet programov in hkrati tudi pet poročil o opravljenem delu. Seveda bodo razlagali programov, ki bodo vsak svojo interesno skupnost zastopali na bližnjih sestankih in javnih obravnavah, oboroženi še z več podatki in dokumentacijo, kajti vsega, tudi zaradi varčevanja, ni bilo moč natisniti.

Enaki pogoji za vse otroke

PREDLOG PROGRAMA VZGOJNO IZOBRAŽEVALNE DEJAVNOSTI

Interesna skupnost za vzgojo in izobraževanje v občini še naprej ostaja Izobraževalna skupnost, katere naloga je bogatitev učno vzgojnega procesa ter večanje dejavnosti v smislu prehoda v podaljšano šolo.

Poseben družbeni pomen terja od te skupnosti in njenega delovanja potrebno stabilnost, ki je zasnovana v zakonskih predpisih in družbenih dokumentih.

Izračun sredstev za izvršitev nalog v l. 1976 se opira na:

- organizacijska poročila zavodov s področja vzgoje in izobraževanja,
- verificiran samoupravni sporazum,
- zakonsko predpisana minimalna stopnja amortizacije nepremičnin in premičnin.

V obvezno osnovno šolanje je na območju vključenih 2.433 otrok, ki svoje znanje pridobivajo na štirih centralnih šolah in 10 podružničnih šolah. Pouk se opravlja v 116 oddelkih, za kar je potrebnih 142.234 pedagoških ur.

Za realizacijo šolskega programa je na vseh šolah zaposlenih 114 učiteljev, ki vsakodnevno in v dveh izmenah opravljajo svojo učno obveznost. Poleg pedagogov je še na vseh zavodih zaposlenih 48 oseb tehničnega kadra (računovodje, administratorji, hišniki, kuharice, snajilke).

Za pokritje obveznosti izplačil osebnih dohodkov z vsemi prispevnimi stopnjami za vse izobrazbene strukture tega kadra se v letu 1976 potrebuje — 21.143.312 dinarjev.

Vzdrževanje objektov terja precejšnjo višino denarnih sredstev, prav tako redni materialni izdatki za nemoteno poslovanje. Programirano — dinarjev 2.252.406.

Amortizacija opreme, učil in nepremičnin se prizna po predpisanih minimalnih stopnjah ter znaša — dinarjev 462.900.

Poleg financiranja rednega obveznega šolanja, je naša interesna skupnost dolžna pokriti del stroškov za spremljajoče dejavnosti glasbene šole v Radečah in Laškem, predšolsko vzgojo in podaljšano bivanje za kar planiramo dinarjev — 3.245.823.

Poleg naštetih obveznosti so pri skupnosti še druge obveznosti za financiranje vzgoje in izobraževanja po stroškovnih mestih kot sledi:

Zavod Ivanke Uranjekove Celje — dinarjev 325.000

V zavodu Ivanke Uranjekove v Celju je vključenih 6 prizadetih otrok, za katere ni možno pridobiti skrbniških družin na našem območju in so v tem zavodu vključeni preko celega leta.

Soloobvezni telesno prizadeti otroci, ki se šolajo v specialnih zavodih izven občine Laško dinarjev — 600.000

Oskrbnina je od primera do primera različna, plačuje pa se za 12 mesecev.

Štipendije dinarjev — 453.600

Za pridobitev pedagoškega poklica skupnost štipendira 33 dijakov oziroma študentov na srednjih, višjih in visokih šolah, s povprečno štipendijo 800 dinarjev me-

sečno. S to kadrovske štipendije se urejuje veliko pomanjkanje pedagoškega kadra predvsem na podružničnih šolah.

Financiranje skupne in strokovne službe dinarjev — 464.686.

V l. 1975 je bila ustanovljena skupna služba za finančno-administrativno poslovanje interesnih skupnosti.

Delo voljenih organov dinarjev — 30.000

Ta znesek predstavlja stroške delegatov vseh samoupravnih organov skupnosti za delo na sejah, regionalnih in republiških posvetih.

Solske ekskurzije za učence od 4. do 8. razreda programirano dinarjev — 60.880

Interesne dejavnosti	dinarjev 979.511.—
Učbeniki, pripomočki, mladinski tisk	dinarjev 381.825.—
Solske mlečne kuhinje	dinarjev 537.693.—
Testiranje novincev male šole	dinarjev 28.000.—
Mala šola	dinarjev 158.760.—

Vse te stroškovne postavke združujejo sredstva za pomoč učencem pri šolski in izvenšolski dejavnosti, za pripravo vstopa v šolo ter pri prehranjevanju izboljšanja kvalitete hrane in pomoč socialno ogroženim otrokom.

Pri postavki »učbeniki, pripomočki, mladinski tiska«, si interesna skupnost zastavlja nalogo pomoči nabave učbenikov ter pripomočkov za vse potrebne otroke, istočasno pa se predvideva regresiranje mladinskega časopisa, ki je prav tako potreben v učnem in vzgojnem procesu naših mladih.

Bančna provizija dinarjev — 35.000

To so stroški poslovanja za SDK Laško z ozirom na celoten promet transformiranja sredstev zavodom.

75 odstotna amortizacija nepremičnin dinarjev — 245.000

75 odstotna amortizacija predstavlja obvezno združevanje finančnih sredstev po najnižji amortizacijski stopnji, koristijo pa se po prioriteten vrstnem redu za najbolj akutne probleme podružničnih šol.

Sredstva za upokojene delavce v l. 1976 dinarjev 13.859

Po samoupravnem sporazumu so zavodi dolžni upokojenim delavcem zagotoviti odpravnino v najmanj enkratnem poprečnem znesku, sredstva pa se združujejo pri izobraževalni skupnosti.

Po samoupravnem sporazumu prejmejo delavci jubilejne nagrade in sicer za 10, 20 in 30 let delovne dobe v prosvetni službi, za kar planiramo v l. 1976 dinarjev — 45.104

Težka delovna mesta — dinarjev 475.116

Sredstva za dodatek učiteljem na podružničnih šolah s težjimi delovnimi pogoji se kategorizirajo z ozirom na težino dela v hribovitih predelih, oddaljenosti od centrov, prometnih zvez, razdelitev se opravi po kategorizaciji delovnega mesta za dodatek k osebnemu dohodku.

Prevozi otrok — dinarjev 1.340.000

Stroškovna postavka prevozov otrok temelji na zakonskih določilih — oddaljenost 4 km od prebivališča učenca do šole, predstavlja pa močno obremenitev obveznosti in odvisnost sredstev od cen storitev prevoznih podjetij. Prevoz se povečuje za novo progo Laško — Breze — Vrh — Laško.

Letovanje otrok iz socialno ogroženih družin — dinarjev 126.000

Zaradi zdravstvene in socialne ogroženosti velikega števila šolskih otrok se letno pošilja v kolonijo Izola 150 otrok po temeljitnem pregledu in preudarku strokovnih služb.

Obvezna rezerva 1 odstotek od priliva sredstev se mesečno odvaža na poseben račun pri SDK Laško predvidevam pa, da bo v l. 1976 znašala — dinarjev 334.518

Sofinanciranje gradnje Tehničnega šolskega centra v Celju — dinarjev 900.000

Tu nastopa dolžnost naše skupnosti pri izgradnji prepotrebne objekta, saj gospodarstvo rabi veliko število tehnikov vseh vrst profilov.

Iz celotnega programa je razvidno, da interesna skupnost vzgoje in izobraževanja občine Laško, ob izhodiščih obsega dejavnosti iz leta 1975, potrebuje za proračunsko leto 1976 skupaj vseh sredstev — dinarjev 34.639.693, ki jih želi ob pomoči vseh zaposlenih občanov zbrati in ta program tudi uresničiti.

POROČILO O DELU SKUPNOSTI VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Vzgojno izobraževalni proces osnovne šole beleži premik v idejni usmerjenosti pouka ter v letu 1974—75 delno izboljšanje materialne osnove te dejavnosti.

Delavci združenega dela so v razpravah in programu te dejavnosti posvetili uspešne razprave in predloge, ki so kasneje v finančnem načrtu vzgojnoizobraževalne dejavnosti za leto 1975 našle to zadevni vir financiranja.

Vse programirane naloge se v letošnjem letu zaključujejo uspešno, saj so delovni kolektivi pokazali resničen posluh.

Redna dejavnost učno vzgojnega procesa kaže svoje uspehe v zmanjšanem osipu, v bogatitvi izven šolskega dela v obliki interesnih dejavnosti, testiranju novincev, podaljšani mali šoli, delnemu sofinanciranju pripomočkov za novo matematiko ter raznih oblikah dopolnilnega pouka.

Naša občina je poznana po velikem številu otrok — šolarjev — vozačev, ki zaradi svoje oddaljenosti dobivajo brezplačne vozovnice, za prevoz v šolo in domov. Urejen je tudi dodaten prevoz z novim šolskim avtobusom z območja Male Breze — Laško, ter podaljšano progo proti Jurklostru.

V letu 1975 so samoupravni organi posvetili posebno skrb ustanovitvi dislociranega oddelka — glasbene šole v Laškem, prav tako ureditvi podružnične šole v Reki ter Lažišu.

Zal predviden program za popravila podružnic v Svibnem in Vrhu nad Laškimi ni uspel, saj je Skupnost morala presežke iz leta 1974 v sredini leta prenesti v sklad občinske obvezne rezerve. Vse te sestavljene naloge adaptacij oziroma popravila podružničnih šol ostajajo še naprej nosilna naloga v obliki intervencij v letu 1976 s poudarkom pomoči nerazvitim krajevnim skupnostim.

Omeniti je potrebno tudi predvideno pomoč pri sofinanciranju srednjeročnega šolstva, kar pa je do tega obdobja izpadlo prav zaradi že omenjenih prenosov sredstev v občinski rezervni sklad.

Kljub prizadevanju zaposlenih v naši občini za izboljšanje materialne baze ter s tem še hitrejšega premika nujen našim učencem boljše prostorov pa vendar ugotavljamo, da vseeno ne moremo vseh teh problemov urediti preko noči, saj dediščina preteklosti je dokaj skromna.

Socialnih primerov je več

PREDLOG PROGRAMA SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

Skupnost socialnega skrbstva izhaja v svojem programu iz analize potreb delovnih ljudi in možnosti, ki jih daje družbena skupnost za to področje delovanja.

Ob upoštevanju splošnih družbenih potreb zajema program socialnega skrbstva sistem ukrepov in dejavnosti s katerimi zagotavlja socialno varnost ogroženim posameznikom, družinam in skupinam občanov, ki niso sposobni za delo, ter nimajo sredstev za preživljanje. Skupnost skrbi tudi za pravice in varstvo otrok in mladoletnikov, ki v družini zaradi najrazličnejših vzrokov nimajo ustrezne vzgoje in varstva.

Pomembno področje delovanja je tudi varstvo družine, ki je zaradi hitrega tempa življenja in včasih tudi nepriljubljenosti izpostavljena najrazličnejšim frustracijam.

Program delovanja skupnosti zajema predvsem naslednje naloge:

1. Varstvo otrok in mladoletnikov:

a) število gojencev v vzgojnih zavodih se bistveno ne povečuje, vendar cene oskrbnih dni močno naraščajo in bo za nemoteno delovanje varstva v letu 1976 potrebnih nekaj več sredstev kot lani;

b) v vzgojno-poboljševalnih zavodih število gojencev rahlo narašča tako kot narašča kriminaliteta. Za pravilno oskrbo in vzgojo teh otrok, ki so vedenjsko in osebnostno moteni je največkrat premalo narejenega, ker je odkrivanje takih otrok nesistematično. Skoraj edino merilo so delikti, čeprav vemo, da je vzgoja v tej fazi znatno nižja in manj uspešna;

c) otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju predstavljajo posebno skrb socialne službe. Se vedno moramo ugotavljati, da bi bilo potrebnih več zavodov, ki bi skrbeli za to najtežjo obliko prizadetosti, ki staršem in socialni službi predstavlja skoraj nerešljiv problem. Mnogo je zamujenega pri rehabilitaciji prav zaradi predolge čakalne dobe;

d) posebna oblika varstva in vzgoje so rejnine v družini, ki imajo za to primerne kvalitete. S to obliko varstva ni posebnih problemov, le družin, ki ustrezajo za-

htevam je malo. Število otrok v rejništvu kljub vsemu narašča.

V letu 1976 predvidevamo za navedene oblike skrbi za otroke 350.800 din

2. Varstvo odraslih

a) Specifičen problem, ki se kaže na območju občine Laško je visok odstotek ljudi starih nad 65 let. Demografska statistika izkazuje kar 16 odstotkov starih ljudi. Ta pojav pa terja do družbe polno razumevanje. Čeprav ima večina teh občanov zagotovljeno materialno varnost je počutje teh ljudi v mnogih primerih slabo. Tare jih osamljenost, slabo zdravstveno stanje in slaba oskrba. Največkrat so ti ljudje slabo pokretni in nujno potrebujejo sosesko pomoč. V ta namen delujejo socialne komisije pri krajevnih skupnostih. Tudi to delo terja določena finančna sredstva, ki jih mora zagotoviti skupnost socialnega skrbstva;

b) duševno in telesno prizadeti občani, ki so v domačem okolju moteči potrebujejo stalno domsko oskrbo v posebnih zavodih, kapacitete teh zavodov ne zadoščajo potrebam, kar povzroča socialni službi stalne težave, ker število občanov, potrebnih zavodske oskrbe narašča;

c) za ljudi, ki zaradi starostnih sprememb ali slabega zdravstvenega stanja ne morejo živeti sami, skrbi socialna služba v splošnih socialnih zavodih. Tudi tu so potrebe znatno večje, kot so domske kapacitete.

Napram lanskemu letu število primerov narašča.

d) Oskrba v drugih družinah stagnira. Vzrok je v nizkih rejninah in premajhnih stanovanjskih kapacitetah. Seveda pa oskrba starostnika poleg teh dveh pogojev zahteva še polno mero humanosti, ki se je z denarjem ne da stimulirati.

Za vse oblike varstva odraslih, skupnost socialnega skrbstva planira za leto 1976 — 1.061.045,00 din.

3. Družbeno denarne pomoči so stalna oblika socialnega skrbstva za tiste občane, ki jim ta pomoč predstavlja edini vir preživljanja ali pa tistim, ki jim je družbeno denarna pomoč dodatni vir preživljanja.

Občanom, ki so zaradi trenutnih vendar objektivnih težav zašli v težak socialni položaj, skupnost dodeljuje začasne ali enkratne družbene denarne pomoči. Višina teh pomoči je lahko različna in je najnižja 50 din za tiste, ki materialno niso močno ogroženi, potrebni pa so zdravstvenega varstva. Tistim občanom, ki jim je družbeno denarna pomoč edini vir za preživljanje, zagotavlja skupnost 650 din, kar je enako polovici varstvene pokojnine.

Za obliko varstva potrebuje skupnost socialnega skrbstva v letu 1976 — 792.813,00 din.

4. Sodelovanje s humanitarnimi organizacijami je oblika dela, ki lajša probleme ogroženim občanom. Tako skupnost tesno sodeluje s Klubom zdravljenih alkoholikov in pomaga pri rehabilitaciji zdravljenecov. S tem preprečuje nadaljnji propad družin alkoholikov in zagotavlja boljše vzgojo otrokom, ki so v takih družinah najbolj ogroženi.

Stalno povezanost terja tudi delo na področju Rdečega križa in z Društvom invalidov.

Potrebna sredstva za leto 1976 — 100.000,00 din.

5. Skupnost socialnega skrbstva zajema v svoj delokrog tudi ukrepe kot so:

- stroški sprejemališč za begavčke
- stroški odvzema opravilne sposobnosti
- potni stroški
- pogrebni stroški

— rehabilitacija kmečkih otrok in delo socialnih komisij pri krajevnih skupnostih, ker se sredstva porazdelje po potrebah krajevnih skupnosti za kar je planirano 60.000,00 din.

6. Občina Laško nima svojih socialnih domov, kamor bi lahko pošiljali oskrbovance iz svojega področja. Vezana je na Trubarjev dom v Loki. Kot soustanovitelj je skupnost dolžna planirati tudi sredstva za izgradnjo in opremo novega paviljona. Planirana sredstva v ta namen so 350.600,00 din.

7. Za nemoteno delovanje službe skupnosti socialnega skrbstva, skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti, ter delo skupščine skupnosti in njenih organov kjer so zajeti materialni stroški in osebni dohodki delavcev v skupni in strokovni službi ter stroški delegatov bo v letu 1976 potrebnih 624.472,00 din.

8. Skupnost mora imeti tudi obvezno rezervo v višini 1 odstotka kar znaša za leto 1976 — 31.980,00 din.

Skupni stroški skupnosti socialnega skrbstva bi bili 3.371.710,00 din.

Program skupnosti bi moral zajemati tudi sredstva namenjena za delo Republiške skupnosti socialnega skrbstva, vendar do sedaj nimamo nobenih meril za izračun teh sredstev.

POROČILO O DELU SKUPNOSTI SOCIALNEGA VARSTVA

Skupnost socialnega skrbstva zrcali problematiko, ki kaže na stopnjo razvitosti občine.

Problemi so številni in v mnogih primerih le delno rešljivi.

Kljub več ali manj enotnemu načinu financiranja se skupnost prav v letošnjem letu spoprijema s težavami, ki jim v celoti ne bo kos. Krivdo za to je iskati v nenakovrednem štartu skupnosti napram ostalim interesnim področjem.

Kljub finančnim težavam smo dvignili družbene denarne pomoči iz prejšnjih 550 na 650 din. Ob tem nam pomaga Republiška skupnost socialnega skrbstva.

Poživili smo delo svetov za varstvo odraslih in varstvo družin.

Posredno se vključujemo v stanovanjsko politiko socialno ogroženih občanov.

Skupaj s pokojninsko invalidsko skupnostjo skušamo urejati boljši standard ljudi, ki so iz kakršnihkoli razlogov morali zapustiti svoj domači kraj in se vključiti v domsko oskrbo.

Skupnost redno pomaga pri usposabljanju mladine, ki v normalnih okoliščinah ne more dosegati optimalnih uspehov.

Takih dejavnosti, ki le kažejo trend izboljševanja je še več, vendar je prav, da že sedaj razmišljamo o zvišanju prispevne stopnje in na ta način omogočimo kvalitetnejše delovanje skupnosti.

Vrtec tudi v Rimskih Toplicah

PREDLOG PROGRAMA SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA

Skupnost otroškega varstva občine Laško ostaja še naprej nosilec investicijske politike izgradnje vzgojno-varstvenih objektov v naši občini. Vzpostavljen je organizator dnevnega varstva in socializacije dela otrok iz podeželja, opravlja pa tudi nalogo odprave razlikovanja do kmečkih otrok.

Skupnost otroškega varstva občine Laško izhaja iz nalog, začrtanih v dolgoročnem programu in nalog predvidenih za eno proračunsko leto.

Stroškovna mesta skupnosti so naslednja:

	dinarjev
Anuiteta odplačila kredita za VVZ Radeče	29.926.—
Soudoležba za socialno ogrožene otroke, ki so vključeni v vzgojno izobraževalno vsakodnevno varstvo, je nujno potrebno zaradi ekonomskih cen v zavodu. Skupnost bo prispevala v l. 1976 za doplačila 200 otrok	540.000.—
Vzgoja in socializacija podeželskih otrok je začeta akcija skupnosti. S to obliko vzgoje predšolskih otrok so doseženi takšni rezultati, da je to začeto delo potrebno nadaljevati in po možnosti še na druge kraje razširiti. Za dopolnitev igral in mentorsko plačilo skupnost programira	30.000.—
Investicija vrtca v Rimskih Toplicah	4.000.000.—
Dotacija zveze skupnosti otroškega varstva ljubljana za otroške dodatke iz socialno ogroženih kmečkih družin v občini Laško	500.000.—
Anuiteta kredita za VVZ Laško	177.330.—
Zdravstveni pregledi 3-letnih otrok (300 otrok)	80.000.—
Skupaj	5.357.256.—

POMOČ SKUPNOSTI

Problemi predšolske vzgoje in varstva izbijajo na dan že vrsto let nazaj, pri čemer skuša skupnost otroškega varstva s pomočjo zbranih sredstev po prispevni stopnji te probleme omiliti. Takojšnje rešitve niso možne, saj ugotavljamo veliko potrebo varstva v centrih, prav tako vzgojo na podeželju.

Leto 1975 je prelomnica za pomoč čistim kmečkim družinam in sicer v skoraj 100 odstotkov večjem obsegu kot je bilo leta 1973.

Otroci teh družin so deležni finančne pomoči v obliki otroškega dodatka, odvisno od finančne moči njihovih roditeljev. Socializacija otrok na podeželju je prav tako uspešno zastavljena naloga, saj je tudi kmečkega otroka potrebno pripraviti na prehod v malo šolo, mu približati igranje in igrala, žal pa ta naloga ni razširjena v vse centre obrobni krajevnih skupnosti, ker ni ustreznega kadra. S to obliko dela bo potrebno nadaljevati in temu primerno zagotavljati določena finančna sredstva.

Glavni nalogi v letu 1975 sta bili v zaključitvi del vrtca v Laškem ter odkupu zemljišča za vrtec v Rimskih Toplicah, oboje je v zaključni fazi, ter se uspešno realizacije predvideva do konca tega proračunskega leta.

Z odkupom zemljišča v Rimskih Toplicah za gradnjo vrtca se bo pričela bitka za postavitev tega objekta, saj so Rimske Toplice kot večji center brez organiziranega varstva predšolskih otrok in terja hitro rešitev.

Prodor kulture v širino

PREDLOG PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI

Kultura je del bistvenih dejavnikov razvoja socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil in vsestranskega razvoja osebnosti, humanitacije socialističnih odnosov in splošnega napredka družbe, zato tudi socialistična družba zagotavlja svobodo kulturnega in umetniškega ustvarjanja.

Pri izdelavi programa za leto 1976 izhajamo predvsem iz tehih postavk:

- Kultura postaja del vsakdanjega življenja ljudi,
- programske naloge so sestavljene tako, da zagotavljajo uspešen razvoj ustvarjenih sposobnosti ljudi, socialističnih družbenih odnosov ter razvoj svobodne in humane osebnosti,
- Intenzivirati ukrepe za zaščito kulturnih spomenikov, spominskih obeležij, okrepiti arhivsko dejavnost,
- vključevati v program dela čimvečje število občanov, zlasti pa mladine,
- urediti vzdrževanje kulturnih domov,
- razviti umetniško ustvarjalnost na vseh področjih,
- razširiti in okrepiti muzejsko dejavnost, kulturno prosvetno in znanstveno raziskovalno dejavnost,
- omogočiti občanu ogled kvalitetnih kulturnih predstev.

Usmeritev razvoja kulturne skupnosti izhaja iz temeljnih iznodišč družbeno ekonomskega razvoja širše družbenopolitične skupnosti SR Slovenije in občine Laško.

1. Na področju spomeniškega varstva lahko ugotovljamo, da so potrebe po tovrstni dejavnosti večje. Zato bomo usmerjali razvoj dejavnosti predvsem v zaščito tistih kulturnih spomenikov, ki do sedaj še niso bili obravnavani, sem spadajo predvsem zaščita kartuzijskega samostana v Jurkloštru, ki se je začela že v letu 1975 in ruševin cerkve na Brunku. Spomeniško varstvena analiza naselja Radeče. V programu do leta 1976 imamo zaščito nekaj manjših objektov, ki jih bomo reševali skupno z uporabniki teh objektov. Potrebna sredstva za leto 1976 — 122.500 dinarjev.

2. Področje arhivarstva je vezano na zelo neugodne prostorske razmere. Osnovna naloga kulturne skupnosti občine Laško je, redno zagotavljati sredstva za nemoteno delo in eventualno razširitev prostorov. Potrebna sredstva za leto 1976 — 29.500 dinarjev

3. Na področju knjižničarstva je nujno urediti strokovno knjižnico in dobivati potrebno strokovno literaturo, ki poleg marksistične zajema tudi literarno poglavitnih gospodarskih panog v občini Laško. Knjižnici je potrebno zagotoviti tudi strokovnega delavca. S tem bi matična knjižnica prevzela vlogo samostojne institucije, ki bo strokovno pomagala tudi ostalim knjižnicam ter organizirala izposojevališča v Vrhovem ter Rečici. V Rimskih Toplicah je nujno zgraditi nove prostore za delo knjižnice. V ta namen je izločenih že del sredstev iz leta 1975, vendar ne zadoščajo v celoti. Izboljšati je tudi pogoje za delovanje knjižnice v Radečah in Jurkloštru. Potrebna sredstva za leto 1976 — 330.000 dinarjev.

4. Muzejsko galerijska dejavnost bo poleg zbirateljkega in restavratorskega dela angažirana tudi pri urejanju galerijskih prostorov v Laškem ter svetovanju in urejanju dislociranega oddelka v Radečah. Potrebna sredstva za leto 1976 — 21.250 dinarjev

5. Na področju gledališke dejavnosti bomo stremeli predvsem na povečanje števila gostovanj poklicnih in amaterskih gledališč in razširili amatersko dejavnost. V ta namen bomo sofinancirali redno dejavnost gledališča v Celju in z njimi sklenili najmanj osem pogodb za gostovanje v občini. Pri amaterski dejavnosti bomo skušali s skupnim programom organizirati vsaj 3 — 5 gledaliških predstav letno v tistih krajih kjer so dvorane oziroma odri na razpolago. Potrebna sredstva za leto 1976 — 87500 din

6. Amaterska glasbena dejavnost je živahna in številčna, zato moramo dvigniti predvsem kvaliteto in boljše opremljenost glasbenikov. Planirani so tudi trije koncerti glasbenih ustanov, ki naj bi približali poslušalcem storitve visoke kvalitete. Planirana sredstva za leto 1976 — 175000 din

7. Dejavnost kulturno prosvetnih društev bomo v skladu s Statuti prenesli na Zvezo kulturno prosvetnih organizacij, ki bo samoupravno regulirala delo ter na podlagi dela tudi finančna sredstva, ki jih bo Kulturna skupnost občine Laško prenesla na ZKPO. Potrebna sredstva za leto 1976 — 26000 din

8. Kulturni domovi so vsi v slabem stanju in potrebni popravila. Za usposobitev teh prostorov so potrebna večja finančna sredstva, ki jih kulturna skupnost iz prispevne stopnje le počasi zbira. Zato bomo k adaptacijam pristopili po prioriteten planu. V planskem obdobju imamo namen: — usposobiti kulturno dvorano v prostorih Osnovne šole Svibno, — skupaj z izobraževalno skupnostjo uredi telovadnico v Osnovni šoli Jurklošter — urediti ustreže na stavbi kjer deluje muzej v Laškem, — urediti dvorano doma »Dušana Poženela« v Laškem, — urediti prostore kulturnega doma v Zidanem mostu, — urediti dvorano v osnovni šoli Sedraž, — urediti dvorano v osnovni šoli Smiklavž, — urediti dvorano v Vrhovem. Ta program bo izvedljiv le v primeru, da bomo zbrali vsajša sredstva kot v letu 1975. Poleg ureditve naštetih prostorov oziroma dvoran bomo skušali sofinancirati opremo in odre. Potrebna sredstva v letu 1976 — 170000 din

9. Na področju filmske dejavnosti bo kulturna skupnost sofinancirala njihov program s tem bo vplivala tudi na izbiro filmov, tako bi tudi kino dobil svoj pomen. Planirana sredstva za leto 1976 — 50250 din

10. S finančnimi sredstvi bi pomagali tudi razvoju društev, ki z društvenim predvajanjem filmov pomagajo pri dvigavanju kulturnega nivoja občanov. Občasno naj bi se organizirala filmska gledališča. Potrebna sredstva za leto 1976 — 20000 din

11. Ne področju likovne dejavnosti aktivno deluje Klub likovnih amaterjev, ki bo v letu 1976 organiziral kvalitetni seminar iz področja dejavnosti in s tem pridobil k popularizaciji likovne umetnosti. Klub še vedno nima ustreznih prostorov za delovanje in razstave. Potrebna sredstva za leto 1976 — 5.500 din

12. V letu 1976 bomo skušali ustanoviti oz. oživiti folklorno skupino, ki že deluje na osnovni šoli »P. Trubarja« v Laškem. Po programu naj bi se ta dejavnost razširila tudi na ostale občane. Takšno aktivnost predvidevamo tudi v Radečah. Potrebna sredstva za leto 1976 — 20.450 din

13. »Novi tednik in Radio« Celje predstavlja vir javnih komunikacij na našem področju. Redno objavlja vse kulturne dogodke in druga obvestila, ki so pomembna za kulturno skupnost. Za 750-letnico Laškega, ki bo leta 1977 pripravljamo »ZBORNIK« Laškega. Potrebna sredstva za založniško dejavnost — 35.700 din

14. Poleg naštetih dejavnosti, Kulturna skupnost financira tudi organizacijo plov, kulturno dejavnost v krajinski skupnosti, imeti mora obvezno rezervo. Potrebna sredstva za leto 1976 — 82.000 din

15. Iz sredstev kulturne skupnosti občine Laško se financira tudi Kulturna skupnost Slovenije. Potrebna sredstva za leto 1976 — 688.750 din

16. Za nemoteno delo Kulturne skupnosti bo potrebno izločiti sredstva za osebne dohodke, materialne stroške in druge manipulativne stroške delavcev pri skupnosti in skupni službi SIS Laško, ter sredstva za stroške delegatov Skupščine kulturne skupnosti in njenih organov. Potrebna sredstva za leto 1976 — 160.000 din Vsi stroški kulturne skupnosti v občini bodo v letu 1976 znašali 2.132.400 din.

POROČILO O DELU KULTURNE SKUPNOSTI

Na kulturnem področju je še vedno premalo storjenega, da bi lahko govorili o razcvetu kulture na področju občine Laško. Kljub vsemu so le opazni kvalitetni premiki, ki opravičujejo porabljena sredstva.

Na področju občine deluje pet kvalitetnih pevskih zborov, ki opravičujejo svoj obstoj. Prav takšno aktivnost kažejo vse tri godbe na pihala, ki poleg kvalitete skrbijo še za naraščaj.

Na področju dramske dejavnosti skušamo najprej pripraviti optimalne pogoje za delovanje sekcij. Zato pripravljamo adaptacijo dvorane v Svibnem in Sedražu. Skrbimo tudi za reden dotok sredstev za realiziran program vsaki sekciji, ki nam program predloži. Ob tem iščemo povezavo z Zvezo mladine in skušamo z enotnimi akcijami to delo še poživeti.

Nastajajo pa problemi, ki bi jih z ustanovitvijo ZKPO laže in kvalitetneje reševali.

Z Zavodom za spomeniško varstvo sodelujemo pri akciji restavriranja kartuzijskega samostana v Jurkloštru ter spomenikov I. kategorije na celotnem območju Laške občine.

Pripravljamo tudi akcijo obnove strehe na muzeju v Laškem.

Na področju knjižničarstva skušamo povečati fond knjig, ter realizirati investicijo v Rimskih Toplicah.

Redno tečejo tudi obveznosti do arhivarstva.

V pripravi je tudi Zbornik Laškega, ki mora iziti v letu 1977. V ta namen skrbimo za redni dotok sredstev.

Z doslednostjo v poslovanju bomo realizirali finančni načrt za leto 1975 opozoriti pa je treba na imobilizacijo lanskega leta, ki smo ga v mesecu juliju morali prenakazati na občinski sklad skupne rezerve v Laškem.

Cilj - večja množičnost

PREDLOG PROGRAMA TELESNO KULTURNE SKUPNOSTI

Program skupnosti izhaja iz spoznanja da je Telesna kultura kot dejavnost posebnega družbenega pomena, pomemben dejavnik pri odpravljanju neugodnega zdravstvenega stanja mladine in zaposlenih občanov ter ima kot taka pomemben vpliv na oblikovanje celotne osebnosti človeka.

Iz podatkov in analiz RTKS je razvidno, da je občina Laško ena od 6. občin v Sloveniji, ki je namenila za TK najnižjo stopnjo prispevka od bruto OD dohodka delavcev. Sredstva zbrana s stopnjo so minimalna kar potrjuje tudi podatek, da je povprečno na enega prebivalca bilo v letu 1975 v Sloveniji namenjeno za TK 96,00 din, v naši občini pa 47,00 din.

Letošnji program skuša v kolikor je mogoče zaradi izpada sredstev v letu 1975 odpraviti posledice ki so nastale. Realno je Telesno kulturna dejavnost v letu 1975 sprejela 38 odstotkov manj sredstev kot v letu 1974. Zato finančna osnova planiranja ni bila realizacija leta 1975 temveč realizacija sredstev za TK leta 1974.

Program TKS občine Laško za leto 1976 se je pripravil v glavnem na ugotovitvah iz prejšnjih let predvsem na izkušnjah iz preteklega leta in v skladu s srednjeročnim programom skupnosti.

Predvsem si bomo v letu 1976 prizadevali narediti večji korak v prid telesne kulture pri tistih programskih točkah, ki so bile do sedaj zanemarjene ali pa iz kakršnihkoli drugih objektivnih vzrokov niso bile 100-odstotno realizirane.

Pri sestavi programa smo letos upoštevali tudi republiško težnjo, jasno opredeliti pojma kvaliteten šport in športna rekreacija. V zvezi s tem bomo izdelali prioriteto športnih panog na ravni občine ter na osnovi prioritete bolj smotrno nalagali sredstva v telesno kulturo, to pa je hkrati pot k ureditvi vseh delovnih ljudi občine Laško.

Najpomembnejše naloge v programu TKS občine Laško za leto 1976 opredelimo:

1. TELESNO KULTURNI OBJEKTI

Radi izpada te programske točke v letu 1976 moramo v prihodnjem letu nameniti večja sredstva za telesno kulturne objekte katerih v občini praktično ni, predvsem na področju športne rekreacije. V letu 1976 bomo po določenih kriterijih financirali iz te programske točke, vzdrževanje obstoječih objektov, financirati izdelavo projekta tipskih igrišč, predvsem za KS in združili del sredstev v rezervi zaradi morebitnih izpadov ali neplaniranih izdatkov.

2. MNOŽIČNE AKTIVNOSTI

Prve korake smo v tej zvrsti telesne kulture smo v občini Laško storili v letu 1975. Akcije so sorazmerno dobro uspele zato jim bomo v naslednjem letu posvetili še večjo pozornost. Prav tako bomo vso skrb posvetili rekreatorju občanov v osnovnih TK društvih. Zato bomo

financirali področja: športne rekreacije, množične akcije, (vsi Slovenci...) in druge prireditve (1. maj, dan mladosti, itd.) ter propagando (filmi, brošure)

3. TEKMOVALNI ŠPORT

Za razliko od preteklih let, se bodo v letu 1976 financirale športne panoge na osnovi prioritete, tako tekmovalne kot športno rekreativne.

4. FUNKCIONALNI IN MATERIALNI STROŠKI DRUŠTEV

Da bomo ob koncu leta imeli preglednejšo sliko koliko smo vložili denarja za razvoj in pospešitev telesne kulture bomo za funkcionalne in materialne izdatke namenili društvom posebna sredstva, ki bodo zajela razne najemnine in izdatke za OD po pogodbah, izdatke za administrativno in prioriteto poslovanje društev ker bo potrebno upoštevati določila novega zakona o Društvih.

5. TEMELJNA TELESNA KULTURA

Skupno z Izobraževalno skupnostjo občine Laško in drugimi dejavniki za vzgojo in izobraževanje zagotoviti sistematsko financiranje SSD s samoupravnim sporazumom ter sodelovati z VVZ pri oblikovanju programov še posebno v času, ko imamo pred seboj športno značko.

6. STRELSKA DRUŠTVA

Isto kot pri točki 5 programa z ustreznimi dejavniki SLO pripraviti samoupravni sporazum za smotrnejši napredek in financiranje te pomembne športne panoge, ki s svojim delovanjem usposablja občane za potrebo narodne obrambe.

7. NAGRADE, OD

V skladu s prioriteto dati materialno osnovo za hitrejši in kvalitetnejši napredek na področju športne rekreacije in tekmovalnega športa.

8. KADRI

Komisija pri TK skupnosti občine Laško mora v letu 1976 povzeti potrebne korake za pridobivanje kadra in v ta namen bomo financirali vadijski kader (splošna vadba), trenerje (po panogah) ter organizacijo raznih seminarjev in ostalo za potrebe množičnega športa.

9. Ob. ZTK — ZTKD občine LAŠKO

Za redno dejavnost funkcionalne in materialne stroške, organizacijo in tekmovanja v občinskem merilu.

10. SKUPNA SLUŽBA SIS

Izdatki za administracijo, OD, kilometrina, dnevnice in druge funkcionalne izdatke skupne službe.

11. RTKS

12. OBVEZNA REZERVA

Finančna kvantifikacija osnovnih točk dejavnosti:

1. Telesno kulturni objekti	200.000.— dinarjev
2. Množične aktivnosti	130.000.— dinarjev
3. Tekmovalni šport	300.000.— dinarjev
4. Funkcionalni in materialni stroški društev	70.000.— dinarjev
5. Šolska športna društva	60.000.— dinarjev
6. Strelske družine	60.000.— dinarjev
7. Nagrade, OD	30.000.— dinarjev
8. Kadri	45.000.— dinarjev
9. Občinska zveza TKO	170.000.— dinarjev
10. Telesnokulturna skupnost (skupne službe SIS)	65.000.— dinarjev
11. Republiška telesno kulturna skupnost	250.000.— dinarjev
12. Obvezna rezerva	14.000.— dinarjev
Skupaj dinarjev:	1394.000.— dinarjev

POROČILO O DELU TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Program nalog telesnokulturne skupnosti občine Laško, sprejet v javni razpravi poteka do sedaj, kljub ne predvidenim finančnim težavam, po začetni poti.

Kot je bilo v programu poudarjeno, je osrednja usmeritev telesnokulturne dejavnosti na območju občine, angažiranje čim večjega števila občanov, vseh starosti, socialnih kategorij itd.

Poudariti je treba, da telesnokulturna skupnost v občini Laško deluje v tesni povezavi z Občinsko zvezo za telesno kulturo Laško, ker le-ta bolje pozna situacijo v bazi.

Telesnokulturna skupnost in Občinska zveza za telesno kulturo Laško sta v prvih devetih mesecih leta 1975 organizirali in izvedli:

Akcijo hoje v mesecu maju na Kopitnik, sodelovalo je 433 udeležencev starih od 3 — 74 let.

V mesecu juniju akcija kolesarjenje »Vsi na kolo za zdravo telo«. Akcija se je ponovila v oktobru. Pedala koles je poganjalo 550 občanov.

Akcije teka so se udeležile predvsem šole, kar je razumljivo saj je to edina množična akcija kjer se dosežki posamezniku merijo časovno. Udeležba 487 občanov in sodelovanje občinske reprezentance na krosu Dela v Ljubljani v 9 kategorijah govori, da kljub pomanjkanju objektov interes za atletiko v naši občini še ni zamrl.

Akcija plavanja v avgustu ni uspela zaradi nemogočih vremenskih razmer. Kljub temu je bilo podeljeno 162 značk, od tega na plavalni akciji v Radečah 54 in ostale v koloniji, ki jo organizira izobraževalna skupnost občine Laško.

V letu 1975 je bilo poleg 9 občinskih prvenstev SSD, še občinsko prvenstvo v namiznem tenisu, odbojki in krosu. Odziv telesnokulturnih organizacij na občinskih prvenstvih ni zadovoljiv, potrebno pa je pohvaliti SSD katerih prvenstva so izredno množična in kvalitetna.

Pod pokroviteljstvom Telesnokulturne skupnosti občine Laško je bil v mesecu juniju izveden tudi nogometni turnir bratskih občin za pokal »2. julija« v sklopu praznovanja občinskega praznika.

Program telesnokulturne skupnosti občine Laško verjetno v letu 1975 ne bo realiziran 100 odstotno. Vzrok temu je predvsem nižja prispevna stopnja in še izguba pre-

sežkov iz leta 1974, ki so bili planirani v program skupnosti za leto 1975.

Potrebno je poudariti, da so vsa športna tekmovanja in množične akcije v letu 1975 bila posvečena praznovanju 30. obletnice osvoboditve naše Socialistične republike Jugoslavije.

Zaradi izpada presežkov omenjenih v prejšnjem odstavku se je moral izvršni odbor kot tudi skupščina odločiti za revizijo programa za leto 1975 v finančni kvantifikaciji v višini 200.000 dinarjev in sicer tako, da se je črtalo postavki vzdrževanje objektov in manjših investicij. Zaradi perečega stanja na področju vzdrževanja obstoječih objektov pomeni izpad tega področja negativne posledice katere bo čutila v naslednjih letih tudi dejavnost.

Preprečevati je bolje...

PREDLOG PROGRAMA ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

ZA REALIZACIJO PROGRAMA BI V LETU 1976 POTREBOVALI V OBČINSKI ZDRAVSTVENI SKUPNOSTI LAŠKO NASLEDNJA SREDSTVA:

v 000 din

Besedilo	1975 ocena	1976	indeks
Zdravstveno varstvo	24.683	30.322	122,8
Denarne dajatve	4.285	4.465	104,2
Drugi izdatki	1.135	1.594	140,4
Skupaj izdatki	30.103	36.381	120,8
Izločitve:			
— v rezervno	360	1.161	322,5
— za investicije v regiji	755	1.786	primerljivo
— za občinske investicije	322	2.200	primerljivo
— za republiške investicije	1.098	1.317	119,9
Vsi izdatki skupaj	32.648	42.845	135,8
Dohodki brez solidarnosti	32.721	40.722	124,4
Ostanek primanjkljaja manjkajoča sredstva občinske zdrav. skupnosti	-73	-2.123	

Opomba: Občinske investicije 1975 prikazane po izločitvah, občinske investicije 1976 prikazane po programu.

PREPREČEVATI JE BOLJE

Predloženi program občinske zdravstvene skupnosti je smatrati kot delovni osnutek, ki se bo v teku javne razprave in občinskega vzklajevanja ter vertikalnega vzklajevanja v regijski zdravstveni skupnosti in zdravstveni skupnosti SRS spreminjal in dopolnjeval. S tem izvečkom in dodatkom, ki je rezultat razprave na seji izvršilnega odbora, hočemo vzpodbuditi delovne ljudi — porabnike in zdravstvene delavce — izvajalce, da izrečejo svoje misli, želje in hotenja o zdravstvenem varstvu. Na to pa bomo ugotovili, kaj bomo leta 1976 lahko realizirali oziroma uresničili. Pri tem pa poudarjamo, da v laški občini v glavnem z zbranimi prispevki krijemo funkcionalne izdatke, ne zberemo pa dovolj denarja za nameravane investicije. Če pa gledamo celjsko regijsko skupnost kot celoto pa vidimo, da ne bomo mogli financirati niti redne zdravstvene dejavnosti oziroma funkcionalnih izdatkov, ne da se dogovorimo o solidarnostnem zbiranju in prelivanju sredstev tako v regiji, kot v republiki.

O solidarnostnem prelivanju sredstev med posameznimi nerazvitimi in razvitimi predeli (krajevnimi skupnostmi) v okviru občine, bomo spregovorili posebej.

Program zdravstvenega varstva za leto 1976 je odraz potreb delavcev in občanov in predstavlja družbeni interes zdravstvenega varstva in nakazuje uresničevanje tega interesa.

V letu 1976 in naslednjih letih naj bi se v regiji in občini realizirale sledeče naloge:

1. v okviru prioritete, ki se daje v vsej naši republiki osnovni zdravstveni službi, bomo izboljševali in sanirali razmere v osnovni zdravstveni službi, ker predstavljajo v laški občini glavni problem prostori, oprema in kadri v izvenbolnišnični zdravstveni službi.

2. Povečati bomo morali insuficientne bolniške kapacitete v regiji s posebnim poudarkom na boljšem zdravstvenem standardu v bolnišnični dejavnosti in povečati specialistične dejavnosti, saj se je število zavarovancev v zadnjih 10 letih povečalo za tretjino, medtem ko so ostale kapacitete v tej dejavnosti v glavnem neizpremenjene.

3. Povečati moramo število zdravstvenih delavcev v splošni službi, zlasti zdravnikov splošne prakse in specialistov medicine dela in medicinskih sester v bolnicah.

4. Zagotoviti večji standard zdravstvenim delavcem.

5. Dati večjo prioriteto osnovni zdravstveni službi in zdravljenju bolnikov na domu.

6. Težiti je k izenačevanju zdravstvenega varstva v okviru občinske zdravstvene skupnosti in med zdravstvenimi skupnostmi v regiji in pospešiti modernizacijo v opremljenosti v hospitalni in izvenhospitalni dejavnosti.

7. Izgrajevati in dograjevati sistem solidarnostnega združevanja in prelivanja sredstev med nerazvitimi krajevnimi skupnostmi v okviru občine, med občinami v regiji in med regijami v republiki, kar pomeni postopno izenačevanje pravic in obveznosti vseh delovnih ljudi v zdravstvenem varstvu v Sloveniji.

Ti cilji in naloge naj bodo prioriteta, ker bo le tako mogoče — upoštevajoč tudi druge momente zagotoviti boljše zdravstveno varstvo občanov, skrajševati čakalne dobe zavarovancev in tudi zagotoviti boljše delovne pogoje zdravstvenih delavcev pri izvajanju zdravstvenega varstva.

Skupna obolevnost občanov v laški občini je nekoliko večja kot povprečje v regiji. Vrstni red pogostih obolenj kaže, da je največ boleznih dihal, ki so najpogostejše med predšolskimi otroki in šolarji, sledijo jim poškodbe, pri čemer prednjačijo aktivni zavarovanci. Bolezni obtočil je manj pri otrocih in mladini, bolezni kosti in gibal pa največ med aktivnimi zavarovanci. Temu sledijo bolezni kože, prebavil, živcev in čutil, nato pa še bolezni mokril in spolov. Druge bolezni v glavnem ne presegajo regijskega povprečja.

Zato bo občinska zdravstvena skupnost v prihodnjem letu opravljala prioritete naloge, ki se kažejo v:

- večjem obsegu varstva otrok, posebno pri sistematskih pregledih;
- povečanju sistematskih in drugih pregledov šolske mladine;
- večjem varstvu žena v zvezi z nosečnostjo, porodom, kontracepcijo in zgodnjim odkrivanjem novotvorb;
- povečanju zdravstvenega varstva kmečkih ljudi in starejših prebivalcev z zgodnjim odkrivanjem kroničnih bolezni;
- razširitvi dejavnosti patronažne, epidemiološke in higienske dejavnosti in znatnem povečanju zdravstveno vzgojnega dela;
- v varstvu okolja, izboljšanju preskrbe s pitno vodo in odstranjevanju odpadnih snovi;
- epidemiološki obravnavi nevarnosti, zlasti nesreč pri delu in poklicnih boleznih;
- obravnavanju vprašanj delovne invalidnosti;
- preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni, predvsem črevesnih nalezljivih bolezni;
- večjem obsegu zdravstvenega varstva starih ljudi;
- razširitvi posvetovalnic za žene, patronažne službe, dispanzerjev za medicino dela in službe zdravstvenega varstva šolarjev in šolske mladine v sodelovanju z drugimi interesnimi skupnostmi;
- izboljšanju in nadaljnjem razvoju specialistične dejavnosti;
- izenačevanju zdravstvenega varstva, predvsem v manj razvitih predelih občine, to je v krajevnih skupnostih Breze, Jurklošter in Vrh;
- novogradnji zdravstvenega doma Laško, dograditvi zdravstvene postaje v Rimskih Toplicah in nabavi ter kompletiranju zdravstvene opreme za vso izvenbolnišnično zdravstveno dejavnost;
- skrbni za popolno kadrovsko zasedbo v osnovni zdravstveni službi.

Za realizacijo programa bi v letu 1976 potrebovali v regiji naslednja sredstva:

v 000 din

Besedilo	1975 ocena	1976	indeks
Zdravstveno varstvo	402.627	495.231	121,3
Denarne dajatve	67.413	73.041	108,3 oz. 131
Drugi izdatki	24.470	29.334	119,9
Skupaj izdatki	494.510	597.606	120,3
Izločitve:			
— v rezervno	5.637	18.138	321,8
— za investicije	18.092	51.088	282,4
— za republiške investicije	18.620	23.068	124,0
Vsi izdatki skupaj	536.859	689.929	128,5
Dohodki brez solidarnosti	508.859	636.548	125,0
Rezultat	- 28.000	- 53.381	
Sredstva solidarnosti	5.490		
Ostanek primanjkljaja	18.520	53.381	

Zaradi omejenih finančnih sredstev v preteklem obdobju ni bilo mogoče v občini zgraditi primernih objektov za potrebe osnovne zdravstvene službe. Tako gradnjo predvidevamo v naslednjem srednjeročnem programu, ko naj bi bil s pomočjo sredstev občanov zgrajen nov zdravstveni dom in urejeni prostori za lekarno.

Za občino Laško so predvidene naslednje investicijske naložbe:

v 000 din

O p i s	Vrednost po sred. programu 1976—80	predvideno v letu 1976
ZDRAVSTVENI DOM LAŠKO		
— novogradnja ZD Laško, dograditev Rimske Toplice	5.500	3.530
— oprema izvenbolnišnične službe in sanitetna vozila	3.140	1.063
Skupaj	8.640	4.593

LEKARNA LAŠKO

— adaptacija	250	—
— oprema	500	20
Skupaj	750	20

ZDRAVILISCE LAŠKO

— manjkajoča sredstva		
— novogradnja — jedilnica, kuhinja	4.100	4.100
— oprema	2.000	2.000
Skupaj	6.100	6.100

Skupaj osnovna sredstva	15.490	10.713
-------------------------	--------	--------

Družbeni standard	4.965	2.530
-------------------	-------	-------

Skupaj investicije	2.455	13.243
--------------------	-------	--------

Viri financiranja

Regionalna zdrav. skup. Celje	7.810	2.200
Ostalo (lastna sredstva, krediti)	7.680	8.513
Stanovanjski prispevek	4.965	2.530

Tak program bi bilo možno financirati s sledečimi prispevnimi stopnjami:

Opis	1975	1976
Delavci		
— iz bruto OD	8,01	8,01
— iz dohodka	1,47	0,31
— dodatna stopnja iz doh. zaradi manjšega bruto od ter izenačevanja pravic kmetov z delavci	1,78	1,78
Kmetje		
— prispevek od KD	38 %	48 %
— pavšal na gospodarstvo	570 din	650 din
Prispevek upokoencev	10,10	10,20

Realizacija iz načela solidarnosti

Izhajajoč iz dejstva, da je v javni razpravi osnutek zakona o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SRS in razvoja manj razvitih obmejnih območij v obdobju 1976—1980 in da je ena najvažnejših družbenih nalog v tem planskem obdobju, da pospešujemo kompleksen razvoj ne samo manj razvitih občin v okviru regije in republike, ampak, da enaka načela tudi apliciramo na krajevne skupnosti, ne glede na to, ali je neka občina v krogu manj razvitih ali ne.

Če upoštevamo v naši občini konfiguracijo terena, dosedanja gospodarski razvoj, družbeno gospodarsko dejavnost, prometne zveze, komunalne razmere, pogoje izobraževanja, uveljavljanje zdravstvenega in otroškega varstva in migracijo delavcev, zlasti mladih v gospodarsko razvitejši predele, kjer so pač lahko dobili zaposlitev, ugotavljamo, da imajo v naši občini krajevne skupnosti Breze, Jurklošter in Vrh nad Laškim vse značilnosti manj razvitih območij.

Zato bomo zlasti v 5-letnem obdobju stremeli k temu, da bomo aplicirali tista načela, ki v okviru regije in republike zagotavljajo solidarnostno združevanje in prelivanje sredstev med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi, tudi na razvoj zdravstvenega varstva v naši občini tako, da bomo v sodelovanju z drugimi interesnimi skupnostmi (zlasti otroško varstvo, socialno skrbstvo in izobraževalna skupnost) in krajski v teh krajevnih skupnostih, dajali prioriteto:

— izenačevanju pogojev pri uveljavljanju osnovnega zdravstvenega varstva predvsem s pospeševanjem polivalentne patroznane službe in obiskov zdravnika na domu;

— povečanju števila periodičnih pregledov šolskih otrok in nosečnic iz teh predelov;

— izboljšanju higienskih razmer v teh predelih z malimi asanacijami;

— izboljšanju pogojev za zdravljenje bolnikov na domu, v primerih, ko so možnosti za take oblike zdravljenja in to tako, da bo patronažna služba aktivirala in usposabljala sosesko za pomoč in člane družine za tako delo.

Za realizacijo teh prioriteten nalog bomo skušali doseči soudleežbo regijskih in republiških sredstev, ki naj bi bila vsaj adekvatna sredstvom občinske zdravstvene skupnosti, ki se bodo namenila za to dejavnost.

Datum: 21. 10. 1975

STROKOVNA SLUŽBA

Zaključek

In na koncu je treba poudariti še to, da bo potrebno v prihodnjem obdobju posvetiti večjo skrb utrjevanju resnično demokratičnih in ustvarjalnih delegatskih odnosov ter sistema, ki bo zagotavljal vse pristnejšo uveljavljanje skupne volje občanov. Delegatski sistem v samoupravnih interesnih skupnostih bo treba utrditi, razviti do največjih možnosti, v metodologiji in principu pa postopoma preiti od minimalnih programov k variantnim, da se bodo delovni ljudje mogli odločati v tem smislu.